LAUREN OLIVER

REPLICA

LYRA

LAUREN OLIVER

REPLICA - LYRA

Original: *Replica* (2016)

Traducere din limba engleză
DORINA TĂTĂRAN

virtual-project.eu

NEMIRA
2017

UNU

Uneori, în nopțile foarte liniștite, îi auzim cum murmură, cum ne cheamă la moarte. Îi și vedem sau cel puțin deslușim haloul acela de lumină venind dinspre țărmurile Barrel Key, unde probabil că se adună și privesc peste întinderea neagră de apă, spre gard și spre fațada albă și colțuroasă a Institutului Haven. De acolo probabil că arăta ca o falcă verde, cu dinți mici.

Monștri, așa ne spun. Demoni.

Uneori, în nopțile de nesomn, ne întrebăm dacă nu cumva au dreptate.

•

Lyra se trezi în toiul nopții, cu senzația că stă cineva pe pieptul ei. Apoi își dădu seama că era doar căldura, umedă și densă, ca apăsarea unei mâini. Era pană de curent. Ceva nu era în regulă. Oameni care țipau. Uși trântite. Pași care răsunau pe holuri. Văzu pe geam zigzagurile lanternelor prin curte, luminând picăturile argintii de ploaie, și statuia complet albă a unui bărbat aplecat, care parcă ar fi vrut să scoată ceva din pământ. Celelalte replici se treziră în același timp. Deodată, camera se umplu de voci somnoroase. Noaptea le era mai ușor să vorbească. Erau mai puține asistente care să le spună să tacă.

— Ce e?

— Ce s-a întâmplat?

— Taci!

Aceea fusese Cassiopeia.

— Ascult.

Ușa coridorului se deschise larg și se trânti de perete. Lyra fu orbită de o rază de lumină.

— Sunt toate aici?

Părea vocea dr. Respirație-mirosind-a-cafea.

— Cred că da.

Asistenta Nici-să-nu-te-gândești era pițigăiată și avea o voce speriată. Fața îi era invizibilă, în spatele lanternei. Lyra îi zări doar poalele lungi ale cămășii de noapte și picioarele goale.

— Numără-le!

— Suntem toate, răspunse Cassiopeia.

Una dintre ele tresări. Dar Cassiopeia niciodată nu se temuse să vorbească.

— Ce se întâmplă?

— Trebuie să fie unul dintre băieți, zise dr. Respirație-mirosind-a-cafea către asistenta Nici-să-nu-te-gândești, pe care o chema de fapt Maxine.

— Cine îi verifică pe băieți?

— Ce s-a întâmplat? repetă Cassiopeia.

Lyra se trezi că atinge pervazul, perna, tăblia patului numărul 24. Lucrurile ei. Lumea ei.

În clipa aceea veni și răspunsul: voci care țipau una spre alta. *Cod Negru. Cod Negru. Cod Negru.*

Aproape în același timp, porni generatorul de rezervă. Luminile se aprinseră odată cu alarmele. Sirenele țipau. Luminile clipeau în toate camerele. Toți strângeau din ochi, din cauza luminii bruște. Asistenta Nici-să-nu-te-gândești se dădu înapoi și ridică un braț, punându-și mâna streașină la ochi.

— Stai aici! zise dr. Respirație-mirosind-a-cafea.

Lyra nu era sigură dacă vorbise cu Nici-să-nu-te-gândești sau cu replicile. Oricum ar fi fost, nu erau prea multe opțiuni. Dr. Respirație-mirosind-a-cafea trebuia să iasă pe hol cu un cod. Asistenta Nici-să-nu-te-gândești rămase pe loc o secundă, cu spatele la ușă, de parcă s-ar fi așteptat ca fetele să sară la ea în orice clipă. Lanterna ei, îndreptată acum în sus, arunca un cerc de lumină albă pe podea.

— Nerecunoscătoare! spuse și apoi ieși.

Prin ferestrele ce dădeau pe hol o văzură mișcându-se de colo colo și din când în când atingându-și crucea.

— Ce înseamnă Cod Negru? întrebă Trandafir și își strânse genunchii la piept.

Rămăseseră fără nume de stele, de când Dr. O'Donnell, singura membră a personalului căreia Lyra nu îi găsise poreclă, nu le mai dăduse lecții. În schimb, replicile își aleseseră nume din colecția de cuvinte pe care le știau, cuvinte care le păruseră drăguțe sau interesante: Trandafir, Palmolive și Privat, Lilac Springs și Tide. Exista chiar și o Furculiță.

Ca de obicei, doar Cassiopeia – numărul 6, una dintre cele mai în vârstă clone, în afară de Lyra – știa.

— Cod negru înseamnă că a căzut sistemul de securitate, zise ea. Cod negru înseamnă că a evadat cineva.

DOI

Om. Primul cuvânt era *om.*

Erau două feluri de ființe umane: cele născute firesc, oameni, femei și bărbați, fete și băieți, cum erau medicii și personalul, cercetătorii, gardienii și Costumele care veneau uneori să studieze insula și pe locuitorii ei.

Existau însă și modelele umane, masculi și femele, create în laborator și transferate către mame surogat, care locuiau în barăci și nu vorbeau în engleză. Clonele, cum le numeau uneori oamenii, deși Lyra știa că e un cuvânt urât, un cuvânt supărător, fără să aibă habar de ce. La Haven li se spunea „replici”.

Al doilea cuvânt era *mo-del.* Îl pronunță pe silabe, rostind sunetele ușor printre dinți, cum o învățase dr. O’Donnell. Apoi: numărul 24. Deci raportul *era* despre ea.

— Cum te simți azi? întrebă asistenta Porcar.

Lyra îi dăduse numele abia luna trecută. Nu știa ce e un porcar, dar o auzise pe asistenta Rachel spunând *Uneori aș prefera să fiu porcar.* Și îi plăcuse cum sună.

— Multă agitație noaptea trecută, nu?

Ca de obicei, nu așteptă răspuns și o împinse pe Lyra pe masa de examinare, astfel că nu mai vedea dosarul. Lyra simți o sclipire de furie, ca o scurtă explozie în creier. Nu că era curioasă în legătură cu raportul. Nu ardea de nerăbdare să afle mai multe despre ea, să știe de ce se îmbolnăvise și dacă se poate vindeca. Din insinuări și din ce auzise, înțelesese în mare că încă existau erori în proces. Replicile se nășteau identice genetic cu materialul original, dar în scurt timp prezentau diverse probleme medicale, organe care nu funcționau corespunzător, celule sangvine care nu se regenerau, plămâni care cedau. Pe măsură ce îmbătrâneau, își pierdeau echilibrul, uitau cuvinte și nume de locuri, deveneau confuze și plângeau mai mult. Sau, pur și simplu, *nu se dezvoltau.* Rămâneau slabe și pipernicite. Se loveau cu capul de podea, iar când veneau Costumele țipau să fie luate în brațe. (În ultimii câțiva ani, Dumnezeu poruncise ca noile generații să fie luate în brațe, legănate și implicate în diverse activități cel puțin două ore pe

zi. Studiile sugerau că prin contactul uman vor rămâne mai sănătoase un timp mai îndelungat. Lyra și celelalte replici mai în vârstă stăteau cu rândul cu cele mici, le gâdilau piciorușele grăsuțe, încercând să le facă să zâmbească.)

Lyra se îndrăgostise de citit în scurta perioadă plăcută cât dr. O'Donnell fusese la Haven, perioadă care acum i se părea cea mai bună din viața ei. Când citea, avea impresia că i se deschid în gând multe ferestre mici, care o umplu de lumină, aer proaspăt, imagini ale altor locuri, alte vieți și alte timpuri. La Haven aveau doar cărți de știință și despre corp, pline de cuvinte de înțeles. Dar citea tabele, când erau lăsate nesupravegheate. Citea revistele lăsate de asistente în sala de relaxare.

Asistenta Porcar continua să vorbească, în timp ce lua tensiunea Lyrei cu Strânge-mă și îi punea Thermoscanul sub limbă. Lyrei îi plăceau Strânge-mă și Thermoscan. Îi plăcea felul în care Strânge-mă i se contracta pe braț, ca o mână care o ține să o conducă undeva. Îi plăcea bipăitul liniștitor al Thermoscanului și momentul de după, când asistenta zicea: „Perfect normal."

— Nu știu la ce s-o fi gândit, să fugă așa, adăugă. Inspiră adânc, da? Bun. Acum expiră. Bun. O să se înece înainte să treacă de bariere. Ai auzit valurile aseară? Ca un tunet! Mă și mir că încă n-a apărut trupul.

Lyra știa că nu se aștepta să răspundă. Singura dată când îi răspunsese, când asistenta Porcar o întrebase vesel „Cum suntem azi?", aceasta fusese atât de surprinsă, că scăpase una dintre seringi și trebuise să o ia de la capăt. Cum ar fi să dea peste un cadavru pe plajă, se întrebă ea. Nu îi era frică de cadavre. Văzuse sute de replici care se îmbolnăviseră și muriseră. Toate Galbenele muriseră, niciuna trecută de douăsprezece luni. O *întâmplare,* ziseseră doctorii: *o febră.* Lyra văzuse trupurile înfășurate și pregătite să fie duse de acolo.

Mov, din seria a șaptea, numărul 333, pur și simplu încetase să mai mănânce. Când o intubaseră, era deja prea târziu. Numărul 501 înghițise douăzeci și patru de somnifere mici, albe, după ce asistenta Em, care o ajuta să se radă pe cap și care era cea mai blândă cu lama, plecase. Numărul 421 murise brusc, în somn. Lyra o atinsese pe braț ca s-o trezească și, după răceala nefirească a corpului, ca de plastic, își dăduse seama că a murit.

Ciudat că într-o clipă toată viața se evaporase, pur și simplu, dispăruse, lăsând în urmă doar piele și oase, o grămadă de carne.

Dar asta erau: trupuri. Ființe umane, și totuși nu erau oameni. Încă nu reușise să înțeleagă de ce. Ea arăta și gândea ca un om normal. La fel și celelalte replici femei. Fuseseră create din oameni normali și chiar născute de ei. Dar procesul de creare le marcase. Asta spuneau toți. Mai puțin dr. O'Donnell.

Pe ea nu ar fi deranjat-o să vadă un bărbat de aproape – replicile femei și bărbați erau ținute separat, chiar și cele moarte, care părăseau insula înfășurate în prelată. Era curioasă în legătură cu masculii, studiase planșele anatomice din manualele de anatomie, pe care nu putuse să le citească altfel. Se uitase cu atenție mai ales la diagramele cu organele de reproducere feminine și masculine, care i se părea că reprezintă principala diferență dintre ei, dar nu reușea să își imagineze cum arată un mascul în realitate. Singurii bărbați pe care îi văzuse erau doctorii, asistentele, gardienii și alți membri ai personalului.

— Bun. Aproape am terminat. Vino aici și stai pe cântar, da?

Lyra se ridică, sperând să mai poată trage cu ochiul spre grafic și spre inscripțiile lui frumoase, simetrice, care mărșăluiau ca soldații peste pagină. Dar asistenta Porcar apucase mapa și nota ultimele rezultate ale examinării. Potrivi scala cu mână de expert, așteptând până se echilibră corect.

— Îhî!

Se încruntă, iar liniile dintre sprâncenele ei se adânciră și se uniră. Odată, când era foarte mică, Lyra le spusese că a aflat diferența dintre oameni și replici: oamenii erau bătrâni, replicile erau tinere. Asistenta care o spăla atunci, una care nu rămăsese acolo mult timp și al cărei nume nu și-l mai amintea, izbucnise în râs. Povestea se răspândise repede printre asistente și medici.

— Ai slăbit, zise asistenta Porcar, tot încruntată. Cum stai cu pofta de mâncare?

Trecură câteva secunde până când Lyra își dădu seama că trebuie să răspundă.

— Bine.

— Fără greață? Crampe? Vomă?

Lyra scutură din cap.

— Probleme de vedere? Vreo tulburare?

Lyra scutură din cap, pentru că nu prea era obișnuită să mintă. Cu două săptămâni în urmă, vomitase atât de tare, că toată ziua următoare o duruseră coastele. Cu o zi în urmă, vomitase într-o față de pernă, sperând că așa n-o să audă nimeni. Din fericire, reușise să o strecoare la gunoi, pe care-l luau cu barca duminica, urmând să fie ars, aruncat în mare sau distrus în alt fel. Având în vedere furtuna, breșa de securitate și bărbatul-acum-probabil-mort, era sigură că nimeni nu va observa fața de pernă lipsă. Dar cel mai rău era că ieri se rătăcise pe drumul înapoi spre camere. Nu avea nicio logică. Cunoștea fiecare centimetru din aripa D, de la „Nașteri” la „Analiză neurală”, la încăperile imense care adăposteau, fiecare, câte o sută de replici femele, la băile cu dușuri pe un perete, cu o chiuvetă ca un șanț și câte zece toalete. Dar probabil că o luase la dreapta, în loc de stânga, când ieșise de la baie, și ajunsese cumva la ușa încuiată care ducea la aripa C. Clipise nedumerită, până când o strigase un gardian și o trezise la realitate.

Dar nu putea să recunoască. Nu putea să meargă în Cutie. Așa numeau toți aripa G. – Cutia sau Casa funerară, pentru că jumătate dintre replicile care intraseră acolo nu mai ieșiseră.

— În regulă, poți pleca, zise asistenta Porcar. Anunță-mă dacă te simți rău, da?

Știu că la asta nu trebuie să răspundă. Nu avea să spună că vomita în continuare. De aceea se montaseră în tavan Ochii de Sticlă. (Nu era sigură dacă îi plăceau Ochii de Sticlă sau nu. Uneori îi plăceau, când murmurele dinspre Barrel Key se auzeau tare, își închipuia că acele camere o țin în siguranță. Când nu voia să se vadă că nu se simte bine, ura lentilele fără gene, care îi înregistrau fiecare mișcare. Aceea era problema: niciodată nu știa care parte a Ochilor de Sticlă era pornită.)

Dar, oricum, aprobă dând din cap. Lyra avea un plan și trebuia să fie cuminte, măcar încă un pic.

TREI

Peste trei zile, cadavrul bărbatului numărul 72 încă nu fusese adus de apă pe plajă, așa cum se așteptaseră toți. La micul dejun, în ziua de după ridicarea gunoiului, Lyra le auzi pe asistente discutând despre asta. Nici-să-nu-te-gândești scutura din cap și zicea că e sigură că îl prinseseră aligatorii. Dacă ar fi reușit să ajungă pe uscat, mai spunea ea, probabil că ar fi fost împușcat imediat, nu era nimeni la câțiva kilometri în jur, doar nebuni și infractori. *Și uite că bărbații aceia vin acum,* adăugă ea, clătinând din cap. Așa le ziceau asistentele Costumelor: *bărbații aceia.*

Lyra le văzuse barca în depărtare, când se îndrepta spre micul dejun: o barcă mică, elegantă, foarte diferită de barja uzată care le aducea provizii, lua gunoiul și arăta gata-gata să se scufunde. Nu știa exact ce făceau Costumele, cine erau sau de ce veneau la Haven. De-a lungul anilor, auzise aluzii la armată, deși nu arătau ca niște soldați, cel puțin nu ca aceia pe care îi vedea uneori la televizorul asistentelor. Bărbații respectivi nu purtau haine de camuflaj. Nu aveau arme, ca gardienii.

Când era mai tânără, Costumele o speriau, mai ales când toate replicile trebuiau să se alinieze în fața lor, să le inspecteze. Costumele îi deschiseseră gura să îi vadă dinții. Îi ceruseră să zâmbească, să se întoarcă, să aplaude, să arate că nu e idioată, că evoluează, să fluture degetele sau să-și miște ochii de la stânga la dreapta.

Inspecțiile încetaseră, totuși, cu mult timp în urmă. Acum Costumele se plimbau prin toate aripile, de la Administrație la Cutie, vorbeau cu Dumnezeu, apoi se întorceau cu barca pe uscat, iar Lyra era tot mai puțin interesată de ei. Aparțineau unei alte lumi. Puteau fi la fel de bine insecte care aterizează doar ca să-și ia zborul din nou. Nu contau pentru ea, nu așa ca Thermoscanul, nu așa ca pătuțul ei, ca pervazul ei sau ca înțelesurile ascunse în hieroglifele-cuvinte.

În ziua aceea, chiar nu putea să se gândească la Costume sau la dispariția misterioasă a numărului 72. Ziua de după ridicarea

gunoiului era luni, ceea ce însemna Testarea cognitivă, Fundleneș și ultima ei ocazie, timp de o săptămână.

Nu-și amintea când îi venise ideea să fure de la Administrație. Într-un fel, totul începuse cu dr. O'Donnell. Aceasta ajunsese la Haven cu șase sau șapte ani în urmă; înainte ca Lyra să aibă prima sângerare lunară. („Ciclul", îi spusese brutal Nici-să-nu-te-gândești și, într-un moment de rară generozitate, îi arătase cum să-și frece lenjeria intimă cu apă rece. „Din cauza sângerării seamănă cu o rană prin împușcare.") Pe lângă Cassiopeia și numerele 7-10, cele patru genotipuri ale ei, toate identice genetic și fizic, Dr. O'Donnell era cea mai drăguță persoană de la Haven.

Spre deosebire de ceilalți medici și de asistente, doctoriței O'Donnell nu păreau să-i displacă replicile. Stătea prin camerele lor chiar și când nu era de serviciu la monitorizare. Le punea întrebări. Fusese prima persoană care îi pusese Lyrei o întrebare și chiar așteptase un răspuns, o altă întrebare decât „Doare când te ating aici?" sau „Cum stai cu pofta de mâncare?". Și râdea ușor, mai ales de ce cred replicile, cum ar fi faptul că lumea ar fi de vreo cinci sau șase ori mai mare decât Haven sau că în lumea oamenilor născuți natural bărbații nu au niciun rost. Le învățase pe replici jocuri și le cânta cu voce tare, limpede.

Dr. O'Donnell fusese șocată când aflase că la Haven nu există bibliotecă, doar cărți medicale folosite ocazional, care putrezeau într-o încăpere cu formă ciudată, al cărei rost nu prea îl știa nimeni, și Biblia, pe care Nici-să-nu-te-gândești o căra cu ea și din când în când o folosea să le lovească pe replici când nu o ascultau ori să le pocnească pe cele prea proaste și cu creierul varză, care nu reușeau să-i urmeze instrucțiunile.

Ori de câte ori se întorcea pe insulă de undeva, dr. O'Donnell aducea câteva cărți în geantă. În după-amiezile de duminică, stătea în camerele lor și le citea. La început, doar din cărți cu multe poze. Apoi, din cărți mai mari, cu litere mici înșirate pe fiecare pagină, atât de multe litere, că pe Lyra o amețeau. Mai multe replici se adunau mereu în jurul ei să audă poveștile, iar apoi, după stingere, le repetau în șoaptă, pentru celelalte replici, iar adesea amestecau detaliile – Jack și vrejul de fasole care creștea în Oz; Leul, Vrăjitoarea și Marele Uriaș Prietenos. Era o evadare din plictiseală, din lumea lor îngustă. Cinci aripi, șase, dacă socoteau și Cutia. Jumătate dintre uși încuiate. Întreaga lor

lume mărginită de apă. Jumătate dintre replici, prea tâmpite să poată vorbi, un sfert, prea bolnave și altele prea furioase și prea agresive.

Fără scăpare. Niciodată.

Dar în cazul Lyrei se întâmplase ceva mai mult. Se îndrăgostise, fără să știe, pentru că habar n-avea ce e dragostea și auzise foarte rar cuvântul acela. Ascultând glasul lui dr. O'Donnell și urmărind degetele ei lungi (unele presărate cu pistrui micuți), care întorceau paginile, o parte adormită din ființa ei se trezise la viață și se deschisese.

Dr. O'Donnell le-a învățat numele diverselor constelații – Hercules și Lyra, Cassiopeia și Venus, Ursa Mare și Ursa Mică – și le-a explicat că stelele sunt mase compuse din gaz alb fierbinte, întinderi de sute și sute și sute de kilometri, mai departe decât îți poți imagina.

Lyra își amintea cum stătea pe patul ei, într-o după-amiază de duminică, în timp ce dr. O'Donnell le citea din una dintre cărțile preferate ale Lyrei – *Noapte bună, Lună* – și, brusc, Cassiopeia, atunci cunoscută doar ca numărul 6, vorbise.

— Vreau un nume, zisese. Vreau un nume, așa cum au stelele.

Iar Lyra se simțise foarte jenată: ea crezuse că 6 era numele ei, cum 24 era al ei. Dr. O'Donnell trecuse printre ele și le dăduse nume:

— Cassiopeia, Ursa, Venus, Calliope.

Calliope, până atunci numărul 7 și cel mai important genotip al ei, chicotise. Dr. O'Donnell se uitase spre Lyra.

— Lyra… zisese, iar ea simțise un fior electric, de parcă ar fi atins ceva fierbinte.

După aceea ea le dăduse nume lucrurilor de la Haven și le marcase ca fiind cunoscute, ale ei. Toți numeau aripa G „Cutia", dar ea denumise și alte locuri, sălii de mese îi spusese „Oala cu Tocană", iar aripii C, unde erau ținute replicile masculine, „Valea Ascunsă". Camerele de securitate care o urmăreau peste tot erau Ochii de Sticlă, aparatul de monitorizare a presiunii sangvine înfășurat pe brațul ei era Strânge-mă. Toate asistentele primiseră nume, la fel și medicii, cel puțin cei pe care îi vedea în mod regulat. Nu putea să le dea nume cercetătorilor sau mamelor surogat, pentru că abia dacă le vedea, dar barăcile unde dormeau cele din urmă le numise

Fabrica, pentru că de acolo ieșeau toate noile modele umane înainte să fie transferate în Postnatal, iar apoi, dacă supraviețuiau, în camere, să fie legănate, gâdilate și ținute active cel puțin două ore pe zi.

Lui dr. Saperstein îi spunea „Dumnezeu”, pentru că el controla tot.

Lyra avea mereu grijă să stea lângă dr. O’Donnell când citea, de fapt stătea cu capul în poala ei, încercând să înțeleagă șirul ametitor de simboluri și să suprapună sunetele pe litere. Se concentra atât de tare, încât o dureau ochii.

Într-o zi, i se păruse că dr. O’Donnell începuse să citească mai încet, nu atât de încet încât să observe celelalte, dar atât cât Lyra să înțeleagă mai bine cuvintele și felul în care erau accentuate anumite litere, înainte să sară peste micile spații albe de pe pagină. La început, crezuse că i se pare. Apoi, când dr. O’Donnell pusese un deget pe pagină și începuse să urmărească rândurile, oprindu-se din când în când la misterioasele puncte și virgule sau ca să sublinieze un anumit cuvânt mai complicat, Lyra își dăduse seama că nu i se pare. Dr. O’Donnell încerca s-o ajute să citească. Și încet-încet, ca un microscop ajustat câte un pic, pentru a obține o rezoluție mai bună, cuvintele începuseră să se elibereze din misteriosul amestec de cerneală de pe pagini, să se dezvăluie brusc și să devină de înțeles. *Eu. Și. Plecat. Acum.*

Nu putea să dureze. Lyra ar fi trebuit să știe, dar sigur că nu știuse.

Abia primise un nume. Practic, se născuse a doua oară. Nu știa mai nimic.

Într-o după-amiază de duminică, dr. O’Donnell nu venise. Fetele așteptaseră aproape o oră până când Cassiopeia, plictisită, anunțase că se duce să se plimbe pe plajă, în spatele aripii A, să adune scoici. Deși nu era chiar interzis, Cassiopeia era una dintre cele câteva replici care se aventuraseră până la apă. Uneori Lyra o urma, dar era prea speriată ca să meargă singură – speriată de poveștile spuse de asistente, despre rechinii care mâncau oameni în Wahlee Sound, despre aligatorii și șerpii veninoși din mlaștini.

Era o zi plăcută, nu era foarte cald și nori mari se umflau pe cer cu îngâmfare. Dar Lyra nu voise să meargă afară. Nu voia decât să stea lângă dr. O’Donnell, atât de aproape, încât să îi

simtă mirosul amestecat de antiseptic și loțiune de piele cu lămâie și să audă fâșâitul paginilor întoarse de ea.

Îi venise în minte o idee teribilă: dr. O'Donnell era bolnavă. Era singura explicație. Nu lipsise în nicio duminică, de când începuse lecturile, iar Lyra refuza să creadă că pur și simplu se săturase de după-amiezile de duminică petrecute împreună. Că ea o obosise. Că era prea înceată pentru dr. O'Donnell.

Uitând că urăște Cutia, că își ține respirația ori de câte ori se apropie la mai puțin de câțiva metri de ușile ei cu grilaj roșu, Lyra o luase la fugă într-acolo. Nu își explicase frica bruscă ce pusese stăpânire pe ea, o senzație ca aceea când se trezea în toiul nopții înconjurată de beznă și habar n-avea unde se află. Aproape ajunsese la aripa C, când auzise deodată voci furioase, printre ele și dr. O'Donnell. Se dăduse înapoi repede, într-o firidă. Reușise doar să îi vadă pe dr. O'Donnell și pe Dumnezeu față în față, în unul dintre laboratoarele goale. Ușa era întredeschisă, iar glasurile li se auzeau de pe hol.

— Te-am angajat, zicea Dumnezeu, să-ți faci treaba, nu să te joci de-a afurisita de Maica Tereza!

Ridicase mâna, iar Lyra crezuse că o va lovi. Apoi văzuse că are în mână exemplarul vechi și uzat din *Micul prinț,* acela din care le citise dr. O'Donnell.

— Nu înțelegi?

Dr. O'Donnell se înroșise la față. Pistruii îi dispăruseră.

— Ceea ce facem... Hristoase! Merită un pic de fericire, nu? În plus, ai zis chiar tu că le e mai bine când au parte de un pic de afecțiune.

— Stimulare și atingere. Nu oră de povești în fiecare săptămână.

Dumnezeu trântise cartea pe o masă, iar Lyra tresărise. Apoi oftase.

— Nu facem acțiuni caritabile. Suntem oameni de știință, Cat. Iar ei sunt subiecți. Punct.

Dr. O'Donnell ridicase bărbia. Părul strâns coadă la spate începuse să se desfacă. Dacă ar fi cunoscut cuvântul „dragoste”, dacă l-ar fi înțeles cu adevărat, Lyra ar fi știut în clipa aceea că o iubește pe dr. O'Donnell.

— Asta nu înseamnă că nu putem să-i tratăm ca pe oamenii obișnuiți, zisese ea.

Dumnezeu pornise deja spre ușă. Lyra îi zărise un pic din sprâncenele lui negre și groase, din barba tunsă cu grijă, din ochii atât de afundați, de parcă cineva i-ar fi îndesat în cap. În clipa aceea se încordase și se întorsese.

— Ba da, asta înseamnă.

Vocea lui era foarte rece, ca atingerea Urechii Metalice când îi aluneca sub bluză, să îi asculte bătăile inimii.

— Ce urmează? O să-i înveți pe șoareci să joace șah?

Înainte să plece din Haven, dr. O'Donnell îi dăduse Lyrei exemplarul ei din *Micul prinț.* Atunci Lyra fusese destul de sigură că dr. O'Donnell plânsese.

— Ascunde-o bine! îi șoptise și o mângâiase fugitiv pe față. Apoi Lyra se întinsese în pat. Iar în după-amiaza aceea perna ei mirosise a antiseptic și a loțiune cu lămâie, ca degetele dr. O'Donnell.

PATRU

Testele cognitive aveau loc într-o încăpere mare, răcoroasă, din aripa D, cândva folosită pentru depozitarea cutiilor cu iepuri și încă mirosind vag a mâncare granulată și a urină de animal. Lyra nu știa ce se întâmplase cu iepurii. Haven era mare și în multe încăperi nu aveau voie să intre, așa că presupunea că fuseseră mutați. Sau poate că nici ei *nu reușiseră să se dezvolte,* ca foarte multe dintre replici.

Testele cognitive erau altele în fiecare săptămână: replicilor putea să li se ceară să ridice cât de repede pot ace mici și alunecoase, să asambleze un puzzle tridimensional sau să descopere anumite tipare pe o bucată de hârtie. Toate cele nouă sute șaizeci de replici femei erau primite după culoare, în grupuri de patruzeci, pe parcursul întregii zile. Lilac Springs ieșise din Cutie și se așeză lângă Lyra. Lilac Springs își alesese singură numele, după un produs la care văzuse o reclamă la televizorul asistentelor. Chiar și după ce asistentele râseseră isteric și le explicaseră – ei și celorlalte – ce e un dispozitiv pentru spălături vaginale, ea refuzase să își schimbe numele, spunând că îi place cum sună.

— Nu arăți prea bine, a fost primul lucru pe care Lilac Springs i-l spuse Lyrei.

Lilac Springs nu prea vorbea defel. Ea era una dintre replicile încete. Încă avea nevoie de ajutor să se îmbrace și nu învățase alfabetul.

— Ești bolnavă?

Lyra scutură din cap, cu ochii la masă. Vomitase din nou în toiul nopții, iar după aceea fusese atât de amețită, că trebuise să stea pe loc, ținându-se de toaletă, mai bine de douăzeci de minute. Cassiopeia o prinsese când intrase să urineze. Dar nu credea că va spune cuiva. Cassiopeia mereu dădea de belele – pentru că nu mânca la cină, pentru că vorbea, pentru că se uita direct la bărbați și încerca să le vorbească, iar de câteva ori chiar pălăvrăgise cu ei pe holuri, în Cutie sau în Oala cu Tocană.

— Eu sunt bolnavă, zise Lilac Springs.

Vorbea atât de tare, că Lyra se uită instinctiv spre Ochii de Sticlă, deși știa că nu înregistrau sunetele.

— M-au dus în Cutie.

Lyra nu avea prieteni la Haven. Nu știa ce e acela un prieten. Dar se gândea că ar fi nefericită, dacă Lilac Springs ar muri. Lyra avea cinci ani când fusese creată Lilac Springs și încă își amintea cum, după ce fusese născută și transferată la Postnatal pentru supraveghere, lovise cu picioarele micuțe și roz și fluturase pumnișorii de parcă ar fi dansat.

Dar ceva nu era în regulă. Se întâmpla ceva cu replicile Maro, iar medicii din Cutie nu reușeau să îi dea de cap. În ultimele patru luni, cinci dintre ele muriseră – patru femei și numărul 312, din partea masculină. Două muriseră în aceeași noapte. Asistentele se echipaseră cu mănuși groase și măști și le puseseră cadavrele într-o prelată din plastic, înainte să le ia de acolo. Iar pielea lui Lilac Springs încă era roșie și inflamată, ca o bășică. Părul ei tuns scurt, ca al celorlalte replici, nu era uniform. Din loc în loc i se vedea scalpul.

— Nu e chiar așa de rău, zise Lilac Springs, deși Lyra nu răspunsese încă. A venit Palmolive.

Palmolive era și ea dintre cele Maro. Începuse să vomite cu câteva săptămâni în urmă și fusese găsită rătăcind pe holuri în toiul nopții. O transferaseră în Cutie în momentul în care abia reușise să mai înghită un pic de apă, fără s-o vomite.

— Crezi că o să mor curând? întrebă Lilac Springs.

Din fericire, asistentele intrară înainte să răspundă Lyra. Fund-leneș și Închipuie-ți erau de serviciu. Aproape mereu erau de serviciu. Dar mai devreme Lyra se temuse că ar putea fi altcineva.

În ziua aceea, aveau trei teste. Ori de câte ori îi bătea inima mai repede, Lyra își închipuia cum cele patru valve se deschid și se închid ca niște obloane, fluxul de sânge într-o direcție, o buclă fără sfârșit, la fel ca aripile interconectate de la Haven. Învățase despre inimă așa cum învățase despre restul corpului omenesc: pentru că nu aveau altceva de învățat la Haven, cu excepția fizicului, nimic în afară de durere și reacție, simptom și tratament, inspirație și expirație, și piele întinsă peste mușchi și os.

Întâi, Închipuie-ți rosti cinci litere și le ceru replicilor să le memoreze. Apoi, le spuse să rearanjeze niște coli de hârtie

colorată astfel încât să formeze o suită de la verde la galben. Apoi, trebuiră să potrivească mici piese din lemn în orificii de aceeași formă, un test ridicol de ușor, deși Lilac Springs părea să se chinuie cu el, încercând să potrivească forma de romb în gaura de triunghi, iar din când în când scăpa piesele, iar ele cădeau zăngănind pe podea.

Pentru ultimul test, Închipuie-ți le dădu hârtie și pixuri – Lyra puse pixul pe limbă, pe ascuns, savurând gustul de cerneală; își dorea mult încă un pix pentru colecția ei – și le ceru să scrie în ordine cele cinci litere memorate. Cele mai multe dintre replici învățaseră numerele până la o sută și alfabetul de la A la Z, să își poată identifica paturile și să le folosească la teste, iar Lyrei îi plăcuse foarte mult să deseneze curbele și unghiurile aceleiași cifre, imaginându-și că și cifrele erau un fel de limbaj. Când ridică privirea, văzu că hârtia lui Lilac Springs era încă goală și ținea pixul stângaci, holbându-se la el de parcă nu mai văzuse așa ceva. Nu-și amintise nicio literă, deși Lyra știa că ea cunoștea cifrele și era foarte mândră de asta.

Apoi, Fund-leneș le spuse că timpul expirase, iar Închipuie-ți strânse foile și rămaseră tăcute cât se centralizară rezultatele, care fură trecute într-un tabel și marcate în dosarele lor. Lyrei îi transpirau palmele. Acum.

— Am uitat literele, zise Lilac Springs. N-am putut să-mi aduc aminte literele.

— Bine, asta e.

Fund-leneș se ridică de pe scaun icnind, ca întotdeauna după teste. Replicile se ridicară și ele. Doar Lyra rămase pe scaun, în timp ce inima i se strângea și i se destrângea în piept. Ca de obicei, cum se ridică, Fund-leneș începu să se plângă:

— Ai naibii pantofi! A naibii vreme! Iar acum fundul meu leneș trebuie să se ducă până la Administrativ. Îmi ia douăzeci de minute doar să mă duc până acolo și să mă întorc. Iar bărbații ăia vin azi.

De obicei, Fund-leneș lucra la biroul de securitate și ajuta la teste când era nevoie. Cântărea cel puțin patruzeci și cinci de kilograme, iar gleznele i se umflau de la căldură și se făceau groase și rotunde ca trunchiurile palmierilor care mărgineau grădina din curte.

— Închipuie-ți, zise Închipuie-ți, cum făcea mereu.

Avea piele maronie lucioasă, care arăta mereu de parcă tocmai fusese unsă.

Acum.

Cele mai multe dintre replici plecaseră. Doar Lilac Springs rămăsese, tot pe scaun, holbându-se la masă.

— Mă duc eu, zise Lyra.

Simțea că nu poate să respire, deși nu se mișcase, și se întrebă dacă Fund-leneș observase. Dar nu. Desigur că nu observase. Multe asistente nici măcar nu erau în stare să le deosebească pe replici una de alta. Lyra ținea minte cum le fixa pe asistente când era mică, dorindu-și ca și ele să se uite la ea, să o vadă, să îi ia mâna, să o ridice sau să-i spună că e drăguță. O dată chiar fusese mutată la izolator două zile, după ce furase ecusonul de securitate al asistentei Em, crezând că aceasta nu va putea pleca la sfârșitul zilei și va fi nevoită să rămână acolo. Dar asistenta Em reușise să plece, desigur, iar în scurt timp plecase de tot de la Haven.

Lyra se obișnuise cu toate: cu toate plecările. Acum, era bucuroasă că era invizibilă. Într-un fel, și ele erau invizibile pentru ea. De aceea le dăduse porecle.

Asistentele Închipuie-ți și Fund-leneș se întoarseră, cu ochii cât cepele. Lyra era roșie la față. Rozacee. Știa tot după o viață în care îi auzise pe medici.

— Ce a zis? întrebă Fund-leneș foarte încet.

Nu vorbea cu Lyra, dar ea răspunse oricum.

— Poate să o facă, zise Lyra, forțându-se să stea nemișcată.

Când era mică, nu înțelegea diferența dintre *eu* și *el* și niciodată nu ținea minte cum e corect. Uneori, când era agitată, încă îi scăpa. Încercă din nou.

— Pot să duc eu dosarele la Administrativ.

— Iisuse, Marie și Iosif! pufni Închipuie-ți.

Dar Fund-leneș continua să se holbeze, de parcă o vedea pe Lyra pentru prima dată.

— Știi să ajungi la Administrativ?

Lyra aprobă dând din cap. Trăia la Haven dintotdeauna. Avea să locuiască acolo mereu. Erau multe încăperi încuiate, interzise, accesibile doar cu carduri sau cu coduri de acces, multe locuri unde nu putea să intre, multe uși închise, în spatele cărora oamenii se mișcau, își puneau bonetele, se îmbrăcau în alb. Dar știa cât de lungi sunt holurile și câte secunde îi lua să

ajungă de la baie la Oala cu Tocană și înapoi; cunoștea birourile și sălile de odihnă, scările și intrările din spate, la fel cum își cunoștea rotunjimile coapselor sau propriul pat, numărul 24, dintotdeauna al ei. Cum știa și de Omiron, de latex, de Tubul-șarpe, de Șepcile Roșii și de Ochii de Sticlă.

Prietenii ei, dușmanii ei, lumea ei.

— Ce e Administrativul? întrebă Lilac Springs.

Avea să strice tot și știa unde e Administrația. Toată lumea știa. Nici măcar Lilac Springs nu era atât de idioată.

— Mă duc repede, zise Lyra, ignorând-o pe Lilac Springs.

— Lui dr. Sappo n-o să-i placă, zise Închipuie-ți.

Dr. Sappo era cel căruia personalul îi spunea „Dumnezeu”, dar numai când nu-i auzea. Altfel, îi spuneau „dr. Saperstein” sau „directorul Saperstein”.

— Ele n-ar trebui să pună mâna pe nimic important.

Fund-leneș pufni.

— Nu-mi pasă dacă îi place sau nu! pufni Fund-leneș. El nu are bășici cât muntele Sf. Helens la ambele picioare. În plus, nici nu va afla.

— Dacă o dă în bară? întrebă Închipuie-ți. O să dai de belea.

— Nu! protestă Lyra, apoi își drese vocea, pentru că vorbise cam răgușit. Nu o s-o dau în bară, adică. Știu ce trebuie să fac. Cobor la Sub-Unu, în aripa A.

— Vreau să merg la Administrativ, scânci Lilac Springs.

— Vai, vai! zise asistenta Închipuie-ți și se întoarse spre Lilac Springs. Asta vine cu mine.

Apoi spuse în șoaptă, dar Lilac Springs și Lyra tot o auziră:

— Cele Maro se duc ca muștele. E ciudat că le lovește în mod diferit.

— Pentru că încă nu i-au dat de cap.

Fund-leneș scutură din cap.

— Sigur ar fi mai bine să afle cum nu se ia.

Încă o măsura din ochi pe Lyra, bătând darabana pe teancul cu rezultatele testelor, de parcă răspunsul ar fi putut ieși din vârful degetelor ei.

— Ți-am spus, nu e contagios. Nu așa. Am fost acolo de la început. Ți se pare că sunt moartă?

Lilac Springs începu să plângă tare, un bocet ascuțit, în hohote, ca plânsul unei replici-copil din saloanele de observație. Practic, Închipuie-ți fu nevoită să o tragă în picioare și să o

scoată pe hol. Abia când nu mai auzi vocea lui Lilac Springs, Lyra își dădu seama că își ținea respirația.

Fund-leneș împinse un pic hârtiile spre ea. Lyra se ridică atât de repede, că scaunul patină pe gresie.

— Te duci direct și nu te oprești, zise Fund-leneș. Și, dacă te întreabă cineva încotro, nu te oprești și îți vezi de drum. La birou ar trebui să fie Werner. Spune-i că eu te-am trimis.

Lyra simțea că îi tresar mușchii din jurul buzelor. Dar Fund-leneș ar fi devenit suspicioasă, dacă ar fi arătat prea bucuroasă. Luă hârtiile – până și foșnetul lor era minunat – și le strânse cu grijă la piept.

— Du-te! zise Fund-leneș.

Lyra nu mai așteptă, de teamă să nu se răzgândească. Chiar și după ce coti pe hol se aștepta ca s-o cheme înapoi asistenta, să spună că nu e o idee bună. Simțea linoleumul rece sub picioarele goale.

Haven era format din șase aripi, de la A la G. Nu exista aripa E, din motive pe care nimeni nu le înțelegea, deși se zvonea în rândul personalului că primul Dumnezeu, Richard Haven, avusese o soție pe nume Ellen. Cu excepția Cutiei, numită oficial aripa G, toate clădirile erau conectate între ele, aranjate în formă de pentagon, în jurul unei curți de patru acri, cu grădini și statui, bănci și chiar un teren de padel pentru personal. Uși electronice duble despărțeau aripile, în fiecare zonă unde se îmbinau, ca niște coate automatizate. Doar Cutia era mai mare, cel puțin patru etaje, și se presupunea că avea cel puțin trei mai mult la subsol, deși, pentru că se aflau la nivelul mării, părea puțin probabil. Era autonomă, situată la mai bine de o sută nouăzeci de metri de Haven și construită din ciment gri.

De la sălile de testare ajungeai cel mai repede la aripa A prin aripa F. Lyra hotărâse că, dacă o întreabă cineva, o să spună că e în drum spre Oala cu Tocană, pentru prânz. Dar nu o întrebă nimeni. Trecu pe lângă câteva asistente care stăteau în camera de zi, râzând de două femei de la televizor – replici, se gândi ea, cu un licăr de entuziasm, până își dădu seama, după micile diferențe dintre ele, că erau doar gemene. Apoi ajunse la dormitoare: încăperi mai mici, pentru personalul inferior, unde asistentele și cercetătorii dormeau și câte patru într-o cameră, în paturi suprapuse; apoi camerele medicilor, mai spațioase. În cele din urmă, Oala cu Tocană. Mirosul de mâncare gătită îi făcu

stomacul să tresară imediat. Iuți pasul, ținând capul plecat. Când intră repede în aripa A, paznicul de serviciu abia dacă ridică privirea. Trecu prin holul cu marmură, unde se afla bustul din piatră al lui Richard Haven, primul Dumnezeu, pe care cineva îl înfășurase într-o capă roșu cu albastru și căruia îi pusese o pălărie haioasă: era un soi de joc, își zise Lyra, ceva legat de un loc numit U Penn, de unde proveneau atât primul, cât și al doilea Dumnezeu. Un pom de Crăciun din plastic, cumpărat inițial pentru petrecerea anuală de la Haven, stătea de trei ani lângă intrarea principală, deși când nu era iarnă nu era luminat. Pozele unor străini zâmbeau de pe pereți, iar în una dintre ele Richard Haven și dr. Saperstein erau mult mai tineri, îmbrăcați în roșu și albastru. Ba chiar aveau și fețele pictate.

Dar în ziua aceea nu se opri să se uite. Trecu de ușile care duceau spre casa scării. Mirosea vag a țigări. Cu cât se apropia mai mult de Administrativ, cu atât simțea mai puternic o strângere în piept, de parcă ar fi avut Tubul-șarpe băgat pe gât, pompându-i lichid în plămâni. La Sub-Unu era mereu mai liniște decât sus. Majoritatea ușilor de aici aveau panouri de control și erau marcate cu cercuri roșii, mari, tăiate în două pe diagonală, semn că accesul e restricționat. În plus, pereții parcă îi rețineau zgomotul pașilor de cum se mișca.

Și la Administrativ accesul era restricționat. Fund-leneș zisese că Werner avea să fie în spatele biroului și tot planul Lyrei depindea de asta. Cele două geamuri identice din ușă dădeau spre un spațiu plin cu birouri despărțite de paravane: hârtii prinse pe un panou, tastaturi îngropate sub grămezi de dosare, telefoane și computere conectate prin prelungitoare supraîncărcate. Toată hârțogăria de la Haven ajungea acolo, de la corespondență la rapoartele medicale, înainte să fie re-direcționată spre destinația finală.

Lyra se lăsă în jos într-o nișă aflată la șase metri de intrarea la Administrativ. Dacă se uita spre hol, vedea bine ușile. Se rugă să fi ajuns la timp și să nu fi pierdut ocazia. De câteva ori, se iți pe hol să verifice. Dar ușile erau bine închise. În cele din urmă, când aproape că renunțase să spere, auzi un clic ușor, când încuietoarea se deschise. Ușile scârțâiră. O clipă mai târziu, pași se îndreptau spre scări. Cum auzi că se deschide ușa de la casa scării, se strecură pe hol.

Lyra se mai furișase din când în când la Administrativ după ce dr. O'Donnell dispăruse brusc. Știa că în fiecare zi, când cea mai mare parte a personalului era încă la masă, Werner pleca de la birou, lăsa deschisă ușa de la Administrativ și fuma o țigară – uneori, două – în casa scărilor.

În ziua aceea, îndesase o hârtie îndoită între ușile duble, să nu se închidă. Se strecurase înăuntru, asigurându-se că hârtia rămâne la locul ei; apoi închisese ușa ușor. Câteva clipe rămăsese nemișcată, lăsând liniștea să o învăluie. Administrativul consta, de fapt, în niște încăperi legate între ele. Aceea, prima dintre ele, modernă, avea în tavan lumini lungi, ca acelea din laboratoarele de sus. Lyra înaintă spre grămada de dulapuri și cutii din plastic portocaliu, vechi, unde erau munți de hârtii neatinse de ani întregi. Câteva încăperi erau întunecate sau parțial luminate. Iar în liniștea aceea auzea șoaptele milioanelor de cuvinte, cuvinte prinse în spatele fiecărui sertar, cuvinte care zgâriau interiorul dulapurilor. Toate cuvintele pe care și le putea dori: cuvinte care să o umple până nu mai poate, până o usturǎ ochii.

Se duse spre cel mai îndepărtat colț al încăperii cel mai slab luminate și alese la întâmplare un dulap. Nu îi păsa de rapoartele propriu-zise, de ce ar putea spune sau însemna ele. Îi păsa doar de ocazia de a exersa. Dr. O'Donnell îi explicase o dată ce e o bibliotecă adevărată și ce rol are în lumea de afară, iar Lyra știa că Administrativul era, pentru ea, cel mai apropiat de așa ceva.

Alese un dosar din spate, despre care știa sigur că nu fusese atins de mult, suficient de subțire pentru a-l ascunde ușor. Închise dulapul și se întoarse cu grijă pe unde venise, prin încăperile din ce în ce mai luminoase și mai puțin prăfuite. Ajunse pe hol. Se strecură în firidă și așteptă. Desigur că în mai puțin de un minut ușa de la casa scărilor scârțâi și se închise, iar pe hol se auziră pași. Werner se întorsese.

Mai avea de îndeplinit sarcina oficială. Asta însemna că trebuia să ascundă undeva dosarul greu obținut, chiar și pentru scurt timp. Nu avea multe opțiuni. Alese o cutie metalică de pe perete, marcată cu un semn pe care îl recunoscu – însemna *periculos.* De obicei asistentele și medicii aruncau în ea mănuși folosite, bonete și chiar seringi, dar aceea era goală.

Werner nici măcar nu o invită înăuntru. Veni la ușă, încruntat, când ea bătu cu un deget în geam.

— Ce este?

Vocea îi era înăbușită de sticlă și vorbea foarte lent, de parcă nu ar fi fost sigur că Lyra înțelege. Nu era obișnuit să aibă de-a face cu replici. Era evident.

— Shannon, de la securitate, m-a trimis, zise ea și se opri în ultima clipă, înainte să spună Fund-leneș.

Werner dispăru. Când se întoarse să deschidă ușa, văzu că își pusese mănuși și o mască facială. Nu era ceva neobișnuit ca membrii personalului să refuze să interacționeze fără protecție cu replicile, ceea ce Lyrei i se părea o prostie. Bolile care omorau replicile, afecțiunile care le împiedicau să se dezvolte erau legate direct de procesul de clonare și de viața la Haven.

Werner se uită la dosarul pe care ea-l ținea în mână ca la o mortăciune.

— Haide! Dă-mi-l! Și spune-i lui *Shannon de la securitate* să-și facă singură treaba data viitoare.

Luă dosarul și se retrase repede, încruntându-se la ea din spatele geamului. Ea abia dacă observă. În gând se cuibărea deja printre acele litere, pagini noi, cuvinte noi de descifrat, de parcurs și de înțeles. Recuperă dosarul din cutia metalică, după ce verifică dacă e singură. Era singura parte a planului la care nu se gândise bine. Trebuia să ducă dosarul în patul ei, dar dacă o făcea la vedere cineva poate că o întreba de unde îl are. Putea să spună că i-l dăduse o asistentă să îl ducă undeva, dar dacă cineva verifica? Nici măcar nu era sigură că e în stare să mintă convingător. Niciodată nu vorbise atât cu personalul și deja se simțea extenuată.

Se hotărî să-l bage în brâul de la pantaloni și-și trase bluza peste. Ca să nu alunece nu putea decât să-și înfășoare brațele în jurul stomacului, ca și cum ar fi durut-o. Chiar și atunci trebuia să facă pași mici și-și închipuia că se aude fâșâitul hârtiilor. Dar nu avea de ales. Spera să ajungă la aripa D fără să fie nevoită să vorbească cu cineva.

Dar abia trecuse de ușile care dădeau în casa scărilor, că auzi voci. Înainte să se dea înapoi, pe scări apăru Dumnezeu, cu unul dintre Costume. Lyra lăsă capul în jos și se dădu într-o parte, își strânse brațele în jurul taliei și se rugă ca ei să treacă de ea fără să se oprească.

Dar se opriră.

— Hei! zise străinul. Hei, tu!

Ochii lui erau negri. Se întoarse spre Dumnezeu.

— Asta care e?

— Nu sunt sigur. Unele dintre asistente le pot deosebi.

Dumnezeu se uită spre Lyra.

— Tu cine ești?

Poate că era de vină dosarul furat, care o apăsa pe burtă, dar fu tentată să-și spune numele, însă zise:

— Numărul douăzeci și patru.

— Și le lași să hoinărească așa?

Bărbatul încă se holba la ea, dar evident i se adresa lui Dumnezeu.

— Chiar și după cele întâmplate?

Lyra își dădu seama că se referă la Codul negru.

— Urmăm protocoalele, zise Dumnezeu.

Vocea lui îi aminti Lyrei de înțepătura seringilor.

— Când a fost înființat Haven, pentru sectorul privat a fost important să fie tratate omenește.

— Nu există niciun sector privat. Noi ținem frâiele acum, vorbi bărbatul. Și epidemia?

Lyra asculta doar pe jumătate. Transpirația i se aduna în spațiul dintre dosar și burtă. Și-l imagina răsfoind dosarul, umezind paginile. Dosarul se mișcase foarte puțin și se temea să nu cadă vreo pagină, dar nu avea curaj să-l aranjeze.

— Nu există niciun risc, doar prin ingerare directă, după cum știi, dacă citești rapoartele. În regulă, douăzeci și patru, zise Dumnezeu. Poți să pleci.

Lyra era atât de ușurată, că îi venea să țipe. Dar lăsă capul în jos, cu brațele încă înfășurate în jurul taliei, și vru să treacă de ei.

— Stai!

Costumul strigase. Lyra se încordă și se întoarse spre el. Acum erau aproape ochi în ochi. Se simțea ca în timpul examinărilor, când tremura în halatul de hârtie, cu privirea ațintită spre luminile din tavan: înfrigurată și expusă.

— Ce are la stomac? întrebă el.

Lyra strânse mai tare mâinile în jurul taliei. *Te rog*, se gândi. *Te rog.* Nu reuși să-și termine gândul. Dacă era obligată să

miște brațele, dosarul avea să cadă. Își închipui paginile împrăștiindu-se în jos, pe scări.

Dumnezeu arătă spre brățara din plastic pe care Lyra o purta mereu.

— Verde. Una dintre primele versiuni. Mai lentă decât vCJD ale tale. Cele mai multe dintre Verzi sunt încă în viață, deși am observat recent câteva semne de activitate neurodegenerativă.

— Adică ce înseamnă asta în engleză?

Spre deosebire de bărbatul în costum, Dumnezeu nu o privea niciodată în ochi. Se uita la umerii ei, la brațe, la rotule, la frunte: oriunde, dar nu în ochi.

— Efecte secundare, zise el, cu un zâmbet slab.

Apoi Lyra fu liberă să plece.

•

Lyra nu era singura care colecționa obiecte. Trandafir aduna sub pernă periuțe de dinți folosite. Palmolive căuta pe holuri monede căzute și le ținea într-o cutie în care fuseseră cândva tampoane dezinfectante. Cassiopeia aliniase o grămadă de scoici pe pervazul de lângă patul ei și o convinsese pe asistenta Păpușă să-i aducă niște scotch, să atârne câteva desene pe care le făcuse pe șervețele furate din sala de mese. Desena containere de gunoi, cercuri cu o bară roșie pe ele, stetoscopuri, bustul primului Dumnezeu, cu capa lui roșu cu albastru, și bisturie sclipind pe cearșafuri curate. Era foarte bună. Odată Calliope luase un telefon mobil de la o asistentă și toate genotipurile ei fuseseră pedepsite pentru asta.

Dar Lyra avea grijă de lucrurile ei. Erau ceva personal pentru ea. Ascunse dosarul cu grijă sub salteaua subțire, alături de celelalte obiecte prețuite: câteva pixuri, inclusiv favoritul ei, unul verde, cu vârf retractabil, pe care scria *Fine&Ives,* cu litere mari și albe; o cutie goală, pe care scria *Altoids;* cinci-șase monede pe care le găsise în spatele automatului de sucuri; exemplarul ei vechi, uzat din *Micul prinț,* pe care îl răsfoise de atâtea ori, că multe pagini aproape cădeau. „Există un mesaj în cartea asta”, îi spusese Lyrei dr. O’Donnell înainte să plece de la Haven. „În dragostea Micului prinț pentru trandafirul lui există o învățătură din care toți am putea deprinde ceva.” Iar ea aprobase, încercând să mimeze că înțelesese, deși nu înțelesese. Nu dragostea. Nici speranța. Dr. O’Donnell pleca, iar Lyra era lăsată în urmă încă o dată.

CINCI

— M-ai mințit, douăzeci și patru.

Lyra era în genunchi, clipind ca să nu plângă, înghițind gustul de vomă, când ușa toaletei se deschise. Nu reuși să se ridice în picioare suficient de repede. Se răsuci și din greșeală lovi cu cotul o mătură. Asistenta Bucle se holba nu la ea, ci la găleata din spatele ei, acum stropită cu vomă. În mod ciudat, nu părea furioasă.

— Știam eu! zise ea, scuturând din cap.

Era după-amiază, iar Bucle probabil că tocmai venise de la masă pentru schimbarea de tură. Încă nu era în halat, ci purta un maiou albastru, cu mărgele pe umeri, blugi și sandale din piele. De obicei, pe Lyra o uimeau dovezile de viață din afara Haven, revistele ocazionale deformate de apă, abandonate pe vreo chiuvetă din toaletele asistentelor; balsamul de buze aruncat la gunoi; vreun șlap rupt, lăsat pe o bancă în curte – fisuri cât o fracțiune de secundă, prin care i se dezvăluia o lume întreagă.

Totuși, în ziua aceea nu îi păsa.

Fusese atât de sigură că acolo, în toaleta aia rar folosită, din aripa D Sub-Unu, avea să fie în siguranță. Se trezise transpirată, cu inima galopând și cu o senzație de greutate în stomac, care trebuia eliminată. Dar clopoțelul de trezire sunase un minut mai târziu și știuse că băile vor fi pline în curând de replici care vor face duș, se vor spăla pe dinți, vor șușoti sub sunetul asurzitor al apei despre Costume și despre ce ar putea vrea ele și dacă numărul 72 o fi fost sfâșiat de aligatori, plămâni, rinichi, splină risipite prin mlaștini.

— Nu sunt bolnavă, zise Lyra repede și se întinse să se prindă de un raft.

Încă era amețită.

— Haide! Acum.

Ca de obicei, asistenta Bucle se purta de parcă n-ar fi auzit-o. Poate că nu o auzise. Lyra avea cel mai ciudat mod de a se face invizibilă, de parcă trăia în spatele unei perdele, iar medicii și asistentele o zăreau doar vag.

— O să mergem la dr. Levy.

— Nu, te rog!

Dr. Levy lucra în Cutie. Îl ura, cum ura și mașinăria aia mare, răsunătoare, Domnul I. Ura luminile care rânjeau ca niște fețe indiferente. Ura Degetele-cateter și Tubul-șarpe, Pungile-pentru-salivă și Tâmpiții, seringă după seringă după seringă. Ura visele ciudate pe care le avea acolo, despre lei care mărșăluiau în jurul unei cupe cilindrice, despre voci bătrâne, pe care era sigură că nu le mai auzise, dar care îi păreau foarte reale. Chiar și o puncție în coloană, cu Vampirul – acul lung, introdus la baza coloanei vertebrale, între două vertebre, ca să i se extragă lichid pentru analize –, era de preferat.

— Mă simt bine.

— Nu fi prostuță! zise Bucle. E pentru binele tău. Ieși de acolo!

Lyra ieși pe hol, cu mâinile pe pereții presărați cu cuie, de care erau atârnate măturile, mopurile și fărașele. Nu reușea să-și amintească ce zi era. Informațiile parcă s-ar fi scurs printr-o gaură din mintea ei. Nu-și amintea nici ce zi fusese ieri sau ce se întâmplase.

— Urmează-mă!

Asistenta puse mâna pe brațul Lyrei, care se simți copleșită. Se întâmpla rar ca asistentele să le atingă, o făceau doar dacă erau nevoite, ca să le ia măsurile. Numele asistentei i se evaporase și el din minte, deși era sigură că îl știuse până în urmă cu câteva secunde. Ce se întâmpla cu ea? Vomitatul parcă îi dăduse peste cap toate informațiile din creier, le învălmășise.

Lyrei îi ardeau ochii și își simțea gâtul iritat. Vru să se șteargă la gură, își dădu seama că plânge și se simți jenată.

— E normal, zise asistenta.

Lyra nu era sigură ce voia să spună. De acolo se trecea mai repede prin aripa C, unde erau ținute replicile masculine. Asistenta Cheryl – Lyra își aminti numele brusc, eliberat din zona confuză unde fusese blocat –, asistenta Cheryl, poreclită Bucle din cauza părului care i se ondula în jurul feței, apăsă pe buton. Lyra se dădu înapoi. În toți anii petrecuți la Haven trecuse prin aripa C doar de câteva ori. N-o uitase nici pe Piper, nici ce se întâmplase. Își amintea cum Piper plânsese când i se spusese prima dată ce se întâmplă cu ea, că avea să fie o mamă surogat, ca femeile acelea cu piele închisă la culoare, care

veneau și plecau cu bărcile și nu erau văzute niciodată afară din barăci. Piper își făcuse zgârieturi pe burtă și îi implorase pe medici s-o scoată. Dar peste două luni, când medicii stabiliseră că nu poate să păstreze sarcina, ea deja căuta nume: Ocean, Duminică, Valium. După aceea toate cuțitele din sala de mese fuseseră înlocuite cu unele din plastic, iar replicile femei și bărbați erau ținute separat, cu mai multă strictețe.

— E în regulă.

— Haide! Ești cu mine, o înghionti Bucle.

În aripa C era mai cald. Sau poate că doar Lyrei îi era cald. În prima încăpere văzu o replică bărbat întins pe o masă de examinare, cu sonde pe pieptul gol. Întoarse repede privirea. Mirosea altfel în aripa C, același, amestec de antiseptic, înălbitor și transpirație de om, dar ceva mai puternic.

Urcară scările la parter și trecură pe lângă mai multe camere cu paturi, exact ca în zona femeilor, dar din fericire goale. Bărbații care nu erau bolnavi sau la analize probabil că erau în Oala cu Tocană. În ciuda așternuturilor albe standard, a păturilor gri și a cutiilor din plastic de sub paturi, camerele reușeau să dea impresia de dezordine.

Trecură în aripa B, iar Bucle arătă cardul de acces celor doi gardieni de serviciu. Aripa B era pentru cercetare și avea zone restricționate. Trecură de laboratoare, orbitor de albe, luminate de șiruri de neoane, unde lucrau mai mulți cercetători mișcându-se încet, cu mănuși și în halate, cu părul prins sub bonete gri, transparente, cu ochii măriți de ochelari, ca niște insecte. Multe computere, ecrane pline de culori în mișcare, echipament metalic, cuvinte pe care Lyra le auzise toată viața, fără să știe ce însemnau – *spectrometrie, biometrie, cromatografie lichidă*, cuvinte frumoase, cuvinte de care să te împiedici și care să te copleșească.

O dată își făcuse curaj să o întrebe pe dr. O’Donnell ce fac toată ziua în saloanele de cercetare. I se părea imposibil ca toți acei bărbați și femei să fie acolo doar pentru a perfecționa procesul de clonare, să împiedice mamele purtătoare să piardă sarcina atât de des, după transferarea embrionilor, să împiedice replicile să moară atât de tinere. Dr. O’Donnell ezitase.

— Încearcă să afle ce anume vă îmbolnăvește, zisese în cele din urmă, vorbind încet, parcă grijuliu să n-o taie vorbele. Studiază felul în care funcționează, cât durează și de ce.

— Și cum să ne vindece? întrebase Lyra.

Dr. O'Donnell ezitase foarte puțin:

— Desigur.

Cutia era construită din plăci din beton, la câteva sute de metri de complexul principal, și era îngrădită. Spre deosebire de restul, aripa G nu avea geamuri, iar măsurile de securitate sporite o făcură pe asistenta Bucle să se identifice de două ori și să le arate ecusonul diverșilor gardieni înarmați care patrulau prin zonă.

Bucle o lăsă pe Lyra în holul de la intrare, în fața liftului spre Sub-Unu și, probabil, la nivelurile subterane secrete. Lyra încercă să nu se uite la ușile care duceau la ER, unde muriseră atâtea replici sau nu reușiseră să se dezvolte. Chiar și pentru asistente, aripa G era Casa Funerară sau Cimitirul. Lyra se întrebă dacă Lilac Springs o fi acolo în clipa aceea.

În scurt timp, se deschiseră ușile liftului și ieși un tehnician cu un halat alb și părul prins sub o bonetă s-o însoțească pe Lyra la domnul I. Din cât își dădea seama, era același tehnician pe care îl văzuse de celelalte șase ori, de câte ori fusese acolo în ultima lună. Totuși, nu prea îi deosebea, căci deseori aveau fețele ascunse în spatele ochelarilor și a măștilor și niciodată nu i se adresau direct.

Ajunse la Sub-Unu, străbătu un hol lung, fără geamuri, plin cu uși pe care scria *Interzis.* Dar când un cercetător ieși pe hol zări un pic dintr-un cabinet și, dincolo de el, un laborator lung, ca o bucătărie, unde mai mulți cercetători erau aplecați asupra echipamentelor lucioase, îmbrăcați din cap până-n picioare în haine de protecție și cu uriașe căști de protecție pe cap, care îi făceau să semene cu astronauții pe care Lyra îi vedea din când în când la televizorul asistentelor.

Domnul I stătea singur într-o încăpere luminoasă, cu aer condiționat. Pentru Lyra, domnul I arăta ca o gură deschisă, iar masa pe care trebuia să se întindă părea o limbă lungă și albă. I se ridică părul pe brațe și pe picioare.

— Nu uita să stai nemișcată! zise tehnicianul, cu vocea înăbușită de masca de hârtie. Altfel, va trebui să o luăm de la capăt. Și nimeni nu vrea asta, nu?

•

După aceea o transferară într-o cameră mai mică și i se spuse să se întindă. Uneori, când stătea așa, medicii zumzăind

deasupra ei, nu mai știa dacă e umană sau e altceva, o bucată de carne sau un pahar întors cu gura în jos pe o tejghea. Un obiect.

— Nu cred că cei din Texas sunt mai avansați decât noi. Rahat! Blufează. Acum doi ani, încă infectau țesuturile de bovine…

— Nu contează dacă blufează, dacă fondurile noastre sunt tăiate. Toți *cred* că ei sunt aproape. Fine and Ives pierde contractul. Apoi s-a terminat.

Lumini strălucitoare, senzori reci, care i se mișcau pe corp, mâini înmănușate, care o ciupeau și o strângeau.

— Sappo crede că ultima versiune va reuși. Vreau să spun că vom vedea o evoluție completă în mai puțin de o săptămână. Vă imaginați impactul?

— Ce bine ar fi să aibă dreptate! Ce naiba facem cu toate, dacă ne închid? V-ați gândit vreodată?

Lyra închise ochii brusc, extenuată.

— Deschide ochii, te rog! Urmărește-mi degetul de la stânga la dreapta! Bun.

— Reflexele încă par în regulă.

Unul dintre medici, femeia, îi desfăcu halatul din hârtie și o strânse tare de-un sfârc. Lyra țipă.

— Iată reacția la durere. Fă-mi un serviciu, verifică dosarul ăsteia, da? Ce versiune e?

— E similară cu vCJD, doar că e mai lentă. De aceea nucleul pulvinar este detectabil cu MRI. Foarte rar înnăscut, aproape întotdeauna moștenit.

Lucrară o vreme fără să vorbească. Lyra se gândea la *Micul prinț,* la dr. O'Donnell și la stelele îndepărtate, unde chestii minunate trăiau și mureau în libertate. Nu reuși să nu plângă.

— Cum aleg care dintre ele au controlul și care primesc alte variante? întrebă medicul după un timp.

— Totul e automatizat, zise femeia.

Acum ținea ochii Lyrei deschiși, cu două degete, ca să nu poată clipi.

— Bun. Vino să vezi asta! Vezi cum îi tresare ochiul stâng? E mioclonie. Ăsta e alt indicator.

— Deci e la întâmplare?

— Absolut la întâmplare. Computerul alege prin algoritm. Așa nimeni nu se simte prost. Dă-mi, te rog, stetoscopul! Pariez că pulsul i-a luat-o la galop.

•

Era o noapte foarte liniștită, iar zarva glasurilor și a tobelor – întotdeauna mai puternică în zilele în care Costumele vizitau insula – era foarte ușor de purtat peste ape. Lyra rămase trează mult timp, ascultând ritmul îndepărtat, care de fapt nu părea chiar atât de îndepărtat. Uneori își imagina că se apropie, că brusc Haven va fi invadat de străini. Și-i imagina pe toți făcuți din întuneric și umbre, nu din sânge, mușchi și oase. Se întrebă, pentru prima dată, dacă numărul 72 chiar murise. Își aminti că auzise o dată că mlaștinile sunt insule scufundate, kilometri întregi de uscat înghițit de ape. Se întrebă dacă numărul 72 fusese înghițit și el sau dacă o fi pe undeva pe afară, ascultând vocile.

Găsi ascuns sub șale un obiect noul, recent adăugat la colecția ei, ceea ce-i aduse o oarecare alinare. Își imagina că dosarul emană căldură, ca o inimă sau ca atingerea caldă a dr. O'Donnell. 98,6 grade Fahrenheit. Își imagina mirosul de lămâie și antiseptic, de parcă dr. O'Donnell ar fi fost încă acolo, plimbându-se printre paturi.

— Nu-ți face griji! îi spusese dr. O'Donnell o dată, într-o noapte ca aceea, când vocile erau mai puternice decât de obicei. Nu pot ajunge la tine, îi zisese mai încet. Nu pot intra.

Numai că, în privința aceea, dr. O'Donnell se înșelase.

ȘASE

Lyra nu dormise bine. Se trezi cu o senzație de sufocare în piept, cum se întâmplase cu ani în urmă, când asistenta Nici-să-nu-te-gândești o băgase cu capul în chiuvetă, drept pedeapsă pentru că furase ciocolată din camera asistentelor.

Efecte secundare. Vor trece. Uneori din cauza medicamentelor te simți mai rău, înainte să-ți facă bine. În lumina vagă a dimineții, auzind în jur respirația atâtor replici, închise ochii. Își aminti fulgerător imaginea unei mame surogat care o legăna cu ani în urmă, îi cânta, iar părul ei îi gâdila fruntea. Deschise ochii din nou. Mamele surogat nu cântau. Ele urlau și țipau. Sau plângeau. Vorbeau în alte limbi. Dar nu cântau.

Îi era greață din nou.

Nu va risca să vomite înăuntru. Va găsi un loc mai departe de-a lungul plajei, poate dincolo de butoaiele din tablă în care erau deșeurile periculoase de la Haven, pregătite să fie ridicate, undeva unde să n-o vadă gardienii.

Trecu prin curtea aproape goală. Multe dintre asistentele de noapte se pregăteau să ia masa la Cedar Key. Trecu de statuia primului Dumnezeu, Richard Haven. Domina în mijlocul curții, unde se intersectau cele patru alei. Acolo se opri și se rezemă de soclul din marmură rece, lângă o placă preaslăvindu-i munca și realizările. Un chip blând, se gândi Lyra. Cel puțin așa i-l făcuse artistul.

Nu ținea mine omul în carne și oase. Murise înainte să fie creată ea. Sculptorul îl reprezentase îngenuncheat, cu un braț ridicat. Chema mulțimile invizibile să caute aici, își închipuia ea, deși ei i se păruse mereu că el întinde brațul spre nori, spre alt Dumnezeu, cel în care credeau asistentele. Și Dumnezeul lor ura replicile.

Se ghemui lângă cei doi cilindri identici, marcați cu simbolul de risc biologic și vomită în iarba înaltă, crescută între ei. Se simți un pic mai bine când se ridică, dar tot slăbită. Se opri de nenumărate ori la întoarcerea spre clădirea principală și atrase privirea dezaprobatoare a unuia dintre gardienii care patrulau.

De obicei, era recunoscătoare pentru dimensiunile Haven, pentru întinsele spații deschise și aleile umbrite de copaci și de palmierii înalți, pentru inflorescențele de heliotrop din straturile cu flori și pentru taroul sălbatic de printre pietrele de pavaj, deși habar n-avea de numele lor și cunoștea plantele doar în termeni generali: flori, copaci, plante. Dar în ziua aceea era extenuată și voia doar să ajungă înapoi în patul 24.

Când intră în aripa D, auzi strigăte. Apropiindu-se de cameră, recunoscu una dintre voci: dr. Saperstein. Aproape că se opri și se întoarse. Dumnezeu nu venise niciodată acolo. Apoi o auzi pe Cassiopeia țipând:

— Nu le atinge! Nu e corect.

În fața ei, o asistentă ieși repede pe hol, patinând ușor pe gresie, și îi aruncă Lyrei o privire ciudată, înainte să alerge în direcție opusă, lăsând deschisă ușa camerei. Lyra abia o prinse înainte să se închidă. Apoi se opri, ținându-și respirația. Cassiopeia era în patru labe în fața dr. Saperstein, încercând să-și adune scoicile care fuseseră aruncate de pe pervaz. Toate sertarele de la peretele din spatele patului ei fuseseră trase, de parcă ar fi bătut un vânt puternic pe-acolo, deși nu părea să fi atins altceva. Apoi văzu că el le ține strâns în pumn.

— Incredibil!

El striga, dar nu la fete, ci la asistente, inclusiv la asistenta Păpușă, care îi adusese pentru Cassiopeia banda de scotch, să poată atârna șervețelele.

— Știți că suntem cât pe ce să rămânem fără fonduri? Vreți să rămâneți fără joburi? Avem o cotă, avem protocoale…

— A fost vina mea, zise asistenta Păpușă. Nu mi s-a părut ceva rău.

Dumnezeu făcu un pas spre ea, aproape o călcă pe Cassiopeia, care era încă pe jos și plângea încet. Lyra vru să se ducă la ea, dar se trezi că nu se poate mișca. Pantofii lui Dumnezeu scrâșneau ușor pe scoicile împrăștiate.

— Nu ți s-a părut ceva rău? repetă el, iar asistenta își feri repede privirea.

Acum el vorbea încet, dar ciudat, iar Lyra era mai speriată decât oricând.

— Am muncit toată cariera mea ca acest proiect să reușească. Facem cea mai importantă activitate medicală din ultimele două decenii, și totuși…

Se opri, scuturând din cap.

— Rezultate. De ele avem nevoie. De rezultate. Aici este o unitate de cercetare, nu țarc de joacă. E clar pentru toată lumea?

Nimeni nu vorbi. Lyra își auzea inima. Bum-bum-bum. Ca ritmul murmurelor aduse pe Insula Spruce dinspre Barrel Key.

Monștri, monștri. Ardeți Haven din temelii.

Dumnezeu oftă. Își dădu jos ochelarii și se frecă la ochi.

— Noi facem o muncă importantă. Ceva bun. Să nu uitați asta niciodată!

Vru să se întoarcă, apoi se opri.

— E mai bine așa. Pentru toată lumea.

Dar Lyra își dădu seama, după ton, că nu se referă la replici.

Dumnezeu fu nevoit s-o ocolească din nou pe Cassiopeia ca să ajungă la ușă. Abia dacă se uită la ea. În schimb, dădu cu piciorul într-o scoică și o trimise cât colo.

— Să curețe cineva mizeria asta, vă rog! zise el, fără să se adreseze cuiva anume.

Lyra se dădu repede la o parte din ușă. După ce el plecă, nimeni nu se mișcă mult timp. Doar Cassiopeia, care încă își aduna ce mai rămăsese din colecția ei, acum redusă la cioburi și praf. În cele din urmă, asistenta Păpușă se duse la ea.

— Bun, zise ea, apoi se ghemui și o prinse de încheietură ca să nu mai adune scoicile sparte. Ajunge!

Se întâmplă atât de repede: Cassiopeia se întoarse și o împinse.

— Dă-mi drumul! replică ea și câteva țipară când Lyra făcu un pas înainte și zise: Nu.

Poate că nu vrusese s-o împingă tare pe asistenta Păpușă sau poate că da. Dar ea oricum își pierdu echilibrul și se clătină. Într-o clipă, asistenta Nici-să-nu-te-gândești ajunse la Cassiopeia și o smuci, ridicând-o.

— Răutate! scuipă ea, ținând-o de încheieturi. Cum îndrăznești s-o atingi? Cum îndrăznești, când noi te-am hrănit, te-am îmbrăcat și te-am ținut în toți acești ani? Judecata lui Dumnezeu va veni, nu uita!

— Nu sunt proprietatea ta!

Cassiopeii îi luceau ochii și tremura. Lyra se uita la ea cu o senzație de groază. Nu înțelegea ce voise să spună, nu

înțelegea unde găsise cuvintele acelea, furia aceea, care scotea la iveală o parte întunecată, o breșă ascunsă.

— Nu poți să-mi spui ce să fac! Nu-ți aparțin. Sunt reală. Sunt.

— Nu ești nimic! zise Nici-să-nu-te-gândești.

Fața i se schimonosise de furie, semăna cu bucățile de carne de vită presărate cu vinișoare, din frigiderele aflate în bucătărie.

— Aparții institutului și dr. Saperstein. Poți să stai aici sau poți să pleci și să fii omorâtă.

— O să fiu omorâtă oricum!

Cassiopeia părea aproape fericită, de parcă ar fi trecut testele cognitive, iar Lyra nu înțelegea de ce, știa că nu era bine. Puf de Gâscă, un alt genotip al lui Cassiopeia, stătea cu brațele prinse în jurul corpului, de parcă la ea ar fi țipat. Erau identice, cu excepția lipsei de concentrare a lui Puf de Gâscă. Când era mică, avea obiceiul să se dea cu capul de pământ și încă avea nevoie de scutece noaptea.

— Nu? Toți vom muri aici, în cele din urmă. Care e diferența?

— Las-o, Maxine!

Asistenta Păpușă se ridică în picioare, gemând. Inexplicabil, Lyra era nervoasă pe Cassiopeia. Asistenta Păpușă era una dintre cele mai drăguțe.

— Nu înțelege.

Asistenta Nici-să-nu-te-gândești se opri o clipă, încă ținând-o de încheieturi pe Cassiopeia. Apoi îi dădu drumul brusc și se întoarse.

— Nefiresc, mormăi ea. Lucrătura diavolului.

— Ajunge!

Asistenta Bucle vorbi, adresându-se tuturor:

— Voi două, începu, arătând spre Puf de Gașcă și Bounty, care încă se uitau înlemnite, ajutați-o pe numărul șase să curețe!

Dar Cassiopeia țâșni spre ușă pe lângă Nici-să-nu-te-gândești, smucindu-se când Lyra îi atinse brațul.

— Prinde-o! strigă Nici-să-nu-te-gândești, dar Păpușă scutură din cap.

— Se va întoarce.

Oftă. Părea extenuată. Avea cercuri întunecate sub ochi, iar Lyra se trezi gândindu-se la cealaltă viață a asistentei, cea din afara insulei. Oare cum era să ai o lume secretă, un loc privat, departe de Haven, departe de replici, de asistente și de Ochii de Sticlă? Nu reușea să înțeleagă.

Asistenta Păpușă întâlni privirea Lyrei, care se uită repede în altă parte.

— Nu are unde să fugă, oricum, adăugă asistenta Păpușă, dar blând, ca pe o scuză.

•

La prânz Cassiopeia nu era la masă. Replicile nu vorbeau despre ea. Nu vorbeau deloc. Era greu să te simți confortabil înconjurat de jumătate dintre asistente și câțiva gardieni, postați cu toții în jurul încăperii, tăcuți, lipsiți de expresie, privindu-le pe fete cum mâncau, mulți dintre ei purtând măști sau combinezoane de protecție, care îi făceau să semene cu niște baloane umflate.

Lyra nu avea poftă de mâncare. Încă îi era greață, iar mirosul din Oala cu Tocană îi făcea stomacul să se strângă, parcă vrând să elimine ceva. Dar nu risca să sară peste prânz. Nu voia să meargă în Casa Funerară. Așa că se așeză lângă celelalte replici și-și umplu farfuria cu piure de cartofi și carne de pui plutind într-un sos roșu, culoarea electrizantă a organelor interne. Învârti prin mâncare, tăie carnea bucățele și o ascunse în șervețel.

Lyra trebuia să găsească o altă ascunzătoare. Camera lor nu mai era sigură. Trebuia să-și schimbe singură cearșafurile, dar, dacă într-o zi uita, iar cartea și dosarul, pixul și cutia Altoids erau descoperite? I-ar fi fost confiscate și distruse, iar ea nu și-ar fi revenit niciodată. Mai ales cartea, era ultimul lucru pe care îl avea de la dr. O’Donnell și singurul lucru care îi fusese dat vreodată, cu excepția hainelor standard și a unei pături aspre, pentru nopțile reci.

După masă, Lyra se îndreptă direct spre paturi. Camera era aproape goală: după prânz, replicile femei aveau o jumătate de oră liberă, înainte de exercițiile fizice de după-amiază. Doar câteva replici veniseră înaintea ei și o singură asistentă era de serviciu, Duhoarea, o femeie mai în vârstă, care mesteca bomboane speciale pentru indigestie, din ghimbir și usturoi, și mirosea mereu ca ele.

Lyra se duse direct la patul 24 și, cu spatele la asistentă, începu să strângă așternuturile. La un moment dat, strecură o mână între saltea și cadru și scoase o carte, apoi dosarul, îndesându-le imediat într-o față de pernă. Apoi, se îndreptă spre

ușă, ținând așternuturile la piept, de parcă ar fi ajutat-o să-i înăbușe bătăile inimii.

— Unde te duci? întrebă asistenta.

Stătea pe un scaun pliant de lângă ușă și desfăcea o bomboană.

— La spălătorie, răspunse Lyra, surprinsă că vocea ei era atât de calmă.

— Ziua de spălat a fost ieri.

— Știu, zise Lyra și coborî vocea. Dar sunt în timpul sângerării lunare.

Asistenta dădu din mână în semn de *du-te.* Lyra o luă la stânga ca să ajungă în capătul aripii D. Dar, în loc să coboare spre spălătorie, se aplecă în dreptul primei ieșiri, o ieșire de incendiu, spre partea sud-estică a institutului, unde terenul cobora într-o pantă blândă spre gard și spre mlaștina întinsă de dincolo. Păsările se roteau pe cerul senin, iar mirosul de taro sălbatic și pește mort era puternic. De acolo, mlaștinile se vedeau acoperite cu lăptucă de apă, astfel că păreau teren solid. Dar Lyra știa că nu era așa. I se povestise în repetate rânduri despre mareea mlăștinoasă, despre pescari și despre căutătorii de curiozități și aventurierii din Barrel Key, care se rătăciseră printre ierburile încâlcite și se înecaseră.

Lyra ascunse legătura de cearșafuri în spatele unui gard viu. Băgă sub tricou fața de pernă cu lucrurile ei și continuă să meargă, ocolind clădirea principală. O zări pe Cassiopeia nemișcată lângă gard, privind spre mlaștini, cu genunchii strânși la piept. Se gândi să meargă la ea, dar nu știa ce să-i spună. Iar Cassiopeia crease probleme. O împinsese pe asistenta Păpușă. Avea să fie trimisă la izolare sau ținută în pat o zi sau două. În plus, Lyra era încă slăbită și până și ideea de a o liniști pe Cassiopeia o obosea.

Avea nevoie să găsească un loc nu foarte îndepărtat; un loc unde putea să se strecoare ușor, fără să stârnească suspiciuni, dar nefolosit pentru alte scopuri, unde nimeni nu s-ar fi gândit să caute. Merse mai departe spre o zonă a insulei pe care rareori o explorase, rugându-se să n-o oprească nimeni. Nu era sigură dacă încalcă vreo regulă, iar dacă cineva ar fi întrebat-o ce face sau unde merge nu avea pregătit niciun răspuns. Jumătatea de nord a insulei rămăsese în mare parte neatinsă, deoarece cu mulți ani în urmă aparținuse unei firme de

cherestea. Acum era depozit pentru vechile echipamente, butoaiele sigilate cu substanțe chimice și remorci puse pe bolțari și încuiate cu lanțuri grele, cele mai multe. Lyra se opri la o poartă ruginită, pe care era atârnat un semn mare, avertizând că sunt substanțe periculoase acolo. Dar poarta nu era încuiată și se gândi să riște. Jumătate din Haven avea astfel de substanțe, oricum.

Acolo nu erau garduri vii ori alei pavate. Zona aceea era mai răcoroasă, umbrită de stejari și pini cu crengi lăsate, bătrâne, deși Lyrei totul îi părea la fel. Se gândea la animale ascunse în locuri întunecoase, la aligatori care se târau pe sub gard, la șerpi ascunși în copaci. Cu doi ani în urmă, un porc mistreț ieșise din tufișuri și alergase în jurul gardienilor din fața Cutiei. Era una dintre puținele dăți când ținea minte să-i fi văzut pe medici râzând.

Tractoare vechi; lanțuri ruginite; containere de gunoi din plastic; chiar și o macara veche, cu brațul ridicat, parcă vrând să ajungă la cer. Lyra coborî pe aleea lungă, formată de echipamentul nefuncțional, cu picioarele lipăind prin noroiul tot mai gros și tot mai adânc, pe măsură ce se apropia de zona mlăștinoasă. Insectele erau mai multe aici și mai zgomotoase. Știa că e încă în perimetrul Haven, vedea gardul printre copaci și sclipirile ultimelor raze de soare pe mlaștina verzuie, și știa că cei mai apropiați gardieni erau la doar câteva sute de metri distanță. Dar se simțea parcă în altă lume. Parcă ar fi putut înainta la nesfârșit, să pătrundă mai adânc, mai adânc și să nu fie găsită niciodată. Nu știa dacă ideea asta o încânta sau o speria.

Zări o barcă cu motor, veche, proptită de niște bolțari și acoperită cu o folie de plastic albastru, mucegăită și udă. Un loc perfect pentru ascunziș. Simți o ușurare bruscă. Era foarte obosită. O clipă, când se opri din mers, i se păru că aude pași în spate. Dar se întoarse și nu văzu pe nimeni. Dădu la o parte o bucată din folie și îngheță, nedumerită. Fundul bărcii era pătat de rugină, dar relativ uscat, iar cineva folosea deja locul acela ca ascunziș. Văzu acolo o pătură maronie, strânsă, ca acelea de la Haven, două perechi de pantaloni împăturiți, două bluze și două perechi de chiloți bărbătești. Mai văzu o lanternă și câteva cutii din carton cu lapte praf, un deschizător de conserve,

marcat *Proprietatea bucătăriilor Haven,* și câteva supe la conservă.

I se aprinse un beculeț și făcu *o legătură,* dar înainte să se concentreze cineva vorbi:

— Aia e a mea! zise o voce din spate. N-o atinge!

Se întoarse și i se tăie respirația. Primul gând fu că băiatul e din afară și reușise să intre cumva acolo. Părea atât de sălbatic, atât de *înverșunat,* încât se gândi că trebuie să fie din altă specie. Al doilea gând fu că e flămând. Avea obrajii atât de supți, parcă ar fi fost sculptați cu un cuțit. Brațele îi erau marcate de mici cicatrice în diagonală, ca o scăricică tăiată în carne. Apoi observă brățara Haven – un Alb – și gândul de mai devreme ieși la suprafață, clar și evident, de netăgăduit: era 72. Codul negru. Fugarul. Doar că nu fugise sau cel puțin nu fugise departe. Fusese acolo, în nordul insulei, în tot acel timp.

— Știu cine ești, zise ea. Ești șaptezeci și doi.

El nu negă.

— Cum m-ai găsit?

Făcu un pas spre ea, care îi simți mirosul, un miros pătrunzător, de animal, nu complet neplăcut.

— Cine te-a trimis?

— Nu m-a trimis nimeni.

Nu-i plăcea să fie atât de aproape de el. Niciodată nu fusese atât de aproape de vreunul dintre bărbați și nu se putu abține să nu se gândească la Piper și la diagrama unei femei însărcinate, pe care o văzuse cândva, care parcă și-ar fi digerat copilul. Dar nu avea unde să meargă. Partea laterală a bărcii îi intra în spate.

— Nici nu te căutam.

— Atunci, ce faci aici?

Ea șovăi. Încă ținea în mâini fața de pernă cu lucrurile ei și o strânse la piept.

— Nu am vrut nimic, zise ea.

— Nu te pot lăsa să pleci, zise el, clătinând din cap.

O prinse de încheietură. Și exact în clipa aceea lumea explodă.

ȘAPTE

Locuitorii din Barrel Key aveau să spună povești despre explozie. Câțiva pescari care își trăgeau la mal bărcile aproape că au fost azvârliți peste bord de un val uriaș, venit în mare viteză, provocat, s-a dovedit mai târziu, de o parte din aripa A, care zburase prin gard și se prăbușise în mlaștini. Domnița Gallagher a văzut o flacără în depărtare și s-a gândit la Apocalipsă și la sfârșitul lumii. Bill Collops s-a gândit la teroriști și a fugit în pivniță, strigând la nevastă să îl ajute să care cutiile cu muniție.

Prima bombă, detonată în holul de la intrare, chiar lângă bustul lui Richard Haven, a făcut praf pereții și grinzile, iar acoperișul a cedat. A omorât douăzeci și șapte de membri ai personalului, îngropați cu toții sub moloz. Femeia care purta explozibilul prins la piept pe o tavă de prăjituri a fost împrăștiată în atâtea bucăți, încât nici fișa ei dentară n-a fost de niciun folos și au reușit să îi stabilească identitatea doar pentru că a lăsat o geantă descoperită apoi de soldați, explicând motivele pentru care s-a raliat cu îngerii Primului Mântuitor, de pe uscat. Contul ei de WordPress, care făcea trimitere la un website numit Dosarele Haven, arăta că acționa în numele unor indicații date de Iisus Hristos pentru a distruge perversiunile de la Haven și a-i lichida pe păcătoșii care se jucau de-a Dumnezeu. Blogul a avut un vârf de popularitate de trei ore, înainte să fie șters în chip misterios pentru totdeauna.

A doua și a treia bombă au creat o minge de foc care a trecut prin pereți, atingând temperaturi suficient de mari pentru a înnegri metalul și pentru a topi tăvile din plastic de la mese. N-ar fi fost chiar atât de neplăcut, dacă în apropiere nu s-ar fi aflat o cantitate mare de amyl nitrat, pe care unul dintre membrii personalului îl recepționase și, nechibzuit, îl lăsase pe hol, neștiind sigur unde trebuia să ajungă.

Mai târziu, au circulat zvonuri: detonatoarea ar crede că de fapt Institutul Haven *creează oameni* pentru a-i folosi într-un fel de armată a diavolului și că atât cei creați, cât și creatorii lor trebuiau pedepsiți; ea ar deține toate dosarele de la Haven, pe

toate șaizeci și șase, printate, subliniate, adnotate și înfoliate, și le ține în geantă, lângă un exemplar din Biblie, o poză mică, înfățișându-l pe Iisus pe cruce, și un sendviș cu brânză și șuncă, mâncat pe jumătate; trebuie să fi știut ea ceva, având în vedere paza militară sporită și bărbații în costume de protecție care petrecuseră săptămâni puricând insula, cărând moloz, lăsând Insula Spruce pustie, distrusă și tăcută. De ce nu ajunsese povestea la știri sau în niciun ziar important? *Conspirație*, zise Bill Collops, lustruindu-și armele. *Ce lume,* zise Domnița Gallagher.

Povestea oficială, care ajunsese la știri, spunea că substanțele chimice fuseseră greșit manevrate de un tehnician nou și se stârnise un incendiu uriaș, care cuprinsese laboratorul. Chiar și povestea aceea, o dată stabilită, fusese rapid mușamalizată, iar de Insula Spruce și ce se întâmplase sau nu acolo se uitase rapid.

Desigur, Lyra nu avusese cum să afle nimic din toate astea la timp. În momentul acela crezuse că s-a despicat cerul. În momentul acela, crezuse că e sfârșitul lumii.

OPT

Forța primei explozii o aruncă la pământ. Ateriză cu palmele în noroi, cu 72 lângă ea. O usturau ochii de la valul brusc de praf, parcă ridicat deodată peste tot, ca o expirație lentă. Oameni țipau. O alarmă răspândea încontinuu țiuitul de panică, din nou și din nou, la nesfârșit.

Sunetul o paraliză: valuri șocante de sunet, un țipăt în urechile ei și în spatele dinților, sunetul atomilor sfâșiați în două. Avu nevoie de o secundă ca să își dea seama că 72 nu mai e lângă ea. Era în picioare, alerga. Dar se opri imediat și se întoarse, o văzu înlemnită, încă întinsă pe burtă în noroi, ca o salamandră. Se întoarse. Fu nevoit să țipe să se facă auzit peste foc și strigăte.

— Mișcă! zise el, dar până și cuvintele sunară distant, de parcă țiuitul din urechile ei le-ar fi transformat într-o muzică vagă.

Nu putea să se miște. Îi era frig și, brusc, se simțea obosită. Voia să doarmă. Nici măcar gura ei nu reușea să spună nu.

— Mișcă-te acum!

Nu se pricepea să analizeze sentimente, dar îi păru furios. Ea se concentra pe mici detalii: mișcarea unui crab ce alerga prin noroi, șuierul vântului printre copaci, purtând mirosul de fum, picioarele goale ale bărbatului, aproape de cotul ei, unghiile lui murdare de noroi.

Apoi, 72 o luă de cot, iar șocul o făcu să redevină conștientă de trupul ei. Simțea sângele pompat prin inimă, valvele care se deschideau și se închideau ca niște pleoape în interiorul ei.

— Acum, zise 72 din nou. Acum, acum!

Se întrebă dacă nu cumva mintea lui se blocase pe cuvântul acela, dacă nu cumva, ca în cazul lui Lilac Springs și al lui Puf de Gâscă și al multor altora, creierul lui se oprise din dezvoltare. Luă fața de pernă de jos, unde îi căzuse. Căpătase o culoare gri, de la praful lucios. Cutia de Altoids aterizase în noroi, dar nu avu timp să o recupereze. El încă o ținea de cot, iar ea n-avea mintea limpede.

Un răpăit ca de tobe îi făcea inima să se zgâlțâie, pentru că știa ce era: din când în când, gardienii, plictisiți, trăgeau în aligatorii care înotau prea aproape de insulă. Se gândea că trebuie să fie aligatorii – dar aligatorii ar fi ars? —, se întreba dacă pieile lor îi protejau…

O luară prin spatele mașinăriei defecte, îndreptându-se nu spre mlaștini, ci spre locul de unde veneau flăcările și țipetele. Lyra avea cenușă în gât și asta îi îngreuna respirația. Nu i se păru ciudat că se îndreptau spre foc – vedea o perdea de fum departe, dincolo de copaci, fumul care părea să învăluie silueta unei clădiri –, căci știa că trebuie să găsească o asistentă, să se alinieze, să primească instrucțiuni. Asistentele aveau să le spună. Ele aveau să repare lucrurile. În clipa aceea tânjea după Strânge-mă și după Thermoscan, tânjea să simtă presiunea familiară pe brațul ei și gustul de plastic, tânjea să fie din nou în patul numărul 24, să atingă pervazul ei, tăblia patului, așternuturile ei. Trecură de butoaiele cu chimicale și se strecurară prin gardul de care trecuse Lyra în căutarea unui ascunziș. Încă strângea la piept cu un braț fața de pernă și se simțea un pic mai bine, cu mintea un pic mai limpede.

Dar când în raza lor vizuală apăru institutul, se opri. Avu o clipă impresia că unul dintre gloanțe trece prin ea și îi face o gaură în stomac. Nu își mai simțea picioarele. Nu înțelegea ce vede. Parcă cineva distrusese realitatea, iar apoi încercase să o pună la loc, dar nu îi ieșise. Aripa A dispăruse, iar aripa B ardea. Flăcările ieșeau prin geamuri și se înălțau spre acoperiș. Gardienii alergau prin curte, strigând cu voci de nerecunoscut.

Prin iarbă erau trupuri, trupuri omenești, trupuri cu pantofi de asistente și uniforme de medici pătate de sânge, brațe care atârnau de parcă ar fi făcut aterizări pe burtă. De departe era imposibil să deosebești oamenii de replici, cu excepția hainelor.

Un corp părea să fi fost ridicat și purtat spre plajă – Lyra doar vedea departe valurile ce se loveau de o pereche de picioare sau poate că cineva fusese pe plajă în momentul exploziei. Se gândi la Cassiopeia și la colecția ei de scoici și, cu toate că tot văzuse replici murind, simți cum i se ridică voma în gât. *Centrul de vomă este localizat în partea din spate a creierului.* Auzise asta o dată, de la una dintre asistente. Nu își amintea când.

Iar acum 72 se îndrepta nu înapoi spre siguranță, nu spre asistente și medici și cuminții Ochi de Sticlă, ci direct spre unul

dintre turnurile de pază. Acum oamenii ieșeau din celelalte aripi, asistente și medici amețiți sau strigând, plini de funingine, părând turnați în piatră. Pentru prima dată, Lyra își dădu seama că și ei erau speriați. Că nimic din toate astea nu fusese plănuit. Că nimeni nu le va spune ce să facă.

Se împiedică de ceva: un braț alb, lung, cu o brățară verde, din plastic la încheietură. Degete contractate. O femeie, se gândi Lyra, după forma mâinilor. Era îngropată sub o tablă grea, azvârlită peste curte de prima explozie. Văzu cum strâng degetele: oricine o fi fost, era în viață.

— Stai! zise ea și se desprinse de 72, apoi se ghemui, încercând să elibereze fata. Ajută-mă! spuse când 72 rămase nemișcat, privind în depărtare, agitat.

El se încruntă, dar se duse lângă ea, iar împreună reușiră să miște tabla. Sub ea, Cassiopeia zăcea întinsă pe spate, schimonosită la față de durere. Piciorul stâng îi era răsucit la genunchi, iar o tăietură de la coapsă îi sângera și îi pătase pantalonii. Dar trăia. Lyra îngenunche și îi atinse fața. Cassiopeia deschise ochii.

— Lyra… zise sau i se păru ei că zice.

Vocea îi era atât de slabă, încât n-o auzea.

— Las-o, spuse 72.

— Are nevoie de un medic, replică Lyra și duse o mână la spatele ei ca s-o ajute să se ridice.

Mâna i se udă de sânge. Nu doar piciorul îi era rănit.

— Nu mai sunt medici. Nu mai există Haven. S-a terminat, zise 72.

Lyra simți o panică fluidă, de parcă plămânii i se umpleau încet cu apă, ca în visele în care era în ocean și nu reușea să iasă la suprafață. Nu exista lume fără Haven. Haven era lumea. Iar acum lumea ardea: flăcările se întinseseră până la aripa C și valuri de căldură ajungeau la ei chiar și de la distanță. Gardienii încă strigau – medicii se târau în patru labe prin noroi –, replicile erau aliniate, îngenuncheate, cu mâinile la ceafă, ținute pe loc de gardienii înarmați –, iar ea nu înțelegea nimic.

O ajută pe Cassiopeia să se ridice. Transpira și mirosea oribil. Fu nevoită să se sprijine de Lyra și să-și târască picioarele. Lyra se gândi cât de ciudat e să fie atât de aproape fizic de cineva. Ea și Cassiopeia nu se atinseseră niciodată, poate doar din întâmplare, când se spălau la aceeași chiuvetă și, chiar și atunci

când se jucau cu replicile mici și le gâdilau, o făceau doar pentru că trebuie. Asistenta Em pusese un braț în jurul Lyrei odată, dar nu-și amintea de ce, doar că mai multe zile după aceea își atinsese umărul, încercând să simtă același fior. Nici măcar dr. O'Donnell nu făcuse mai mult decât să atingă fruntea Lyrei, când avea febră. Acum parcă îl avea pe Strânge-mă, dar mai intens. Îi venea să plângă.

Turnul de pază era gol, postul era abandonat. Mirosul de pește putred și de alge era aproape copleșitor, de parcă fumul l-ar fi întețit. În sfârșit, Lyra văzu încotro se îndreptau: aproape sub turnul de pază era o zonă unde gardul fusese rupt, smuls din pământ de vânturi sau de vreunul dintre mistreții ce încă hoinăreau pe insulă noaptea. Văzând că 72 are de gând să treacă de el, Lyra se opri din nou, amețită de căldură, și de zgomot, și de țipetele animalice. Respirația Cassiopeiei suna de parcă s-ar fi pompat aer în ea și îi simțea inima la galop în spatele coastelor și sângele gonind prin venele fragile. Dar exista o gaură undeva, o perforație. Bluza ei era grea și caldă, de la sânge.

Ajutor. Rosti cuvântul fără să-l adreseze cuiva anume. Știa că oamenii cred într-un Dumnezeu care îi ajuta, dar Dumnezeul acela ura replicile și nu îi păsa dacă ele trăiesc sau mor, pentru că nu el le crease. Era Dumnezeul lor. *Ajutor.* Nu voia decât să se întoarcă în aripa D, să se întindă în răcoarea dormitorului și să își închipuie că nu s-a întâmplat nimic.

— Dacă rămâi aici, vei muri, zise 72, de parcă ar fi știut la ce se gândește.

Dar îi dăduse drumul și nu părea să-i mai pese dacă îl urma sau nu. El o luă în față și se strecură pe sub gard, alunecând cu picioarele în față. Un miros ajunse la ea, ceva dulce și picant, un miros pe care îl recunoscu de la Casa Funerară, era mirosul de sânge. Se uită înapoi spre institut, ajutând-o pe Cassiopeia să stea în picioare. Dormitoarele dispăruseră. Acoperișul ascuțit al aripii A, de obicei vizibil, nu mai era nici el. În locul lui nu erau decât vălătuci de fum și flăcări furioase.

Îi luă o eternitate să o treacă pe Cassiopeia prin gaura din gard. Avea ochii închiși și, cu toate că pielea îi era fierbinte, tremura atât de tare, încât abia o ținea. Fu nevoită să-i repete numele de câteva ori, apoi numărul ei, înainte ca ea să răspundă. Adormea și se trezea, adormea și se trezea. În cele

din urmă, 72 trebui să se aplece s-o ia de brațe, s-o tragă de sub gard, iar piciorul rănit i se răsuci ciudat sub ea. Țipă de durere. Cel puțin asta o trezi.

— Ce se întâmplă? tot întreba tremurând. Ce se întâmplă?

Urmă Lyra. Dar înainte să treacă prin gard auzi un strigăt în spate. Fusese văzută. Unul dintre gardieni, cu fața invizibilă în spatele căștii, alerga spre ea și pe moment o uimi arma lui, o uimi cât de mare era. Văzuse arme doar de la distanță și nu știa de ce aceea era ațintită spre ea, dar o fracțiune de secundă își imagină gloanțele șuierând aproape instantaneu în spațiul care-i despărțea, își imagină gloanțele trecând prin straturi de piele.

— Stai!

Acum îl auzea.

— Stai unde ești!

Dar ea se lăsă pe burtă și se strecură pe sub gard, scuturând din coapse să se elibereze, dar pantalonii i se agățară de gard. Gardianul încă striga la ea să se oprească, dar ea trecuse, era afară și liberă și o ajută din nou pe Cassiopeia să stea în picioare. Nu știa de ce era atât de speriată, dar era. În orice clipă se aștepta să audă răpăitul gloanțelor în gard, să-și simtă inima despicată în două de un glonț.

Dar împușcăturile nu veniră, deși gardianul încă striga, încă se îndrepta spre ei. În clipa aceea se auzi o altă explozie (focul își croise drum spre magaziile din subsolul aripii B, pline cu eșantioane chimice, medicamente, substanțe marcate cu *inflamabil* și *periculos),* o explozie finală, care azvârli în aer o flacără verde, la o înălțime de cincisprezece metri, și făcu pământul să se cutremure. Cassiopeia căzu pe spate, în noroi. Lyra se clătină, dar 72 o prinse. Doar câțiva centimetri rămaseră între ei o clipă, iar ea îi simți din nou mirosul și-i văzu liniile fine, întunecate, din jurul irișilor, lumina îi contracta pupilele și i le îngusta până deveneau puncte.

De sus venea o ploaie de pietre și ciment, iar câteva săriră dincolo de gard și căzură la doar câțiva metri de locul unde erau ei. Gardianul se lăsase în genunchi și își acoperise capul, iar Lyra prinse momentul. Împreună cu 72 o ridică pe Cassiopeia în picioare și porniră. Lyra nu era sigură ce vor face cu Cassiopeia. Deja regreta că o luaseră. Dar Cassiopeia era numărul 6. La fel ca ea, era Gen-3, prima generație reușită. Lyra o cunoștea dintotdeauna.

Apa era mai caldă decât se așteptase și plină de mizerie. Bancuri de iarbă înaltă până la brâu creșteau printre întinderile de nămol și aluviuni doldora de insecte moarte, toate noi și ciudate pentru ea, cuvinte și senzații necunoscute, care o făceau să simtă în gură gustul de sânge, în timp ce panica o sugruma. Cu câțiva ani în urmă, replicile fuseseră trezite de un țipăt: un picior de bărbat, la o jumătate de milă de Insula Spruce, fusese sfâșiat de un aligator, înainte ca gardienii să îl sperie trăgând în aer. Îl luase un elicopter și îl dusese la un spital din apropiere. Fusese singura dată când asistentele le dăduseră voie să coboare din paturi, să vadă cum aterizează elicopterul cu un zgomot ca al aripilor unei insecte gigantice și cum un vânt artificial culcă iarba la pământ. O dată, când era copil, văzuse chiar un aligator la soare, pe plaja cu pietre din cel mai îndepărtat capăt al insulei, la nici doi metri de garduri. O uluiseră pielea lui noduroasă, botul lui alungit, dinții care i se vedeau, și își aminti cum rămăsese pe loc, cuprinsă brusc de un regret: Dumnezeu îi dăduse viață acelei creaturi, acelui monstru însetat de sânge. Dar nu și ei.

Se simțea de parcă ar fi mers prin nesfârșite tunele mărginite doar de nămol și iarbă și nu reușea să își închipuie că 72 știe unde merge sau unde îi conduce. Cassiopeia plângea, iar Lyra mai simțea în piept doar fumul ce încă transforma soarele într-o cenușă roșiatică și acoperea cerul, ea neputând să plângă. Haven nu mai exista. Ei erau în afara gardului. Erau în spațiul acela lichid, nemărginit, într-o lume a aligatorilor și a oamenilor, care îi urau și îi disprețuiau. Fugeau departe de siguranță, iar Lyra nu înțelegea de ce. Știa doar că gardianul venise spre ea cu o armă, parcă gata să tragă. De ce scosese arma? Gardienii erau acolo pentru ca să-i apere. Să țină departe lumea din exterior. Să țină replicile în siguranță.

Cel puțin țânțarii fuseseră alungați de fum, deși unele insecte foarte mici încă zburau în roiuri deasupra apei, iar Lyra simțea cum îi intră în nas și în gură, chiar și pe sub pleoape.

De acolo zgomotul flăcărilor parcă era muzical, într-un mod ciudat, și semăna cu sunetul constant al ploii. Dar cerul era verzui și teribil, iar cenușa plutea peste ei. Brațele îi tremurau de la cât se chinuia s-o țină pe Cassiopeia pe picioare. Până și fața de pernă îi părea imposibil de grea. Cassiopeia se ținea atât de strâns de gâtul ei, încât abia reușea să respire. Leșina și-și

revenea, iar Lyra își închipuia mintea ei ca pe un șir de tuneluri ce se tot bifurcă, precum o mlaștină străbătută de vinișoare de apă, care se întuneca, apoi se lumina din nou.

— Cât mai mergem?

O durea când vorbea.

72 doar scutură din cap. Știa că, în general, masculii oameni erau mai puternici decât femeile și se întrebă dacă era la fel și în cazul replicilor. El părea puternic – mușchii de pe spate și umeri îi ieșeau în evidență –, deși nu avusese cum să mănânce de când evadase. Se întrebă de unde își luase mâncarea. Se întrebă oare de ce fusese atât de disperat să fugă și dacă știa ceva ce ea nu știa. Sau poate că doar era nebun, destule replici își pierduseră mințile, așa cum Lilac Springs o luase razna în timpul examinării și uitase toate numerele pe care ar fi trebuit să le țină minte. Și Piper, care folosise un cuțit să-și taie venele, și numărul 220, care pur și simplu nu mai mânca, și numărul 35, care începuse să creadă că e unul din șobolani și se târa în patru picioare. Poate că 72 era la fel. Poate se credea vreun animal care trebuie să hoinărească liber.

Nu mai putea să meargă. Cassiopeia era prea grea. Fiecare respirație parcă era un cârlig uriaș, atârnat de pieptul ei. Încercă să îl strige pe 72, dar își dădu seama că nu avea suficientă energie nici măcar pentru asta. În schimb, se chinuia cu Cassiopeia prin stufăriș, găsind petice de uscat tare, ca niște degete prin apă, până când ajunse să se așeze pe uscatul solid. 72 se întoarse când observă că ea nu mai e în spatele lui.

— Nu suntem în siguranță aici, zise el.

Nu părea să-și fi pierdut mințile. Observă cât de negri îi erau ochii, că parcă absorbeau lumina, în loc să o reflecte.

— Ar fi trebuit să vă las, zise el după un minut.

— Atunci, pleacă! zise ea.

Dar el nu plecă.

Începu să-și croiască drum prin stufăriș, rupând trestia cu mâinile, când nu se dădea la o parte. Iarba era atât de înaltă și de deasă, încât tăia cerul în fâșii.

— Întinde-te! o instrui el, iar ea se conformă.

Cassiopeia era deja întinsă în noroi, cu buzele vinete și ochii închiși, iar dinspre ea venea mirosul acela de animal bolnav, ca mirosul din Casa Funerară, pe care nicio cantitate de detergent și de dezinfectant nu îl înăbușea.

Acum Lyra vedea strălucirea a ceva metalic înfipt adânc în spatele ei. Mușchiul era vizibil, crud și pulsând, plin de sânge. Instinctiv, duse o mână la rană, dar Cassiopeia strigă ca arsă, iar Lyra își trase mâna udă de sângele ei. Nu știa cum să oprească sângerarea. Își dădu seama că nu știa să facă nimic acolo, lumea aceea fără granițe. Niciodată nu mâncase în afara sălii de mese. Niciodată nu dormise fără să dea o asistentă stingerea. Nu va supraviețui, de ce îl urmase pe bărbatul acela? Dar cineva o să vină după ea. Trebuia să vină cineva. Unul dintre medici o va găsi și vor fi salvate. Toate acelea erau o greșeală, o greșeală teribilă.

Lyra strânse ochii și văzu explozii micuțe, siluete ale flăcărilor deasupra Haven. Deschise ochii. Cassiopeia gemu, iar Lyra îi atinse fruntea, cum îi făcuse ei dr. O'Donnell cândva. Gândul la dr. O'Donnell îi tăie respirație. Nu avea nicio explicație nici pentru acel sentiment. Cassiopeia gemu din nou.

— Șșșș! E în regulă.

— O să moară, zise 72 impasibil.

Din fericire, Cassiopeia nu auzi sau, chiar dacă auzise, era prea slabă să reacționeze.

— E o ea, zise Lyra.

— Ea o să moară, atunci.

— Cineva o să vină după noi.

— Tot o să moară. Dar mai lent.

— Termină! îi replică, iar el ridică din umeri și se întoarse.

Lyra se duse un pic mai aproape de Cassiopeia.

— Vrei să îți spun o poveste? îi șopti.

Cassiopeia nu răspunse, dar Lyra începu oricum.

— A fost odată o fată pe nume Matilda. Era foarte deșteaptă. Mai deșteaptă decât ambii părinți, care erau groaznici.

Matilda era una dintre primele cărți lungi pe care i le citise dr. O'Donnell. Închise ochii din nou și se strădui să se concentreze. Încă o dată văzu foc și constrânse fumul să ia forma unor litere, a unor cuvinte plutind pe cer. Extraordinar! Din depărtare auzi un zbârnâit mecanic, sunetul aerului vălurit: elicoptere.

— Tatăl ei era vânzător de mașini vechi. Îi plăcea să înșele oamenii. Mama ei doar se uita la televizor.

Siguranță, se gândi, imaginându-și cuvântul prins de nori.

— Matildei îi plăcea să citească.

— Ce e aia? întrebă 72 în șoaptă, parcă temându-se să nu fie auzit.

Dar părea furios din nou.

— O poveste…

— Dar…

72 scutură din cap. Lyra observă că are nisip lipit de buza de jos și praf pe pomeți.

— Ce este?

— O carte. Se intitulează *Matilda.*

Apoi adăugă ceva ce nu mai spusese nimănui niciodată:

— Unul dintre medici mi-a citit-o.

72 se încruntă din nou.

— Minți! zise el, dar ezitând, de parcă n-ar fi fost sigur.

— Nu mint.

72, decise ea, era foarte urât. Avea fruntea prea mare și sprâncenele prea dese. Parcă erau omizi negre. Pe de altă parte, avea o gură de fată.

— Am o carte aici. Dr. O’Donnell mi-a dat-o…

Și tot aerul îi ieși din plămâni. Băgase mâna în fața de pernă și nu dăduse de nimic, în afară de dosar și de pix. Cartea dispăruse.

— Nu te cred! zise 72. Nu știi să citești. Iar medicii niciodată nu ar…

Se opri brusc, privind spre cer.

— Nu îmi pasă dacă mă crezi sau nu.

Cartea dispăruse. Brusc, îi era frig. Se întrebă dacă să se întoarcă după ea.

— O aveam chiar aici, era *aici…*

— Taci! zise el ridicând o mână.

— Am nevoie de cartea aia.

Îi venea să strige.

— Dr. O’Donnell mi-a dat-o să exersez…

Dar el duse o mână la gura ei și o trase spre el, în timp ce ea dădea din picioare și striga în palma lui. Îi simțea respirația caldă lângă ureche.

— Te rog… șopti el.

Faptul că spusese „te rog” o făcu să nu se mai miște. Nimeni nu spusese „te rog”, nu replicilor.

— Taci!

Chiar și după ce ea încetă să se mai zbată, continuă să o țină lângă el, respirându-i sacadat în ureche. Îi simțea inima prin spate. Mâna lui avea gustul noroiului din mlaștină, sărat. Transpirația se aduna între trupurile lor. Se auzeau insectele. Acum, aerul era segmentat, tăiat în ritmuri care vibrau, parcă mimând bătăile inimii. Elicopterele se apropiau. Sunetul deveni atât de puternic, încât Lyra vru să își acopere urechile. Un vânt mătura mlaștina, culcând iarba și stropindu-i cu noroi picioarele și fața. Exact când zgomotul atinse un nivel insuportabil, i se păru că 72 striga ceva. Se aplecă spre ea. Era deasupra ei, ferind-o de zgomot și de vânt. Apoi, slăbi strânsoarea, iar ea văzu mai multe elicoptere trecând peste mlaștină, spre ruinele Haven. În ele și atârnați de ușile deschise erau bărbați cu căști, îmbrăcați cu uniforme kaki de camuflaj. Își dădu seama că erau soldați. Toți aveau arme.

Lyra, Cassiopeia și 72 stăteau întinși, tăcuți și încordați. Câteva elicoptere trecură și se întoarseră. Lyra se întreba dacă duc răniții, cum îl duseseră pe bărbatul care-și pierduse piciorul din cauza aligatorului și zăcuse strigând în beznă, în timp ce gărzile luminau apa cu gloanțele lor. Ori de câte ori trecea un elicopter pe deasupra era tentată să se arate, să ridice un braț ori să sară în picioare, printre ierburile înalte și copacii contorsionați și să fluture mâna. Elicopterele vuiau prin aer și făceau zgomot, iar asta parcă-i dădea dureri de dinți. Ca și amintirea gardianului cu arma scoasă, strigând la ea. Și 72, întins lângă ea.

În tăcerea care se lăsă atunci se auziră încă mult timp bărbații strigând și trosnetul flăcărilor de pe insulă. Vocile atârnau în ceața cenușie, purtate de ea ca un miros neplăcut. Totuși, după o vreme, Lyra se gândi că focul s-a stins, pentru că nu mai auzea oameni țipând. În același timp, își dădu seama că abia mai vede. Cerul de un cenușiu parcă desenat era acum întunecat. Soarele apunea, iar vântul prinsese viață și aducea o răcoare densă. Apoi năvăli ploaia, furtuna ce sosea întotdeauna în forță pe înserat. Până să treacă, soarele apusese deja.

Cassiopeia stătea încremenită. Lyra se temea să o atingă și să constate că a murit, dar când puse mâna pe ea îi simți pulsul. Din când în când, cerul se lumina de la elicopterele care treceau înainte și înapoi, iar uneori câte un strigăt era purtat peste apă. Lyra se gândi la patul ei mic și curat, de sub a treia fereastră a

dormitorului, și trebui să-și reprime din nou pornirea de a plânge. Nu se gândise că îi putea fi atât de frig și de teamă și trebuia să se lupte să nu adoarmă. La un moment dat, probabil că adormise, căci se trezi dintr-un coșmar cu monștri cu boturi lungi, metalice și simți că 72 îi pune din nou mâna peste gură și-și lasă greutatea peste ea, ca să îi vorbească la ureche.

— Caută prin mlaștini, îi șopti el. Taci. Să nu miști! Să nu respiri!

Din pricina coșmarului inima-i bătea în continuare. Era atât de întuneric, încât abia o zărea pe Cassiopeia întinsă câțiva metri mai încolo. Dar după o clipă văzu lumina sclipind prin iarba înaltă, sori micuți lucind și scufundându-se. Auzi și voci, nu strigătele panicate și confuze de mai devreme, ci voci individuale și cuvinte.

— Aici! Asta e sânge, băieți.

— Hristoase! Ca o urmă de melc.

— Ai adus sare…

Lyrei îi era frică. De ce îi era frică? Nu știa. Nu gândea limpede. Gardienii erau de partea ei. Gardienii ținuseră replicile în siguranță. Dar frica tot o copleșea. Era șansa ei să se răzgândească, să strige, să fie salvată. 72 se foi lângă ea și rămase tăcută.

— Uite una.

Unul dintre bărbați ridică tonul, luminile sclipiră din nou peste apa întunecată și alți câțiva soldați i se alăturară. Își dorea atât de mult să se uite, dar chiar când vru să se ridice într-un cot 72 o trase înapoi.

— Stai jos, îi șopti el.

Lyra auzi râsete dinspre soldați, mai multe cuvinte luate de vânt.

— Să aduc…

— Nu are rost… moartă…

— Nu mai sunt trupuri…

— Pare reală, nu?

Pe Lyra o apucă un frig atât de mare, că parcă trupul ei ar fi fost o cavitate.

— Pare reală, nu?

Știa că găsiseră o altă replică – una moartă – și se întrebă cum li s-ar părea ea, dacă ar da peste ea: li s-ar fi părut ceva mecanic, o mașinărie sau o păpușă care se mișcă. Se imagină

ca pe un puzzle – văzuse unul cândva, în camera de odihnă a asistentelor –, unul complex, bine făcut, dar plin de îmbinări vizibile. Se întrebă dacă oamenii aveau vreo calitate invizibilă, una cu adevărat importantă, pe care ea n-ar fi în stare s-o reproducă.

Se apropiau încet prin apă. Acum nu mai putea să strige nici dacă ar fi vrut. Plămânii îi blocau pieptul. Strânse din dinți ca să nu clănțăne.

— E și mai mult sânge aici, vezi?

Lyrei i se opri inima în loc. Bărbații erau chiar pe cealaltă parte a digului. Își coborâră lanternele în iarbă. Oare erau suficient de bine ascunși? O să îi vadă?

— Fii atent la aligatori! Mlaștinile astea sunt pline.

— Poate că ar trebui să-l folosim pe Johnson ca momeală.

Mai multe râsete. Lyra închise ochii strâns. *Treceți mai departe*, se gândi ea, încă nesigură dacă e bine. Știa doar că nu vrea s-o vadă. Nu puteau să o vadă. *Treceți.*

Apoi se auzi un sunet oribil, ca apa care încearcă să treacă printr-o țeavă înfundată. O clipă Lyra fu nedumerită, neștiind de unde venea. Apoi își dădu seama: Cassiopeia încerca să vorbească.

— Ajutor!

Cuvântul era stâlcit, distorsionat de sunetul lichidului din plămânii ei.

— Nu, Cassiopeia! șopti Lyra, amețită acum de panică.

Dar știa că era deja prea târziu. Soldații tăcuseră. Cassiopeia vorbi un pic mai tare:

— Ajutor!

— Aici!

Unul dintre bărbați deja trecea printre copaci, spre ei, iar mlaștinile erau din nou luminate și pline de strigăte.

— E cineva aici.

— Las-o! Las-o!

În glasul șoptit al lui 72 se simțea panică. Lyra nu se opuse, nici măcar nu protestă. 72 se țâra pe coate prin stufăriș. Ea se târî după el pe burtă, cât de repede putu. Pământul vibra sub greutatea bocancilor soldaților, în timp ce ea se afunda mai mult în stufăriș. Ace de pin i se agățau de față și de brațe și îi făceau mici tăieturi în piele. Era prea speriată să privească în urmă. Era sigură că vor fi auziți mergând prin iarbă, dar soldații făceau

zgomot, se strigau unii pe alții, într-o sporovăială rapidă, pe care nu o înțelegea.

Apoi copacii îi eliberară într-o baltă alunecoasă, plină cu noroi și apă: ajunseseră la o altă zonă deschisă, un loc unde mlaștina devenea lichidă. 72 fu primul care alunecă în apă, iar Lyra se lăsă lângă el, chiar când o rază de lumină mătură locul pe care ea fusese mai devreme. Se lăsă în jos până la bărbie, tresărind, sigură că ei o auziseră, apoi se cufundă pană la ochi. Raza de lumină continuă să adulmece peste mâl, de parcă era ceva viu. Treizeci de centimetri până la ea, apoi douăzeci…

— E o urmă aici, strigă unul dintre bărbați și se cufundă în stufăriș, în timp ce dădea la o parte lăstarii luminați de lanterna lui.

Lyra știa că erau terminați.

— Se pare că cineva s-a târât pe aici.

Lumina se apropie și mai mult, atingând apa acum, atât de aproape de nasul ei, că se trase înapoi…

— Am găsit.

Lumina îngheță unde era. Dacă ar fi fost cu adevărat un animal, ar fi fost suficient de aproape să o lingă. Apoi, soldatul de pe mal se întoarse și se retrase în direcție opusă.

— Moartă sau vie?

— Ce dracu'? Vie.

— Nu pare.

Câți erau? Trei? Patru? Era foarte greu de spus. Oare câți erau prin mlaștini, cu luminile lor, cu bocancii și cu armele lor grele?

Cassiopeia mai vorbi o dată, încet.

— Ajutați-mă!

— Ooo, Iisuse Hristoase! E sânge peste tot. Are un glonț în spate sau așa ceva.

— La fel de bine poate fi un glonț în față. Nici vorbă să supraviețuiască până la bază.

— Glumești? Știi cât de scumpe sunt chestiile astea? Poți să iei chiar o sută de mii pe ea.

Dedesubt, ceva alunecos și greu atinse brațul Lyrei, iar ea își înăbuși un țipăt. Se întrebă dacă în clipa aceea aligatorii îi înconjurau în beznă sau șerpii, cu trupuri negre, alunecoase, și cu colți veninoși. Deasupra lor, stelele clipeau rece, pe un cer complet senin.

— La dracu'! În regulă, atunci. La trei?

— Glumești, nu? Sângerează. Așa se răspândește.

— Nu dacă nu le mănânci, tâmpitule! Care e problema? Ți-e foame?

Mai multe râsete. Categoric, erau trei. Cel puțin trei. Pentru prima dată în viața ei, ceva negru, profund și plin de ură se întinse în stomacul Lyrei. Îi ura. Ura faptul că pot să râdă și că se tem să o atingă pe Cassiopeia. Ura lejeritatea cu care vorbeau. Ura că ea arăta ca un om, deși nu era om, iar ei făceau diferența.

Dar ura trecu la fel de repede pe cât apăruse. Îi era frig și era obosită și speriată. Nu avea energie nici să fie furioasă. Cel puțin soldații plecau și o lăsau pe Cassiopeia acolo.

— Deja e moartă, zise unul. Vezi? Trimite un echipaj după ea mâine.

Se auzi o lovitură de bocanc izbind un trup, câteva lovituri înfundate. Lyra se mai lăsă câțiva centimetri în apă, de parcă ar fi putut alunga sunetul din urechile ei. Dacă erau aligatori în apă, puteau să îi mănânce picioarele, iar ea nici n-ar fi observat… sau poate că picioarele ei nici nu mai erau, poate că durerea o amorțise… ideea era atât de oribilă, încât i se păru amuzantă. Poate că stătea acolo pe două cioate, sângerând în mlaștină, cum făcea și Cassiopeia.

— E în regulă. Au plecat.

În beznă, trăsăturile lui 72 erau îmblânzite. Apoi Lyra își dădu seama că răsese tare, râdea și tremura. Bărbații plecaseră. Mlaștinile erau tăcute și nemișcate, se auzea doar un elicopter decolând în depărtare și îndreptându-se spre Barrel Key. Ieși din apă, după el, alunecând prin mal.

— Dacă se întorc? întrebă ea, cu senzația că-i îngheață pieptul.

Știa că de fapt nu are cum să-i fie frig. Lui 72 nu părea să-i fie frig deloc, iar cu o zi înainte asistentele se plânseseră de căldura îngrozitoare. Frigul trebuie că era cumva dinăuntru, adunat în pieptul ei, ca metalul care o lovise pe Cassiopeia în spate. Voia să se ducă s-o vadă pe Cassiopeia, să se asigure că murise. Dar era foarte obosită.

— Nu se vor întoarce, zise el. Vor termina de căutat prin mlaștini, dar nu se vor întoarce, nu pentru un timp cel puțin. Întinde-te, îi zise, iar ea se întinse, atât de istovită, că nici măcar nu se trase când el se întinse lângă ea. Era deja pe jumătate

adormită și se cufunda într-un vis lichid și întortocheat. Dar tresări și se trezi brusc când el își puse brațele în jurul ei.

— Corpul uman, zise el în șoaptă, somnoros, fără să-i dea drumul, e plin de celule nervoase.

— Știu, răspunse ea, zece trilioane.

Adormi din nou și visă zece trilioane de nervi care se aprindeau ca stelele, pe un cer pulsând, roșu ca sângele.

NOUĂ

Lyra se trezi încălzită, transpirând, dintr-un vis pe care nu și-l amintea. Mirosul de fum era acum mai slab. Pe obraji avea noroi uscat. Șocul trecuse. Își aduse aminte imediat unde era, dar nu și ce o trezise. Dar ceva o trezise. Se ridică, întrebându-se cât e ceasul. O durea corpul. După cât era de întuneric, știa că trebuie să fie încă toiul nopții. Lângă ea, 72 dormea cu mâinile sub cap și cu gura deschisă. Arăta mult mai tânăr când dormea.

Încă înainte să audă pași știu că era cineva în apropiere și că asta o trezise, sunetul cuiva aflat aproape. Luă brațul lui 72, iar el se trezi în același moment în care ea auzi o fată vorbind.

— Și acum? zicea ea. Crezi că mai putem să...

Dar tăcu brusc, iar Lyra își dădu seama că scosese un sunet, fără să vrea. Trebuie să fi fost alți soldați trimiși să curețe mlaștinile. Și totuși, fata nu vorbea ca un soldat și nu se mișca precum un soldat, cu curajul acela pe care li-l dau arme. Oamenii respectivi – era sigură că sunt oameni, și nu replici – se străduiau să nu facă zgomot. De parcă și ei s-ar fi temut să nu fie văzuți.

Cine erau? Ce voiau?

72 era atent acum și asculta. Oamenii, oricine erau ei, păreau să fie chiar pe partea cealaltă a copacilor diformi care creșteau prin mlaștini; asistenta Nici-să-nu-te-gândești spusese că aduc ghinion. Trebuiau să plece de acolo. Lyra se ghemui și o ramură trosni sub greutatea ei.

— Nu te mișca, șopti 72. Nu te mișca!

Dar era prea târziu. Lyra auzi trosnete în tufișuri. În beznă, toate sunetele erau neclare și nu știa ce se întâmplase și dacă fuseseră descoperiți.

— Cine e acolo? strigă 72.

Dar nu răspunse nimeni. Lyra se ridică și plonjă orbește într-o parte, alunecând un pic prin noroi, cu respirația greoaie, parcă de extraterestru. Simți durere prin călcâiul pe care călcase: mlaștinile erau pline cu obiecte ascuțite, plante și animale care mușcau, o lume de lucruri care voia doar sânge și, pentru o clipă, fu conștientă de stelele aflate la o infinită distanță

deasupra ei, de depărtarea și de răceala lor, o lungă cădere întunecată în gol. Nu avea unde să meargă, unde să fugă. În lumea din afara Haven, ea nu era nimic, nu avea trecut, nici viitor. Umbrele se mișcară în stânga ei. Ceva greu lovi pământul, iar fata țipă. Lyra îngheță. Alerga exact în direcția greșită, direct spre străini, în loc să se îndepărteze de ei.

— Iisuse! Iisuse Hristoase!

— Vocea asta, zise fata, de unde a venit?

— Nu știu. Doamne, Gemma... Uite...

Lyra auzi o tuse, de parcă cineva s-ar fi chinuit să nu vomite. Asta, dovada efectelor secundare, o liniști. Poate că se înșelase. Poate că existau replici care scăpaseră cumva, la fel ca ea. Înaintă un pic și dădu la o parte încrengătura de ierburi, până când văzu silueta unui băiat, în lumina lunii, cu mâna la gură, iar fata ghemuită lângă el, scâncind.

— Ce naiba? Ce naiba? repeta el.

Luna ieși dintre nori și le lumină trăsăturile. Uitând că-i e frică, Lyra înainta.

— Cassiopeia? întrebă ea, pentru că era nedumerită, încă șocată.

Desigur că fata nu avea cum să fie Cassiopeia, cum nu putea fi vreunul dintre genotipurile ei, 7-10: Cassiopeia era moartă, iar genotipurile ei nu aveau păr șaten, delicat, o delicatețe în tot, o rotunjime drăguță a fețelor și a trupurilor. Lyra se opri din nou, când văzu în iarba de lângă fată trupul, gleznele subțiri și cureaua familiară, sângele care-i pătase bluza. Cassiopeia. Și totuși, fata ghemuită avea fața Cassiopeiei și un nas rotund, și pistrui. Un genotip, deci, la fel ca Puf de Gâscă, și Calliope, și Tide, și Charmin, dar unul pe care Lyra nu îl știa. Replicile erau create și ele în alt loc? Era singurul lucru care îi părea logic.

Băiatul se dădu înapoi, de parcă s-ar fi temut să nu îl atace Lyra. Fata, acea replică a Cassiopeiei, identică, cu excepția kilogramelor în plus și a părului până la umeri, se holba la ea cu gura deschisă, de parcă ar fi încercat să țipe și n-ar fi reușit.

— O, Doamne! exclamă replica în cele din urmă. Cred... cred că e una dintre ele.

— Cine ești? reuși Lyra să spună. De unde vii?

— Cine ești *tu*?

Băiatul avea o față drăguță, geometrică, și era plăcut la privit.

— Lyra, zise ea, deoarece hotărâse că n-are rost să mintă, numărul douăzeci și patru, pentru că, de oriunde ar fi venit, și ei trebuie să fi avut sisteme cu numere.

Dar ei doar se uitau la ea ca vițelul la poarta nouă. Nu înțelegea. Se simțea ca atunci când citise prima dată, când se holbase la litere, la chestiile alea țepoase care-și ascundeau înțelesurile.

— O, Doamne!

Fata duse o mână la gură.

— Încă una.

Lyra se întoarse și îl văzu pe 72 ieșind cu un cuțit în mână. Trebuie că îl furase din bucătărie înainte să fugă și se îndoia că era foarte ascuțit, dar străinii nu știau. Acum băiatul avea ambele mâini la vedere. Lyrei i se păru că e cam agitat. O fracțiune de secundă, el îi aminti de asistente și de cum le priveau pe replici și aproape că își dori ca 72 să îl rănească.

— Uite, zise.

Își umezi cu limba buza de jos.

— Stai o clipă! Doar stai!

— Cine ești?

72 veni lângă Lyra. Nu-și dădea seama ce era în mintea lui. Fața lui, atât de senină în somn, se întunecase din nou, iar ea nu știuse niciodată cum să interpreteze dispoziția și sentimentele altora, nu fusese învățată să o facă.

— Nu suntem nimeni, zise băiatul.

Încet, o ajută să se ridice în picioare. Ea avea haine normale, observă Lyra. Haine de om. Înțelegea mai puțin decât oricând.

— Ascultă, n-o să vă facem rău, da? Numele meu e Jake Witz. Ea e Gemma. Ne-am rătăcit prin mlaștini, asta e tot.

Acum Lyra era mai nedumerită ca niciodată.

— Dar…

Întâlni privirea fetei pentru prima dată. Era greu să se uite la ea, Cassiopeia, biata Cassiopeia, stând moartă la picioarele ei. Cine îi va lua trupul? Cine o va pregăti pentru incinerare?

— Cine te-a creat?

— Ce? șopti fata.

— Cine te-a creat? repetă Lyra.

Nu auzise niciodată de alte locuri ca Haven și simți o scânteie de speranță, de parcă tocmai i s-ar fi descuiat în piept o ușă grea, încuiată. La urma urmei, poate că existau locuri unde

puteau să meargă, locuri cu oameni care să aibă grijă de ei, ca la Haven, locuri cu ziduri înalte, care să-i țină afară pe toți ceilalți.

— Nu… nu înțeleg, zise fata.

Ochii îi erau atât de măriți, încât Lyra vedea o bucată din cerul nopții reflectată în ei.

— Ești o replică, zise Lyra cu nerăbdare.

Fata era lentă, mult mai lentă decât Cassiopeia. Dar știa că nu e ceva neobișnuit. Își aminti de Lilac Springs, acum moartă, probabil. Și de 101, care nu învățase nici măcar să țină o furculiță. Se întrebă câte replici or fi ars.

— O ce? șopti fata.

— O replică, repetă Lyra.

Fata scutură din cap. De unde venea ea, probabil că li se spunea altfel.

— Un organism provenit din sau identic genetic cu un singur strămoș comun, recită.

— O clonă, zise fata, privind-o pe Lyra atât de fix, încât aceasta își aminti de momentele când era sub luminile de observare, așa că își feri privirea. Vrea să spună clonă, Jake.

— Mda, mă rog. Mă cam gândisem la asta, zise băiatul și se strâmbă, parcă jignit de corpul Cassiopeiei.

Lyra simți pornirea de a se apleca și de a-i închide ochii și nu știa de unde îi venise, poate că vreuna dintre asistente spusese asta vorbind despre cum se îngropau oamenii unii pe alții. La Haven, replicile moarte se ardeau, pur și simplu, ori se aruncau.

— Dar… dar e imposibil.

Vocea fetei devenise foarte ascuțită.

— E imposibil, nu există tehnologia, e ilegal…

Lyra își pierdu răbdarea. Fata fie suferea de efecte secundare, fie era foarte, foarte proastă. *Eșuare a evoluției.*

— Nu e imposibil, zise Lyra. La Haven erau mii de replici.

— Iisuse!

Băiatul închise ochii. Fața lui era ca o a doua lună, palidă și lucioasă.

— Clone. Totul are logică acum…

— Ești nebun? Nimic nu are logică.

Fata se întoarse, își acoperi gura cu mâna din nou, de parcă încerca să se forțeze să nu i se facă rău.

— Acolo e o fată moartă, care are fața mea. Stăm aici în toiul nopții ăsteia afurisite, iar acești… acești oameni îmi spun că hoinăresc pe aici clone, mii de clone…

— Gemma, calmează-te! Da? Toți trebuie să ne calmăm.

Băiatul vorbi tare, deși fata era singura care nu era calmă sau cel puțin singura care arăta.

— Poți să lași jos chestia aia, te rog?

I se adresase lui 72, care încă ținea ridicat cuțitul.

— Nu avem de gând să vă facem rău.

Pe Lyra o lovi brusc un val de amețeală. Se ghemui și își lăsă capul între genunchi. Capul îi era plin de o beznă fierbinte și lipicioasă, un vârtej ce-i amintea de nori negri de țânțari, care se roteau.

— Ce e cu ea?

Lyra auzea vocea fetei, dar parcă din depărtare. Pe 72, în caz că-i răspunse, nu îl auzi.

— Hei!

Într-o clipă fata era lângă ea.

— Ești bine?

Îi puse o mână pe spate, dar Lyra se trase. Era obișnuită să fie atinsă, manevrată, chiar și deschisă cu cuțite și ace; dar asta fusese altfel, intim și aproape rușinos, ca atunci când fusese prinsă prima dată în baie de asistenta Nici-să-nu-te-gândești, cu mâinile în înălbitor, încercând să curețe de pe chiloți sângele primei menstruații. Nu putea vorbi. Se temea că, dacă deschide gura, vomită. Fata se ridică din nou și se îndepărtă de ea, iar Lyra aproape regretă că se trăsese. Dar nu voia să fie atinsă de străini, nu mai voia. Deși nu o deranjase când 72 își pusese brațele în jurul ei s-o încălzească; își aminti că adormise pe pământ, extenuată, își aminti felul în care stelele se adunaseră într-un singur punct strălucitor și o conduseseră spre somn. Dar fusese în stare de șoc, epuizată. Avusese nevoie de căldura unui trup. Lumea exterioară era prea mare: era plăcut să te simți apropiat de ceva.

— Poate că îi e foame, zise băiatul.

Nu-i era foame, dar nu zise nimic. Partea cea mai rea a stării de greață trecuse, totuși. Ciudat cum venea în valuri amețitoare, de parcă ar fi fost lovită în cap. Se așeză, prea extenuată să stea în picioare. Nu îi mai era nici frică. Era evident că străinii nu erau acolo să le facă rău ori să îi ducă undeva.

Acum își dorea doar să plece. N-o înțelegea pe fata care era replică, iar ea nu știa asta. Nu îl înțelegea pe băiatul care era cu ea și nici care era relația lor.

72 făcu repede un pas în față.

— Aveți mâncare?

Băiatul se uită la genotipul lui Cassiopeia, iar ea gesticulă nerăbdător cu mâna. El dădu jos de pe umeri rucsacul și se lăsă jos să îl deschidă. Lyra nu văzuse niciodată doi masculi atât de aproape unul de altul și observă că băiatul se mișca altfel decât 72. Mișcările îi erau lente, de parcă l-ar fi durut tot corpul. 72 se mișca așa de repede, că parcă ataca.

— Îmi pare rău, nu am adus multe.

72 se apropie precaut. Luă un baton de cereale și o sticlă de apă, apoi se dădu imediat înapoi. Rupse cu dinții ambalajul batonului, scuipând hârtia, apoi începu să mănânce. Își ținea privirea lipită de băiat – Jake –, iar Lyra își dădu seama că se teme ca băiatul să nu-l ia înapoi. Dar Jack doar se uita la el. 72 deschise apa, bău jumătate, apoi i-o întinse Lyrei, fără să-și ia ochii de la Jake.

— Bea, zise el. O să te simți mai bine.

Lyra nu își dăduse seama cât de uscat îi era gâtul, până când bău și scăpă de o parte din gustul de cenușă și de arsură. Își dorea ca Jake și replica să plece, ca ea să se poată culca la loc. În același timp, era îngrijorată de ce putea aduce dimineața, când se vor trezi din nou singuri în mlaștină, fără mâncare, fără nimic de băut, fără să aibă unde să meargă.

— Uite.

Băiatul i se adresa Lyrei. Poate că hotărâse că e mai ușor să vorbească cu ea. Poate nu uitase că 72 avea un cuțit.

— Știu că trebuie să fii obosită, ai trecut prin… nici măcar nu știu prin ce ai trecut…

— Jake…

Replica-fată își apăsă mâna pe ochi.

— Ei locuiau la Haven, Gemma, spuse iute băiatul. Tata a murit pentru asta. Trebuie să știu.

Tată. Cuvântul trimise un fior ciudat pe spatele Lyrei, de parcă ar fi fost atinsă între vertebre. Așadar avea dreptate în privința lui: era născut natural.

— Jake, nu!

Replica – băiatul spusese că numele ei era Gemma, își aminti Lyra – arăta și vorbea ca o asistentă. Jake tăcu.

— Nu te cred, zise ea. Chiar nu te cred. Bieții oameni au trecut prin Dumnezeu știe ce, sunt lihniți, înfrigurați și nu au unde să meargă, iar tu vrei să-i interoghezi…

— Nu vreau să-i interoghez. Vreau să înțeleg.

Lyra mai luă o gură de apă, înghițind, în ciuda durerii.

— Nu oameni, zise ea, pentru că fata fusese drăguță cu ei și considera că merita s-o corecteze.

Gemma se întoarse spre Lyra.

— Ce?

— Nu suntem oameni, zise Lyra. „Acești bieți oameni au trecut prin Dumnezeu știe ce.” Suntem replici. Nu Dumnezeu ne-a făcut. Dr. Saperstein ne-a făcut. El e dumnezeul nostru.

Se opri înainte să spună că și pe Gemma o făcuse cineva, chiar dacă nu știa. Gemma continua să se holbeze la ea, până când, în cele din urmă, Lyra se simți neplăcut și coborî privirea spre mâini. Iar zisese ce nu trebuie? Dar ea doar repeta ce știa că e adevărat, ceea ce toată lumea îi spusese mereu.

În sfârșit, Gemma vorbi din nou. Vocea ei era mult mai blândă acum.

— Ar trebui să înnoptăm aici, zise ea.

O clipă Lyra parcă o auzi pe dr. O’Donnell.

— O să ne întoarcem la Wahlee de dimineață.

— Nu mergem nicăieri cu voi, replică 72 pe loc.

Lyra fu surprinsă că-i vorbea la plural. Ea nu făcuse parte niciodată dintr-un *noi.* Poate că el doar confundase cuvântul, cum încă încurca genurile uneori.

— Nu, zise Gemma. Nu, voi nu trebuie să mergeți cu noi. Nu, dacă nu vreți.

— De ce am vrea? întrebă 72.

În beznă, el era doar unghiuri colțuroase, parcă cioplit din umbre. Acum Lyra nu era sigură dacă era urât sau nu. Fața lui se tot schimba și, atunci când lumina cădea altfel, arăta altfel.

Gemma nu clipi.

— Nu puteți sta aici o veșnicie. Nu aveți bani. Nici acte de identitate. Se presupune că nici măcar nu existați. Iar unii oameni o să vă caute.

Fata avea dreptate. *Se presupune că nici măcar nu existați.* Lyra știa adevărul acelor cuvinte, deși nu era sigură de ce

înseamnă. Nu acela fusese rostul gardienilor și al gardurilor? Să le țină pe replici în siguranță, și în secret, și protejate? Toți cei care le cunoscuseră le disprețuiseră. *Se presupune că nici măcar nu existați.* Nu asta spuseseră mereu asistentele? Că erau monștri și orori? Toate, cu excepția asistentei Em și a dr. O'Donnell. Dar amândouă plecaseră.

Toți plecau, într-un final.

— Îmi mai dați niște apă? întrebă ea și, cumva, decise.

72 se întoarse să se uite la ea cu o expresie pe care nu reuși s-o citească, dar era prea obosită să-și facă griji cu privire la el, la ce gândea și la hotărârea luată.

Niciunul dintre străini nu voia să doarmă lângă Cassiopeia și se îndreptară spre un loc plin cu copaci diformi și ierburi înalte, presărate cu găinaț, lăsând cadavrul în urmă. Lyra nu înțelegea. Ei îi plăcea să fie aproape de trupul Cassiopeiei. Era liniștitor. Putea chiar să-și imagineze că erau din nou la Haven, că ea și Cassiopeia stăteau întinse în paturi separate, peste spațiul îngust ce le despărțea.

Gemma, fata, îi propuse să încerce un suc. Lyra nu băuse niciodată suc. La Haven, automatele erau doar pentru personal, deși uneori asistentelor li se făcea milă de replicile mai mici și le dădeau monede pentru automate, să se joace cu ele, să le răsucească sau să facă schimb. Prima impresie fu că era mult, mult prea dulce. Dar se simți mai bine după câteva înghițituri, nu îi mai era așa greață. Nici mâinile nu îi mai tremurau.

Gemma găsi un hanorac curat, pe fundul rucsacului lui Jake, și i-l oferi lui 72, dar el îl refuză. Așa că îl luă Lyra, deși era mult prea mare, iar ea doar îl trase peste bluza murdară. Îi era cald acum și se simțea mai bine având bumbacul curat și mirosul lui, la fel ca mirosul de detergent pe care îl foloseau la Haven și care făcea așternuturile să stea întinse ca hârtia. Hanoracul nu era aspru, ci moale, foarte moale. Se ghemui pe jos, iar 72 se așeză lângă ea.

— Nu am încredere în ei, șopti el, privind spre locul unde băiatul și fata se instalau certându-se care să folosească rucsacul pe post de pernă. Ei nu sunt ca noi.

— Nu, zise Lyra.

Își simțea limba îngroșată. Și mintea la fel, de parcă și ea i-ar fi fost înfășurată în bumbac. Voia să spună: *Noi nu existăm.* Voia să spună: *Noi nu avem de ales.* Dar chiar în timp ce își căuta

cuvintele firul care îi ținea gândurile cedă, iar ea pluti fără cuvinte, absentă, în beznă.

•

I se păru că abia adormise, când o mișcare o readuse cu picioarele pe pământ. Se ridică în fund și îl văzu pe 72 pe jumătate în picioare, ținând cuțitul în mână. Fata, Gemma, stătea deasupra lor și o clipă, înainte ca visul s-o elibereze de tot, Lyra avu din nou impresia că era Cassiopeia și simți ceva pentru care nu avea un cuvânt potrivit.

— E în regulă, zise fata. Sunt eu, Gemma, mă mai țineți minte?

72 lăsă în jos cuțitul. Lyra se gândi că poate avusese un vis urât. Era palid. Se treziseră foarte aproape unul de altul, din nou. Se întrebă dacă el o atinsese iarăși, peste noapte. S-o încălzească. Temperatura medie a corpului uman scădea în timpul somnului, știa, uneori, cu un grad. Acela era un alt lucru pe care îl auzise și și-l amintea.

— Încă sunt bărbați pe insulă, zise Gemma repede. Ard ce a mai rămas din Haven.

— I-ai văzut? Te-ai apropiat?

Celălalt, Jake, se trezise și el. Se ridică și își trecu o mână prin păr. Pe Lyra o fascinase mereu părul – ea și celelalte replici erau rase pe cap în fiecare săptămână – și, pe moment, o uimi de felul în care îi cădea.

— Ar fi trebuit să mă trezești. E periculos.

Lyra abia îl auzi. Se ridică și ea, deși își simțea picioarele moi și nesigure. Cerul se lumina.

— Ce vrei să spui, că ard ce a mai rămas din Haven?

— Exact ce am spus, răspunse Gemma.

Lyra avu o explozie bruscă de amintiri: mirosul Oalei cu Tocană dimineața și felul în care soarele cădea pe linoleum; aleile din curte stropite cu găinaț; mirosul medicinal al unui tampon pe brațul ei, înțepătura unui ac, o voce murmurând că o *să fie bine, o să fie bine.* Toți prietenii ei, Strânge-mă, și Thermoscan, și chiar Ochii de Sticlă, în care niciodată nu poți avea încredere, toți dispăruseră. În clipa aceea amintirile Lyrei parcă erau obiecte fizice, care o loveau și o trezeau la realitate. Patul mic, cu numărul ei lipit pe tăblia metalică. Capurile de duș înșirate și mirosul de aburi și săpun, și ecoul vocilor. Ziua în care spălau hainele, și ziua în care se lua gunoiul, și mugetul trist al

șalupelor care plecau. Chiar și lucrurile pe care le ura: paharele din hârtie pline cu medicamente și vitamine, asistentele rânjind la replici sau, mai rău, purtându-se de parcă s-ar fi temut de ele.

Totuși. Haven însemna acasă. Era locul căruia îi aparținea.

— Deci nu există întoarcere?

Nu își dăduse seama pe deplin, până când cuvintele îi ieșiseră din gură, că într-un fel se agățase de gândul că toate acelea vor trece – exploziile, și incendiul, și soldații care strigau *stai* și spuneau *știi cât de scumpe sunt chestiile astea?* —, toate vor fi explicate. Apoi replicile vor fi adunate, duse înapoi la Haven, inclusiv 72. Vor fi evaluate de medici. Asistentele vor împărți pastile: cele albe *Șșșș-șșșș* pentru combaterea durerii, iar cele un pic mai mari, Adormitele, pentru relaxare. Totul avea să se întoarcă la normal.

— Nu există întoarcere, zise 72.

Nu mai era la fel de dur cu ea, cum fusese cu o zi înainte. Lyra se întrebă dacă e din cauză că îi era milă de ea.

— Ți-am spus. Dacă ne găsesc, ne omoară. Într-un fel sau altul, ne omoară.

Lyra se întoarse. Nu voia să asculte. Gardienii și soldații erau antrenați să ucidă. Iar ei niciodată nu îi plăcuseră medicii și asistentele, cercetătorii sau cei care le dădeau naștere, cu discursurile lor de neînțeles. Dar știa că Haven existase pentru a le proteja, că medicii încercau să le ferească de cancerele care explodau prin țesuturile plămânilor lor și prin ficați, prin creiere, de bolile ce inversau procesele și făceau mâncarea să vină în sus, în loc să coboare, sau plămânii să se înece în propriul lichid.

Efecte secundare. Procesul de clonare era încă imperfect. Dacă nu ar fi fost medicii, Lyra și 72 ar fi murit cu ani în urmă, copii fiind, cum se întâmplase cu foarte multe replici, cum se întâmplase cu toată generația de Galbene. Își amintea toate acele trupuri micuțe, nu mai mari ca o franzelă, înfășurate în huse din hârtie. Sute de replici duse departe cu o șalupă, să fie arse, în mijlocul oceanului.

— Trebuie să ieșim din mlaștini. Vor veni noi patrule, acum, că e lumină. Vor căuta supraviețuitori.

Gemma vorbea încet, pe-o voce pe care Lyra o asocia cu asistentele când voiau ceva: *liniștește-te, respiră adânc, doar pișcă un pic.*

— Veniți cu noi. Vă dăm haine și vă ascundem undeva unde n-o să vă caute nimeni. Apoi puteți să vă gândiți unde să mergeți. Putem să ne gândim împreună.

— Bine, zise Lyra, pentru că 72 tocmai deschisese gura și se săturase să vorbească el pentru ea, se săturase să îl lase să hotărască pentru ea.

72 nu era medic. Nu avea niciun drept să îi spună ce să facă. Dar îl urmase și trebuia să se descurce. În plus, nu credea că Gemma voia să le facă rău, deși nu putea să spună de ce. Poate doar pentru că Gemma era replica lui Cassiopeia, deși știa că era stupid – ades, genotipurile aveau personalități diferite. Numărul 120 încercase să își sufoce genotipul în somn, pentru că își dorea să fie ea cea reală. Să fie singura. Cassiopeia fusese drăguță cu Lyra, dar lui Calliope îi plăcea că omoare chestii. Odată, omorâse o pasăre, în timp ce Lyra privea. Iar 121 nu scosese niciodată o vorbă.

— Bine, o să mergem cu voi, zise ea un pic mai tare, când 72 se întoarse spre ea.

El nu protestă, iar asta o liniști, se simțea un pic mai puternică, un pic mai stăpână pe situație. Replica Cassiopeia avea să-i ajute. Trebuia să afle ce se întâmplase la Haven și de ce. Apoi puteau să se gândească la ce să facă. Jake și Gemma veniseră cu o barcă numită „caiac”. Lyra nu mai văzuse așa ceva și nu își dorea în mod special să meargă cu una, dar nu avea de ales. Gemma și Jake trebuiau să meargă pe jos și existau unele locuri atât de adânci, încât vor fi nevoiți să înoate. Nici Lyra, nici 72 nu învățaseră să înoate, iar ea aproape că-l întrebă ce urmărise, de fapt, încercând să fugă de la Haven, cum se așteptase să supraviețuiască. Când era mică, visa ades să evadeze, să meargă acasă cu vreunul dintre membrii personalului, să fie îmbrăcată, îngrijită și alintată. Dar îndesase acea nevoie adânc în ea, o pusese bine. Altfel, știa, ar fi luat-o razna, ca multe alte replici care aleseseră să moară sau încercaseră să se furișeze afară pe barjele care luau gunoiul, cu asistentele, și fuseseră omorâte de gazele de eșapament, în sala motoarelor.

Din nou, se întrebă dacă 72 nu era un pic nebun.

În caiac, parcă erau pe o targă îngustă, care se clătina foarte tare. Locul de șezut era ud. I se întoarse stomacul pe dos, când 72 trase caiacul în mlaștină, apoi se urcă în el, refuzând ajutorul

lui Jake. Nu-i venea să creadă că nu se scufundaseră. Era neplăcut conștientă de clipocitul apei de sub ea, care parcă voia s-o arunce de pe locul unde stătea. Îi era teamă să se miște, îi era teamă și să respire. Dar, în mod miraculos, caiacul nu se scufundă, iar în scurt timp 72 învăță să vâslească. Mușchii de pe brațele și umeri îi ieșeau în evidență când se mișca, iar Lyra îl găsi neașteptat de frumos. Încetul cu încetul, se relaxă, în ciuda lentorii dureroase cu care înaintau, a ritmului necontenit al bărcilor cu motor care se auzeau în depărtare și al undelor pe care le stârneau și care făceau apa să se lovească de caiac.

Ar fi trebuit să-i fie teamă. Nu știa prea multe despre sentimente, dar știa că Gemma se temea, și Jake se temea, și chiar 72 se temea. Dar, din cine știe ce motiv, pentru scurt timp teama o părăsi. Plutea, aluneca spre o nouă viață. Niciodată nu se gândise că va ști cum e să fii în larg, niciodată nu își imaginase că exista o viață în afara Haven. Lumea exterioară, constant vizibilă pentru ea prin gard, îi păruse, totuși, ca telenovelele pe care le vedea permanent la televizorul asistentelor: drăguțe, dar în esență ireale.

Dar nu trecu mult și noutatea se risipi. Insectele erau multe. Țânțarii roiau în jurul lor. Iar ei abia se mișcau. Cârcei de ierburi plutitoare făceau anumite zone de netrecut și trebuiau îndepărtați cu mâna sau dați la o parte cu vâslele. De câteva ori, Gemma alunecă și aproape că se băgă sub apă. Lyra se întreba cât vor mai putea merge, dacă vor reuși. Se întreba dacă vor fi nevoiți să o lase pe Gemma în urmă și se gândea la Cassiopeia întinsă printre trestii, în timp ce soarele îi ardea retina.

Simți un regret trecător, dar nu-și dădu seama de ce. Moartea era naturală. La fel și putrefacția. Încă ceva prin care oamenii și replicile se asemănau: și unii, și alții mureau.

În cele din urmă, Gemma le strigă să se oprească. Lyra fu ușurată de pauză și de ocazia de a se da jos, mai ales acum, că soarele dimineții era ca un ochi expus. Abia scoseseră caiacul din apă, când Jake strigă:

— Jos!

Zumzetul unui elicopter care se apropia devenea de nesuportat. Respirația Lyrei fu blocată de presiunea lui. Se ghemuiră sub un manglier, în timp ce elicopterul vibră deasupra lor. Pământul tremura. Iarba din mlaștini fu culcată sub curentul creat de rotorul uriaș al elicopterului. Privind în sus printre

crengi, Lyra văzu prin ușa deschisă un soldat aplecându-se și arată spre ceva la orizont. Apoi elicopterul dispăru.

Lăsară caiacul în urmă și merseră pe jos restul drumului. Pământul era moale și ud și fură nevoiți să treacă prin apă, acolo unde nămolul era presărat cu moluște cu dinți ascuțiți și cioburi de scoici. Vegetația era diferită, copacii mai înalți și mai puțin familiari pentru Lyra. Avea impresia că se afundau într-o sălbăticie nedescoperită și fu șocată când Gemma scoase un țipăt de ușurare, iar copacii se răriră și lăsară să se vadă un spațiu prăfuit, cutii metalice ruginite și diverse pancarte pe care era prea obosită să le citească.

— Slavă Domnului! zise Gemma.

Lyra se uită cum Jake se îndreaptă spre o mașină prăfuită și-și aruncă rucsacul în ea. Îi era din nou teamă. Cunoștea mașinile, pentru că le văzuse la televizor, iar Fund-leneș se plângea mereu de a ei, *un rahat,* dar nu își dorea să meargă cu vreuna. Mai ales că, cel puțin potrivit poveștilor lui Fund-leneș, mașinile se stricau mereu, sau le curgea uleiul, sau aveau vreo altă problemă.

Dar nu aveau de ales nici de data asta. Și, oricum, să meargă cu mașina era mai bine, mai sigur decât cu un caiac, cu toate că, de îndată ce Jake începu să îi zdruncine pe drum, Lyra închise ochii să nu i se facă rău. Dar asta doar înrăutăți lucrurile. Mașina era și mai zgomotoasă decât crezuse. Geamurile zornăiau, motorul părea un animal sălbatic, iar radioul era atât de tare, încât avea impresia că îi va exploda capul. Mergeau atât de repede, încât lumea de afară părea încețoșată și fu nevoită să închidă ochii din nou.

Recită alfabetul în gând ca să se liniștească, apoi numără de la unu la o sută. Înșiră toate constelațiile pe care le știa, dar era dureros: își imagina fața Cassiopeiei și obsesia Ursei Mari pentru resturile din sala de mese – lingurițe vechi și pahare de hârtie, pungi de biscuiți și ambalaje de muștar – și se întreba dacă va revedea vreodată pe vreo replică.

— Te simți bine? E în regulă… ne-am oprit.

Lyra deschise ochii și văzu că Gemma avea dreptate: se opriseră. Erau în ceea ce părea un uriaș chei plin cu multe, multe mașini parcate, în loc de bărci – o parcare, o altă idee pe care o luase de la asistente, fără să fi văzut vreodată așa ceva. Oare toate mașinile acelea aparțineau unor oameni diferiți? În

depărtare se înălța o clădire de trei ori mai mare chiar decât Cutia. W-A-L-M-A-R-T. Lyra își îndoi degetele, care o dureau. Se ținuse strâns de scaun, fără să își dea seama.

— Voi puteți rămâne aici, da? zise Gemma. Doar stați liniștiți. O să cumpărăm mâncare și alte lucruri. Și haine, adăugă. Știi ce număr ai la pantofi?

Lyra scutură din cap. La Haven, li se dădeau sandale și șlapi. Uneori erau mari, alteori prea mici, iar Lyra umbla de multe ori desculță și nu îi păsa.

— Bine.

Gemma expiră:

— Cum ziceai că te cheamă?

— Lyra. Iar el e șaptezeci și doi.

Ceva îi atrase atenția. Afară, Jake vorbea la un telefon mobil. Lyra simți un impuls de nervozitate. Pe cine suna? Din când în când, Jake privea spre mașină, parcă să se asigure că Lyra și 72 mai erau acolo. Dacă 72 avea dreptate și nu puteau avea încredere în Jake și Gemma?

— Șaptezeci și doi, repetă Gemma. Asta nu e nume.

— E numărul meu, zise 72 scurt.

— Eu sunt douăzeci și patru, zise Lyra drept explicație. Dar unul dintre medici mi-a dat nume.

72 părea ușor iritat, dar Lyra știa că probabil e doar invidios pentru că el nu are nume.

— Uau! zise Jake. Iar eu credeam că e nașpa să fiu botezat după tată. Scuze, adăugă repede. Glumă proastă. Doar… stați aici, da? Ne întoarcem în zece minute.

72 și Lyra rămaseră tăcuți o vreme. Lyra descoperi cum poate să lase geamul în jos, dar nu găsi vreo ușurare în căldura de afară. Era ceea ce asistenta Nici-să-nu-te-gândești numea căldură de melasă. Îi privi pe Jake și pe Gemma cum se fac tot mai mici, apoi dispar în W-A-L-M-A-R-T. Faptul că Gemma pomenise de o bunică o sâcâia, dar o și entuziasma, din cauza a ceea ce însemna.

— Cred că fata nu știe că e replică, spuse în cele din urmă.

72 se uita pe geam, cu pumnii strânși subraț, cu umerii aduși, de parcă îi era frig, ceea ce era imposibil. Se întoarse spre ea.

— Ce?

— Fata e replică. Dar am impresia că nu știe.

Ideea prindea contur acum, odată cu simplul gând că ar fi posibilă o viață dincolo de Haven. În același timp, se temea să rostească acea posibilitate, conștientă că ar suna prostește și temându-se de ce ar putea spune 72.

— Ceea ce înseamnă… ei bine, poate că vine dintr-un loc unde faptul că ești replică nu contează. Unde ele au familii și conduc mașini și așa mai departe.

Lyra se vedea reflectată în ochii lui 72. Aveau culoarea siropului de arțar, care li se servea în Oala cu Tocană la ocazii speciale, precum Crăciunul și comemorarea morții primului Dumnezeu.

— Asta îți dorești? întrebase în cele din urmă. Vrei o familie?

— Nu știu.

Lyra se întoarse dinspre el, jenată de intensitatea privirii lui, care o făcea să se simtă din nou ca în Cutie, ca atunci când era evaluată și i se testau ochii și genunchii pentru reflexe. Ideea ei despre mamă aducea mai mult cu asistentele și cu personalul de la Haven. Mamă era cineva care te hrănea, te îmbrăca și se asigura că-ți iei medicamentele. Iar acum, fără să vrea, îi apăru în față imaginea dr. O'Donnell. Se imagină cuibărită într-un pat mare, alb, în timp ce dr. O'Donnell îi citea. Își aminti cum miroseau mâinile dr. O'Donnell și atingerea degetelor ei pe creștet. *Noapte bună, Lyra.* Și mai erau visele ei, amintiri vagi ale unei mame purtătoare, care o ținea și o legăna, și o cană cu lei desenați pe ea. Când fusese mai micuță, căutase în sala de mese o astfel de cană, până să admită că toate cănile de la Haven erau simple, din plastic transparent. Știa că visele ei trebuie să fi fost doar atât, vise, un fel de dorințe.

Dar îi era prea jenă să admită ce gândea: că putea să o găsească pe dr. O'Donnell. Că dr. O'Donnell putea fi mama ei.

— Tu ce vrei? întrebă ea, în schimb, și se întoarse spre 72. Ai fugit, deși nu ai ajuns departe.

— Nu am putut. Nu am reușit să găsesc o cale să trec de gardieni.

— Trebuie să fi sperat că se va întâmpla așa ceva, zise Lyra și o suspiciune clipi: oare 72 era vinovat în vreun fel de dezastrul de la Haven?

Dar nu. Nu avea nicio logică. Erau împreună când se produsese explozia. Se atinseseră. 72 se încruntă, de parcă ar fi știut la ce se gândea.

— Nu am sperat nimic. Doar am așteptat o șansă.

— Dar trebuie să fi avut un plan, insistă ea. Trebuie să fi avut o idee despre locul unde vei merge, de partea cealaltă.

— Nu am avut un plan.

72 se lăsă pe spate și închise ochii. Îndată, îi păru din nou mai tânăr. Sau nu mai tânăr. Mai simplu, cumva, dezgolit. Lyra își aminti că, odată, ea, Ursa Mare și Cassiopeia trăseseră cu ochiul la dormitorul băieților, din curte. Printr-un oblon parțial deschis, văzuseră silueta neclară și osoasă a unui băiat fără cămașă și se dăduseră înapoi șocate, când el se întorsese în direcția lor. Privindu-l pe 72, Lyra avea aceeași senzație, că trăgea cu ochiul printre obloane, senzație care o întărâta și o îngrozea în același timp. Fu aproape ușurată când el deschise ochii.

— M-ai întrebat ce vreau. O să îți spun ce nu vreau. Nu vreau să-mi petrec restul vieții spunându-mi-se ce să fac, ce să mănânc, la ce oră să mă culc și când să folosesc baia. M-am săturat să fiu un cobai.

— Cum adică un cobai?

Era atât de cald, încât Lyra abia putea să gândească. O dată sau de două ori fusese trimisă în aripa B, cu vreun motiv, și văzuse șobolanii albi ca laptele în cuști, văzuse cum își vârau lăbuțele printre zăbrele, rozaliul alungit al degetelor ciudat de umane. Iar unii dintre ei sufereau, fiind în vreun stadiu al unui experiment, umflați de durere sau plini de tumori atât de grele, că nici nu reușeau să-și ridice capetele.

— Am urmărit, zise el simplu. Am fost atent.

72 întoarse fața spre geam.

— Când eram mic, nu știam care e diferența. Credeam că aș putea fi un animal. Credeam că trebuie să fiu un animal.

Lyra avu din nou o amintire neplăcută, numărul 35 târându-se în patru labe, insistând să mănânce dintr-un bol de pe jos. Dar numărul 35 avusese creierul lent. Așa spuseseră toți.

— Nu ești îngrijorat de ce urmează? Fără medicamente, fără supraveghere, fără cineva care să ne ajute dacă ne îmbolnăvim? Nu am fost creați pentru exterior.

Dar chiar în timp ce vorbea Lyra își aminti din nou de dr. O'Donnell. Ea știa cum fuseseră create replicile. Era medic și lucrase la Haven. Putea să ajute.

— Tu chiar crezi.

Nu era o întrebare. Avea fața fierbinte. 72 se uita la ea cum se uitau unele asistente, de parcă n-ar fi fost chiar reală, de parcă s-ar fi străduit s-o vadă. Dar înainte să răspundă, Jake se întoarse și se așeză la volan.

— Scuze, zise el. Am uitat să las pornit aerul condiționat. Mi-am dat seama că probabil vă coaceți. E cald ca naiba azi.

72 încă se uita la Lyra. Dar apoi se întoarse spre geam.

— Da, zise el.

Era prima dată când vorbea cu un om fără furie, iar Lyra observă că Jake tresări, de parcă nu s-ar fi așteptat la un răspuns.

— Cald.

ZECE

Lyra nu văzuse niciodată atât de multe case și nu-și imaginase că ar putea fi atâția oameni pe lume. Cunoștea informațiile – îi auzise pe medici și pe asistente vorbind uneori despre probleme de suprapopulare, despre diviziunea între bogați și săraci iar asistentele se uitau des la televizor, ascultau la radio sau se uitau la filmulețe pe telefoane, când erau plictisite. Dar una e să știi ceva și alta e să vezi: casă după casă, multe identice, așa că se simțea amețită, de parcă mergeau înainte și în cerc, în același timp; mașină după mașină, aliniate de-a lungul străzilor, iarbă tunsă, de un verde viu. Și oameni peste tot. Oameni la volan sau afară pe gazoane, așteptând în grupuri la colțuri, din motive pe care nu putea să și le închipuie.

Jake opri din nou la una dintre case, iar Gemma coborî din mașină. Lyra se uită prin geam și văzu că o fată cu păr negru iese din casă și aleargă în brațele Gemmei. Treaba asta o nedumeri, cum o nedumerea relația dintre Jake și Gemma, relaxarea cu care își vorbeau și de faptul că Gemma nu știa că e replică. Dar o nedumereau atâtea, și nu avea energia necesară să se gândească la ele.

Câteva minute Gemma și cealaltă fată rămaseră afară. Lyra încercă să își dea seama dacă a doua fată, cea cu părul negru, era replică sau om normal, dar nu reuși, deși purta haine omenești, iar părul îi era lung. Își folosea mult mâinile. Apoi fata intră în casă, iar Gemma se întoarse la mașină.

— April o să deschidă poarta, îi zise lui Jake.

Parcă era cu sufletul la gură, deși nu mersese repede.

— Poți să parchezi lângă piscină.

Jake înaintă și ocoliră casa. În spatele ei, Lyra văzu un dreptunghi orbitor de apă nemișcată, ca apa din baie, și-și dădu seama că e o piscină. Deși nu știa să înoate, îi venea să se bage în apă, să se spele de mizeria și nămolul, și transpirația pe care avea impresia că le adunase de multe zile. În clădirea Postnatală existau căzi și, chiar dacă erau prea mici să se întindă în ele, uneori Lyra umplea câte una și se băga până la glezne, după ce făcea de serviciu și se juca cu replicile mici.

Când poarta se închise cu un clinchet în urmă, Lyra se simți cu adevărat în siguranță, pentru prima dată de când părăsise Haven. Liniștită. Supravegheată. Protejată.

Chiar lângă piscină se afla o machetă a casei. Uși glisante se deschiseră și dădură într-o încăpere mare, cu covoare pe jos, unde erau întuneric și o răcoare plăcută. Casa era albă, ceea ce îi plăcea Lyrei. Parcă era din nou la Haven. Simți fiori de-a lungul brațului, de parcă cineva tocmai ar fi atins-o. Unde se termina covorul era o bucătărie, pe care Lyra o identifică doar după aragaz: nu semăna deloc cu bucătăria din Oala cu Tocană, un spațiu vast și lucios, plin cu aburii șuierând, de la mașinile de spălat vase industriale. Printr-o ușă deschisă văzu un pat mare, acoperit cu cearșafuri albe, cu pături și cu atât de multe perne, încât nu își imagina ce rost aveau. Și aliniate pe rafturi, lângă canapea: cărți. Multe cărți, de patru ori mai multe decât văzuse în camera asistentelor, atât de multe, încât, în entuziasmul ei, titlurile se amestecară și nu reuși să citească nici măcar unul. Voia să le atingă. Cotoarele lor arătau ca bomboanele colorate pe care le primeau de la asistente uneori, ca pastilele dulci pe care le primeau replicile uneori, când tușeau. Dar aproape că îi era teamă, teamă că, dacă le atinge, au să dispară. Se întrebă cât timp i-ar lua să citească toate cărțile de pe rafturi. Luni. Ani chiar. Poate că vor avea voie să stea acolo, în camera aceea curată și drăguță, cu soarele care bătea pe covor și cu sunetul discret al aerului condiționat ascuns.

De la W-A-L-M-A-R-T, Gemma le cumpărase Lyrei și lui 72 haine noi – „nimic pretențios și a trebuit să ghicesc măsurile” –, săpun, șampon, periuțe de dinți și pastă de dinți, mai multă mâncare, inclusiv lapte și cereale, batoane de cereale, cutii cu supă, despre care le spusese că le poate arăta cum s-o încălzească la microunde, și cel puțin o duzină de alimente congelate. Le arătă unde era dușul – un duș cu o singură cabină, primul de felul acela pe care Lyra îl văzuse vreodată – și se scuză că era un singur pat.

— Deci, știți, va trebui să-l împărțiți, doar dacă nu vrea unul dintre voi să ia canapeaua.

Brusc Lyra se simți neplăcut, amintindu-și de Piper și de copilul ei nenăscut și de cum o găsiseră, cu venele tăiate; de petrecerile de Crăciun, când medicii se îmbătau, iar uneori, noaptea târziu, vizitau dormitoarele, clătinându-se și mirosind a

alcool. De aceea era mai bine ca masculii și femeile să stea separați.

— Știu că trebuie să fiți extenuați, așa că o să vă lăsăm singuri un pic. Doar nu plecați nicăieri.

Lyra nu se obosi să precizeze că nu au unde să meargă.

— Încercați să dormiți, zise Gemma.

Cu cât o privea mai mult, cu atât i se părea că semăna mai puțin cu Cassiopeia și cu celelalte genotipuri ale ei. Asta era ciudat la genotipuri, ceva ce asistentele și medicii, care nu reușiseră niciodată să le deosebească, nu înțeleseseră. Dacă te uitai, vedeai diferențele în felul în care se mișcau și vorbeau și în felul cum își foloseau mâinile. În timp, personalitățile lor schimbau până și felul în care arătau. Și desigur că Gemma era mai bine făcută decât Cassiopeia și avea părul lung până la umeri, cu un aspect mătăsos. Gemma era mai drăguță decât Cassiopeia. Și mai predispusă la îngrijorare. Dar aveau aceeași încăpățânare, pe care Lyra o vedea.

Cum rămaseră singuri, Lyra se duse la rafturile cu cărți. Simțea că 72 o privește, dar nu îi păsa, nu se mai putea abține. Se ridică și-și trecu degetele de-a lungul cotoarelor, simțind textura diferită a fiecărei cărți, unele lucioase și tari, altele moi și sfărâmicioase, ca praful. L-I-T-T-L-E W-O-M-E-N. Little Women. T-H-E G-O-L-D C-O-S-T. Când își aduse aminte de cartea *Micul prinț,* pierdută prin mlaștini, îi veni să plângă. Dar cărțile acelea compensară, măcar un pic.

— Spuneai adevărul, zise 72.

O privea atent.

— Știi să citești.

O zise de parcă ar fi fost ceva rău.

— Ți-am spus, dr. O'Donnell m-a învățat.

Își trecea degetele peste cărți mai departe, citind cu voce tare. *The Old Man and the Sea. The Long Walk. The Hunger Games.* 72 veni lângă ea. Îi simți din nou mirosul, o prospețime naturală, care o făcu să se simtă ușor amețită. Niciodată nu aflase cu care dintre masculi fusese Piper, deși Cassiopeia susținuse că fusese unul dintre medici, din cauza a ceea ce se întâmplase la petrecerea de Crăciun, căci fusese aleasă Piper. Dar acum se întreba dacă nu cumva fusese 72.

— E greu?

— La început.

Nu știa de ce se gândea la Piper. Se îndepărtă un pas de 72.

— Nu foarte greu, după ce te prinzi.

— Credeam că doar oamenii pot să citească, izbucni el.

Când Lyra se uită la el, surprinsă de tonul lui, el se întoarse.

— Mă duc să mă spăl.

Peste o clipă, Lyra auzi țevile de la duș vibrând, iar apa începu să curgă în baie cu un sunet familiar, care o învălui din nou în extenuare. Nu îl înțelegea pe 72 și nici schimbările lui de dispoziție. Dar el alesese să rămână cu ea. N-o abandonase. Complexitatea aceea era, poate, o trăsătură a replicilor mascul, nu știa, niciodată nu avusese voie să interacționeze cu ele.

Scoase din fața de pernă murdară dosarul pe care îl luase și îl puse cu grijă pe biroul de sub geamuri. Deși acum avea o cameră plină cu cărți – *o cameră plină cu cărți,* o idee atât de incitantă, că simți din nou fiori pe brațe –, doar dosarul și singura coală de hârtie o legau de casă. Recunoscu fișa unui vechi pacient, văzuse suficiente fișe ale ei, pentru a recunoaște formularul care încă se folosea. Dar era prea obosită să citească și lăsă dosarul deschis pe birou, apoi se întoarse la rafturi, fără să mai încerce să înțeleagă cuvintele, doar admirând felul în care arătau literele, înclinațiile și buclele lor.

— Am terminat.

Nu auzise când se oprise dușul sau când ieșise 72 din baie. Se întoarse și înghență. Pielea lui, pătată cu sânge și acoperită cu un strat de noroi uscat, era acum lucioasă ca o piatră de plajă, iar culoarea era a lemnului proaspăt. Genele lui, gri de la cenușă, erau acum lungi și negre. Un prosop era înfășurat în jurul taliei lui. Era din nou uimită de ciudățenia corpului masculin, de lățimea umerilor lui și de talia subțire și musculoasă.

— Mulțumesc, zise ea și apucă hainele pe care i le lăsase Gemma.

Avu grijă să nu treacă prea aproape de el când se duse la baie. Închise ușa ferm, un pic nedumerită de mecanismul de închidere. La Haven, toate ușile se închideau cu ajutorul unor tastaturi numerice sau a unor coduri, cu excepția băilor, care nu aveau încuietori deloc.

Se dezbrăcă și-și făcu ghemotoc hainele murdare, apoi le aruncă într-un colț. Niciodată nu mai făcuse duș singură și i se părea minunat: baia mare și cu ecou, spațiul, solitudinea ei. Așa trăiau toți oamenii? I se părea luxos. Câteva minute potrivi

robinetele, încântată de apa ce curgea imediat. La Haven niciodată nu era suficientă apă caldă. Săpunul cumpărat de Gemma avea parfum de liliac și era de culoare lila, iar Lyra se trezi gândindu-se la 72 gol, spălându-se cu săpunul lila, și îi veni să chicotească, după care o apucă amețeala. Trebui să stea cu capul între picioare, lăsând apa să-i curgă pe umeri, până îi trecu.

Își săpuni și-și clăti pielea capului, își frecă urechile cu un deget rozaliu, își spălă călcâiele, care se făcură atât de alunecoase, încât deveni periculos să stea în picioare. În cele din urmă, se simți curată. Până și prosoapele de acolo erau mai bune decât la Haven, unde erau subțiri și aspre, de la sute de spălări. Noile ei haine erau moi și curate. Gemma îi cumpărase chiloți din bumbac, de diferite culori. Întotdeauna avusese chiloți bej spălăcit, murdar. Când se privi în oglindă, aproape că văzu o persoană reală, cu excepția părului. Își trecu degetele peste cicatricea de deasupra sprâncenei drepte. Acum, avea urme pe tot corpul, de la înțepăturile în șira spinării și de la recoltarea de sânge pentru teste, dar când era îmbrăcată mare parte dintre ele erau ascunse. Nu și aceea, totuși.

În dormitor, îl găsi pe 72 întins peste pături, privind ventilatorul din tavan. Era în blugii noi, cumpărați de Gemma, iar asta parcă accentua faptul că nu avea tricou și îi scotea în evidență linia fină a mușchilor de pe piept și de pe umeri. Niciodată nu observase cât de frumoase pot fi trupurile. Se gândise la ele doar ca părți, componente care servesc un întreg. Fusese atrasă de masculi, desigur – curioasă în legătură cu ei dar și învățase că o astfel de curiozitate putea duce la dezamăgire, că era mai bine să nu dorești, să nu privești, să nu admiri. Dar brusc era îngrozită să se întindă lângă el, deși nu putea să spună exact de ce. Poate din cauza a ceea ce pățise Piper. Dar se gândi că era mai mult de atât.

— Ce e?

72 se ridică în coate.

— De ce mă privești așa?

— Fără motiv.

Când își dădu seama că se holbase la el, se strădui să se îndrepte spre pat. Se vârî sub așternuturi – și astea erau mai moi decât orice simțise – și se ghemui cu genunchii la piept cât mai departe de 72. Dar inima tot îi bătea repede. Simțea sau își

închipuia că simte căldură radiind dinspre el. Acum, el avea un miros diferit, tot dulceag, care aducea a șampon, și a săpun, și a piele proaspăt spălată. Mult timp, rămaseră întinși, iar Lyra nu reuși să nu îl vadă lângă ea, nu reuși să nu îi vadă genele peste obraji, când ochise ochii, și pomeții înalți, și întunecimea privirii.

72 se mișcă. Puse o mână pe talia ei. Mâna lui era fierbinte. Foarte fierbinte.

— Lyra? șopti el.

Respirația lui era foarte aproape de urechea ei. O îngrozea ideea să se miște, să se întoarcă și să vadă cât de aproape e.

— Ce e? șopti și ea.

— Îmi place numele tău. Am vrut să-ți rostesc numele.

Apoi se mișcă din nou și ea își dădu seama că se întorsese să se culce. În cele din urmă, după mult timp, tensiunea din corpul ei dispăru și adormi și ea.

Când se trezi, era întuneric și o clipă se crezu că era din nou la Haven. Simțea mirosul de mâncare dinspre Oala cu Tocană și auzea asistentele umblând printre paturi, vorbind între ele. Apoi deschise ochii și-și aminti. Cineva închisese ușa de la dormitor, dar o fâșie de lumină se vedea dinspre sufragerie. Jake și Gemma vorbeau încet și mirosea a mâncare gătită. Mirosul aduse lacrimi neașteptate în ochii Lyrei. Era lihnită, mai flămândă decât fusese de câteva săptămâni.

Coborî din pat, atentă să nu îl trezească pe 72. Era vag dezamăgită să vadă că dormiseră cu un spațiu de câteva palme între ei. În visul ei, se atinseseră din nou, transpirând și înfiorându-se unul în brațele celuilalt. În visul ei, el îi rostise din nou numele, dar în gura ei, șoptit.

În camera mare Jake era aplecat peste un laptop, care era lângă un suc, pe măsuța de cafea. Îi zâmbi scurt Lyrei. Ea era surprinsă – trecuse mult timp de când îi zâmbise cineva, probabil, de când o făcuse dr. O’Donnell – și încercă să zâmbească și ea, dar o dureau obrajii și nu i se mișcau cum trebuie. Nu conta. Era prea târziu. El își îndreptase deja atenția iar spre laptop.

Imediat Gemma veni de la aragaz cu un bol, ocolind masa dintre bucătărie și bibliotecă – Lyra se gândi că se numește bibliotecă, din moment ce dr. O’Donnell îi spusese că bibliotecile sunt locuri unde poți citi cărți gratis.

— Poftim, zise Gemma. Chili. Din conservă. Scuze, adăugă, când Lyra se holbă la ea. Nu știu să gătesc.

Dar Lyra doar se mirase de toate libertățile ei ori că Gemma știa să facă cumpărături, să ia mâncare și haine. Oriunde fusese creată, trebuie să fi trăit mare parte din viață printre oameni reali.

— Trebuie să mănânci, zise Gemma ferm și fu surprinsă și mulțumită când Lyra luă bolul și lingura și începu să mănânce atât de repede că își arse cerul gurii.

Nici măcar nu se sinchisi să se așeze, încântată și deranjată, în același timp, de faptul că nimeni nu țipa la ea și nu îi spunea să stea la locul ei.

— Encefalopatie spongiformă transmisibilă, zise Jake tare, încă aplecat peste laptop. E o categorie de boli. Vaca nebună face parte din ea.

— Bun.

Gemma tărăgănă cuvântul.

— Și ce înseamnă?

Se duse și se așeză lângă Jake, pe canapea, iar Lyra linse bolul, după ce se asigură că niciunul n-o vedea. Jake tot răsucea doza de suc, potrivind-o astfel încât șervețelul mic de sub ea să fie paralel cu marginea mesei.

— Nu știu.

Jake își frecă fruntea cu o mână și aranja laptopul în așa fel încât și acesta să fie paralel.

— În raport sunt doar referiri la ea.

Lyra văzu că lângă laptopul lui Jake era dosarul pe care îl furase de la Haven. Puse bolul pe masă, cu un zăngănit.

— Nu... nu ar trebui să citiți ăla.

— De ce? ridică Jake o sprânceană. L-ai furat, nu?

— Da, zise Lyra calm. Dar asta e altceva.

— Nu le va lipsi acum. Tot locul e un morman de cenușă.

În minte, Lyra vedea întregul Haven redus la o coloană de fum. Uneori, trupurile arse se întorceau la Haven sub formă de fum, cu un miros dulceag, care îi gâdila gâtul. Asistentele îl urau, dar ea nu.

— Jake, zise Gemma.

El ridică din umeri.

— Scuze. Dar e adevărat.

Avea dreptate, evident. Nu avea cum să dea de belea acum, pentru că furase dosarul sau pentru că permisese altcuiva să îl vadă, cel puțin, nu de o belea mai mare decât cea în care era deja. Jake se întoarse la computer. Gemma se întinse și luă dosarul la ea în poală. Lyra o privi uitându-se peste el, încruntată. Poate că Gemma nu știa să citească?

Dar după un minut Gemma zise:

— Lyra, tu știi ce înseamnă asta? Zice că pacientul – adică replica; ridică privirea, în căutarea aprobării, iar Lyra aprobă din cap – făcea parte din grupul de Galbene.

Galbenele. Cel mai trist grup dintre toate. Lyra își aminti toate acele cadavre micuțe, cu brățările lor galbene mici, întinse afară, să fie luate. Asistentele veniseră cu mănuși și măști care le făceau să semene cu niște insecte, înfășuraseră trupurile de două ori și le aruncaseră.

— Galbenele au murit, zise ea, iar Gemma tresări. Au fost cam o sută, toate din primele producții. Producții, continuă ea, când Gemma continuă să o privească nedumerită, din generații diferite. Dar culorile sunt pentru grupuri. Eu sunt din a treia producție, grupul verde.

Își ridică brățara, unde totul era trecut clar. Gen-3, GT-GV. A treia producție, grup test, grupul verde. Nu înțelegea de ce Gemma arăta de parcă i-ar fi fost rău.

— Probabil că au greșit ceva la Galbene. Se întâmplă uneori. Greșeli. Și grupul Roz a murit.

— Toate? întrebă Jake.

Lyra aprobă.

— S-au îmbolnăvit.

— Of, Doamne!

Gemma duse o mână la gură. Părea tristă, ceea ce Lyra nu înțelegea. Gemma nu cunoscuse pe nimeni dintre Galbene. Și fuseseră doar replici.

— Aici scrie că a avut doar paisprezece luni.

Lyra fu cât pe ce să spună că cea mai tânără murise când ea avea doar trei sau patru luni.

— Ai zis că acele culori sunt pentru grupuri, vorbi Jake încet. Dar grupuri de ce?

Lyra ridică din umeri.

— Există grupuri diferite și toate primesc variante diferite.

— Variante de ce? insistă el.

Lyra nu știa exact, dar nu voia să recunoască.

— Medicamente, zise ea ferm, sperând că el nu va mai întreba altceva.

Gemma trase aer în piept.

— Uite, Jake. E semnat de dr. Saperstein, cum ai zis.

— Dr. Saperstein conduce activitatea de dezvoltare a noilor producții de replici, zise Lyra.

În ciuda faptului că era încă iritată că Jake și Gemma se uitau la dosar – dosarul privat, dosarul ei se apropie de canapea, curioasă să vadă ce făceau.

— El semnează toate certificatele de deces.

Sub semnătura lui era o a doua, un nume pe care ea îl cunoștea bine. Asistenta Em fusese una dintre cele drăguțe: când băga acele, avea grijă să nu doară; uneori, le spunea glume.

— Și asistenta Em semna.

— Asistenta Em.

Gemma închise ochii și se lăsă pe spate.

— La dracu'! exclamă Jake, iar Gemma deschise ochii și îi aruncă lui Jake o privire pe care Lyra n-o descifră.

— Asistenta Em a fost una dintre cele drăguțe. Dar a plecat, zise Lyra.

O amintire veche ieși la suprafață. Era singură pe hol, privindu-le pe dr. O'Donnell și pe asistenta Em printr-o ușă întredeschisă. Dr. O'Donnell avea mâinile pe umerii asistentei Em, care plângea. „Gândește-te la ce e bine, Emily", zisese dr. O'Donnell. „Ești un om bun. Ai fost într-o situație dificilă." Iar apoi asistenta Em se trăsese, lovise un mop, iar Lyra se dăduse repede înapoi, înainte să intre asistenta.

Dar nu putea să fie o amintire reală – ținea minte un dulap de îngrijitor, dar nu era posibil, pentru că asistentele și medicii aveau camere de odihnă. Iar asistenta Em plânsese. Dar de ce să o fi făcut dr. O'Donnell să plângă?

— Dă-mi să văd.

Jake luă dosarul de la Gemma și se aplecă din nou peste computer. Lyrei îi plăcea să-i privească degetele fugind pe tastatură, felul în care apărea un șir de cuvinte pe ecran, ca prin minune, mult prea repede ca ea să poată citi. *Clic. Clic. Clic.* Ecranul era acum plin de litere mici, poze, diagrame. Era amețitor. Nici măcar nu putea deosebi literele.

— Raportul ăsta – toată terminologia, encefalopatia spongiformă transmisibilă, descompunerea neurală și contracția proteică – e despre prioni.

— Prioni? întrebă Gemma.

Evident, nu mai auzise cuvântul până atunci, iar Lyra era bucuroasă că măcar o dată nu era ea cea nedumerită.

— Bacterii, viruși, fungi și prioni, zise Jake, privind atent ecranul. Prionii sunt particule infecțioase. În esență, sunt proteine, doar că au o compoziție ciudată.

— Replicile sunt pline de prioni, zise Lyra, mândră că știe.

Medicii nu o spuseseră niciodată atât de direct, dar ea fusese atentă: la Haven, nu prea aveai ce face, doar să asculți. Acela era scopul testelor spinale și al recoltării de probe, să ia mostre de țesuturi pentru a le testa, să vadă pătrunderea prionilor. De multe ori, când mureau, replicilor li se făcea disecție, li se deschideau oasele, din același motiv. Lyra știa că prionii erau extraordinar de importanți, dr. Saperstein vorbea mereu despre cum să facă prionii mai buni și mai rapizi, dar nu știa exact ce sunt.

Jake îi aruncă o privire ciudată, de parcă ar fi înghițit o pastilă amară.

— Tot nu înțeleg, zise Gemma. Ce fac prionii?

— Gradul de infectare al prionilor, citi el tare, este unul mare în creier sau în alte țesuturi ale sistemului nervos central și unul ceva mai mic în splină, nodulii limfatici, măduva osoasă… Stai! Nu e asta. Dacă un prion pătrunde într-un organism sănătos, determină proteinele sănătoase existente să se transforme în prioni asociați cu boala, cu prionii cu compoziție nefirească. În privința asta, sunt ca niște dispozitive de clonare.

Jake ridică privirea spre Gemma, apoi se uită repede în jos.

— Prionii acționează ca un model care îndrumă alte proteine să ia forma lor și conduc spre o creștere exponențială de prioni în sistemul nervos central și la apariția simptomelor bolii prionilor. Asta poate să dureze câteva luni sau câțiva ani.

Își trecu o mână prin păr, pe care Lyra îl văzu cum cade la loc, întrebându-se dacă părul lui 72 o să crească acum și o să cadă la fel.

— Boala prionilor se răspândește când o persoană sau un animal ingerează țesut infectat, ca în cazul bolii vacii nebune.

De asemenea, prionii pot contamina apa, dacă sunt prezente sângele sau alte secreții…

— Deci prionii sunt un fel de boală? întrebă Gemma.

— Prionii răi înseamnă boală, răspunse Jake încet.

— Nu se poate! comentă Lyra.

Îi era greu să urmărească tot ce spunea Jake, dar știa că cel puțin în privința aceea se înșela. Ea știa că replicile sunt inferioare fizic oamenilor normali, procesul de clonare e încă imperfect, și erau vulnerabile. Acela era cuvântul pe care medicii și asistentele îl foloseau mereu când aliniau vitaminele și pastilele, uneori, o duzină într-un șir. Dar ea crezuse mereu – nu știa de ce, dar era sigură că are legătură cu lucrurile auzite mereu, simțite și subînțelese – că prionii sunt buni. Mereu avusese impresia că e singura privință în care replicile sunt superioare oamenilor: țesutul lor e plin cu prioni care pot fi extrași. Simți un gâdilat ciudat în gât, de parcă ar fi trebuit să strănute. Își simțea transpirația la subraț. Jake nu se uită spre ea. Era obișnuită.

— Ascultă aici!

Jake deschise o altă pagină, atâtea rânduri, că Lyra se simți vag sufocată. Câte cuvinte puteau fi acolo oare?

— Am căutat Saperstein pe Google și prioni și am găsit un articol de la începutul anilor ’90. Saperstein vorbea la o conferință despre terorismul biologic. „Armele chimice și agenții virali și bacterieni sunt o problemă. Soldații noștri riscă expunerea, chiar și atunci când armele sunt folosite împotriva dușmanilor noștri. Războiul se schimbă. Dușmanii noștri se schimbă, se radicalizează și se diversifică. Cred că viitorul războaielor biologice stă în izolarea unui prion cu acțiune mai rapidă, care poate fi răspândit prin lanțul de aprovizionare alimentară.”

Jake transpira. Și Lyra transpirase, dar acum simțea că îi era foarte frig. Simțea că trebuie să meargă la baie, dar nu putea să se miște.

— „Am putea anihila grupuri teroriste, cu ajutorul unor medicamente și vaccinuri falsificate, care vor fi răspândite de cei care lucrează în sistemul medical, în medii periculoase și izolate, imune la căile de atac normale. Toate bolile provocate de prioni la mamifere afectează structura creierului sau alte țesuturi nervoase și toate sunt în prezent incurabile și fatale.

Imaginați-vă – Jake abia mai respira – celule teroriste sau insurgenți dușmani incapabili să gândească, să meargă sau să vorbească. Paralizați sau exterminați.”

— O, Doamne! exclamă Gemma și își duse o mână la buze. Îngrozitor!

De nicăieri Lyrei i se arătă imaginea unui câmp vast, plin cu praf, și sute de trupuri înfășurate în hârtie neagră, cum fuseseră și Galbenele, nemișcate și tăcute, sub un cer albastru senin. Ce citise Jake?

Toate bolile provocate de priorii la mamifere... sunt în prezent incurabile fi fatale.

— Iisuse!

Jake se lăsă pe spate și închise ochii. Mult timp nimeni nu zise nimic. Lyra se simțea ciudat, de parcă își lăsase în urmă corpul, de parcă nu mai exista deloc. Ea era un perete. Era podeaua și tavanul.

— Ăsta e răspunsul la întrebarea ce făceau la Haven.

Deși i se adresase Gemmei, când redeschise ochii, Jake se uită direct la Lyra, iar ea alunecă imediat la loc în corp și îl urî pentru asta.

— Prionii trăiesc în țesuturile umane. Nu înțelegi?

Lyra înțelegea. Dar nu putea să confirme. Vocea îi dispăruse. Era plină cu cristale greșit constituite, ca niște cioburi micuțe, care o tăiau încet, dinspre interior spre exterior. Gemma fu cea care vorbi.

— Făceau experimente pe replici, zise ea lent.

Nu se uită la Lyra.

— Studiau efectele bolii.

— Nu doar că făceau experimente pe ele, zise Jake, iar vocea i se stinse. Le incubau. Foloseau replicile *să fabrice* prioni. Creșteau boala *în* ele.

UNSPREZECE

— Ți-am spus.

Lyra se întoarse și îl văzu pe 72 cu urmele pernei pe obraz. Nu se uita la Jake sau la Gemma, ci direct la Lyra, iar ea nu reușea să-i citească expresia. Își petrecuse toată viața ascultându-i pe medici vorbind despre cum funcționează plămânii și ficatul, despre bariera sânge-creier și despre celulele albe, dar niciodată nu auzise pe vreunul să explice cum funcționează fețele, ce exprimă, cum să le citească.

— Ți-am spus, zise el din nou, mai încet, de data asta, niciodată nu le-a păsat. Niciodată nu au încercat să ne protejeze. A fost o minciună.

— Știai?

El se holbă la ea.

— Tu nu?

Vocea lui era calmă.

— Chiar nu știai?

Ea își feri privirea, jenată. Avea dreptate, desigur. Totul căzuse, ultimul văl, jocul pe care ea îl jucase mulți ani, minciunile pe care și le spusese. Totul era logic acum. Numerele în loc de nume, genul impersonal. *Vrei să-i înveți pe șobolani să joace șah?* Puteau fi înlocuiți, întotdeauna fusese așa. Nu era adevărat că replicile erau predispuse la boală, la colapsul plămânilor sau al ficatului. Fuseseră fabricate ca să moară. De atâtea ori îi fusese greață, avusese amețeli, nu-și amintise unde e sau unde merge: nu erau efecte secundare ale tratamentului, ci ale bolii. De fapt, nici nu erau efecte secundare.

Simptome.

Gemma se ridică.

— Ajunge pentru seara asta, îi zise lui Jake.

Lyra știa că probabil Gemmei îi era milă de ei. Sau poate că era doar speriată. Poate se gândea că boala era contagioasă. Se întrebă cât mai avea. Șase luni? Un an? Îi părea atât de stupid că fugise. Ce rost avea, dacă oricum avea să moară? Poate că ar fi trebuit să-i lase pe gardieni să tragă, la urma urmei.

Jake închise laptopul.

— E trecut de zece, zise el și se frecă la ochi. Mătușa mea se întoarce de la Decatur mâine. Trebuie să merg acasă.

— Ne întâlnim de dimineață, da? O să vedem ce facem.

Gemma îi adresă cuvintele lui Jake, dar Lyra avea senzația că fuseseră pentru ea.

— O să fii bine? întrebă el.

Ridică o mână, de parcă ar fi vrut să atingă umărul Lyrei, dar ea făcu repede un pas înapoi, iar el lăsă mâna să-i cadă. Lyra ridică din umeri. Ce mai conta? Se tot gândea la ce spusese Jake. Creșteau boala în ele. Ca serele de la Haven, în care creșteau legume și fructe. Își închipui corpul umflat cu aer și cu proteine rele, sub formă de fulgi de zăpadă. Își imagină ilustrația pe care o văzuse odată, cu o femeie gravidă și copilul ghemuit în pântecele ei. I-l implantaseră. Purta un copil străin, ceva mortal și incurabil.

— Dacă ai nevoie de ceva, doar strigă, zise Gemma.

— Poftim!

Jake se aplecă și mâzgăli ceva pe o bucată de hârtie. De obicei, Lyrei îi plăcea să vadă pe cineva scriind de mână, îi plăcea cum ieșeau literele din pix, dar acum nu îi păsa. Jake nu avea cum s-o ajute.

— Ăsta e numărul meu de telefon. Ai mai folosit vreodată un telefon?

— Știu ce e un telefon.

Deși nu folosise vreunul singură, când era mică lua la întâmplare unele lucruri – pastă de dinți, săpunuri, cutii cu medicamente – și se prefăcea că vorbește la ele, că e cineva într-o altă lume, care îi răspunde.

Jake aprobă din cap.

— Asta e adresa mea. Poftim. În caz de ceva. Poți să citești asta?

Lyra nu reuși să se uite în ochii lui. Câteva minute, după ce Gemma și Jake plecară, rămase unde era, pe canapea. 72 se mișca tăcut prin cameră, lua unele lucruri, apoi le punea la loc. Era furioasă pe el, fără motiv. El prevăzuse asta. Însemna că e vina lui.

— Când ai aflat? întrebă ea. Cum ai aflat?

El se uită spre ea, apoi se întoarse iar spre un glob mic, din sticlă: zăpada din plastic plutea prin el, când îl mișca.

— Ți-am zis. Nu am știut sigur. Dar știam că ei ne îmbolnăvesc. Știam că ăsta era scopul.

— Cum? repetă ea.

72 puse jos globul, iar Lyra văzu o fulguire de zăpadă artificială peste cele două figurine micuțe, prinse pentru totdeauna în micuța lor lume din interiorul lui: o plajă din plastic, un singur palmier. Simți milă pentru ele. Le înțelegea.

— Întotdeauna am știut, zise el și se încruntă.

Spre surprinderea Lyrei, se așeză lângă ea, pe canapea, încă mirosea bine. Asta parcă o duru, nu știa de ce. De parcă în interiorul ei cineva ar fi bătut un cui.

— Am fost bolnav odată, când eram mic. Foarte bolnav. Au crezut că voi muri. Am fost la Casa Funerară.

Se uită în jos, spre mâini:

— Le părea bine. Când avut impresia că nu-i mai înțeleg, le-a părut bine.

Lyra nu zise nimic. Își aminti cum stătea întinsă pe masă, după ce fusese la domnul I, sporovăială veselă a cercetătorilor deasupra ei, respirațiile lor mirosind a sendviș și felul în care râdeau când ochii ei refuzau să urmeze lanterna lor.

— Când eram mic, mă prefăceam, zise el. Mă prefăceam că sunt o furnică, o șopârlă, o pasăre. Orice altceva. Prindeam gândaci, uneori, care veneau prin canalizare. Toate asistentele urau gândacii. Dar chiar și lor le era mai bine decât nouă. Ei puteau să plece.

Își deschise palma, privind-o de parcă nu o recunoștea, apoi strânse pumnul din nou.

— Ar fi fost mai bine, continuă el ceva mai tare, dacă ne-ar fi urât. Dar nu ne urau.

Și avea dreptate. Mai rele decât asistenta Nici-să-nu-te-gândești, mai rele decât cele care se temeau erau cele care abia le vedeau. Care nu se uitau la replici, ci prin ele, fiind capabile să vorbească despre ce o să mănânce la cină, chiar în timp ce înfășurau trupurile moarte, pe care le pregăteau să fie arse.

— De ce nu mi-ai spus?

— Am încercat. Și, oricum, la ce bun?

Lyra scutură din cap. Avea nevoie de cineva pe care să dea vina. Niciodată nu mai fusese atât de furioasă, nici măcar nu se gândise că avea dreptul. Oamenii, oamenii adevărați credeau că

ei merită diverse și erau furioși când nu primeau. Replicile nu meritau nimic, nu primeau nimic, așa că nu erau niciodată furioase.

Ce fel de Dumnezeu o fi acela, se întreba ea, care plăsmuiește oameni care fac ce îi făcuseră ei?

— De asta ai fugit?

Îi venea să plângă. Nu avea dureri fizice, și totuși avea impresia că ceva se schimbase în trupul ei, de parcă cineva îi pusese tuburi în piept și totul era dat peste cap.

— Nu. Nu chiar.

— Atunci, de ce?

El doar scutură din cap. Se îndoia că știa exact. Poate că doar din plictiseală. Apoi, el zise:

— Nu putem sta aici, știi, nu? întrebă.

Lyra nu se așteptase.

— De ce?

— Nu suntem în siguranță aici, zise, iar expresia i se schimbă din nou, redevenind impenetrabilă. Ți-am spus. Nu am încredere în ei. Nu sunt replici.

— Fata este.

72 se încruntă.

— Ea nu știe. Nimeni nu i-a zis.

— Dar nu avem unde să mergem în altă pane, adăugă ea și din nou își dădu seama ce adevărat era.

Cât de mare era lumea? Habar n-avea. Merseseră cu mașina parcă mai multe ore, iar drumurile păruseră fără sfârșit, la fel și complexele comerciale, străzile, casele. Totuși, Gemma îi spusese că sunt tot în Florida. Până unde se întindea? „În plus, la ce bun?” *O să murim*, *oricum*, aproape adăugase ea, dar știa că el înțelesese.

— Nu am venit până aici să fiu o jucărie, mărturisi el. Puteam să mă întorc la Haven pentru asta.

Lyra nu prea-i înțelegea cuvintele, dar putea să ghicească, după ton.

— Au fost buni cu noi, zise ea. Ne-au ajutat. Ne-au hrănit. Ne-au dat haine și adăpost.

— Exact. Deci ce vor? Trebuie să vrea ceva. Sunt oameni. Asta fac. Nu înțelegi? Asta fac ei mereu. Ei vor ceva.

Era adevărat? Nu știa. Ce voise dr. O’Donnell de la ea? Sau asistenta Em, care mereu le zâmbea replicilor, care odată îi

spusese Lyrei că are ochi frumoși, care adunase vechile ei jetoane, să le dea replicilor mici, să se joace cu ele?

Dar poate că de asta plecaseră de la Haven: nu se integraseră acolo. Ea încă nu înțelegea ce anume le făcea pe replici atât de diferite de oameni, niciodată nu reușise să înțeleagă. Și ea își dorea diverse. Își dorise să învețe să citească. Îi fusese foame, frig, fusese obosită, își dorise mâncare și un pat al ei. Dar era adevărat că niciodată nu făcuse niciun rău nimănui pentru a obține ce vrea. Asta o făcea mai puțin umană?

— E suficient pentru tine? întrebă 72.

O speria când arăta așa și îi amintea de statuia din curtea Haven, al cărei chip, schimonosit de ploaie, era urât și rece.

— Cineva care să te hrănească, să te mâne, să îți spună când să dormi? Ca unui câine?

Lyra se ridică.

— Ei bine, care e diferența? zise ea și își dădu seama că îl surprinsese, pentru că 72 tresări.

Și ea era surprinsă. Vocea îi era mai puternică decât se așteptase.

— Suntem replici, nu? La fel de bine am putea fi câini. Așa gândesc ei despre noi, oricum. Pentru asta am fost create. Să fim câini sau șobolani. În toți anii ăia tu nu doar te prefăceai. Chiar erai un gândac.

O privi îndelung. Îi vedea pieptul mișcându-se în ritmul respirației și își dădu seama că sub piele sute de mușchi micuți i se contractau pe față, chiar și pentru a-l ține pe loc, să o privească. Gândul la el și la ceea ce îl alcătuia, la toate acele părți fragile unite între ele îi dădea amețeli.

În cele din urmă, el își mută privirea.

— De asta am fugit. Am vrut să aflu dacă putem fi buni la altceva. Am vrut să încerc.

Spre surprinderea ei, zâmbi, doar un pic.

— În plus, până și gândacii fug. Șobolanii la fel.

•

Se învârtiră prin casă, căutând ceva util. Într-un dulap din dormitor, sub perne, găsiră un rucsac vechi, pe care îl umplură cu batoanele de cereale rămase și cu sticle cu apă, plus obiectele de baie cumpărate de Gemma pentru ei. Lyra știa că probabil nu vor avea nevoie de săpun, dar nu se putu abține să

lase acolo săpunul drăguț, învelit în hârtie, atât de diferit de orice avusese vreodată.

Jake își lăsase telefonul la încărcat în colț, iar 72 îl luă, deși nu aveau pe cine să sune. Pe Lyra o încânta să îl aibă, să atingă ecranul și să-și lase amprentele pe el. Doar oamenii aveau telefoane mobile. Luară cuțite din bucătărie, o pătură din dulapul altfel gol, de lângă pat. Nu se simțea vinovată că fura de la Jake și Gemma, care îi ajutaseră. Nu simțea nimic. Poate, se gândi, asistentele avuseseră dreptate în privința replicilor. Poate că nu aveau suflete.

Între timp, în casa principală, luminile se stinseseră. 72 propuse să le stingă și ei, în caz că Jake și Gemma i-ar fi căutat, să creadă că se culcaseră. Așteptară acolo în beznă încă vreo douăzeci de minute, să fie siguri. Se așezară din nou pe canapea, unul lângă altul, iar Lyra se gândi la visul ei cu 72, la toată suprafața aceea de piele expusă. Era bucuroasă că el nu putea să o vadă.

În cele din urmă, el îi atinse cotul:

— E timpul.

În beznă, fața lui avea diverse nuanțe de umbre. Afară, sunetele insectelor și ale broaștelor de copaci o surprinseră: un zgomot ritmic, aproape mecanic, care îi aminti de sunetele guturale ale domnului I.

— Stai!

72 o înghionti. Gemma era cuibărită într-un șezlong din plastic, tot cu hainele pe ea, cu câteva prosoape colorate pe post de pături. Lyra nu înțelegea. Îi supraveghease? Nu își închipuia din ce alt motiv ar fi ales să doarmă afară. Înainte să îl poată opri, 72 deja se apropia de ea, pășind foarte grijuliu. Lyra îl urmă, cu o tot mai mare senzație de neliniște. În lumina lunii, fața Gemmei semăna foarte mult cu a Cassiopeiei și-și dori să-i pună o mână pe piept, să-i simtă respirația și să creadă că revenise la viață. Dar nu era așa, evident.

Jos, lângă Gemma, era o agendă deschisă. Un pix se rostogolise pe ea. Ca de obicei, Lyra fu atrasă de cuvintele scrise pe pagină. Sclipeau vag în lumina lunii. Scrisul Gemmei, se gândi ea, era foarte frumos. Cuvintele îi aminteau de stolurile de păsări, de păsări în sine, de felul în care își croiau drum peste pagină. Apoi, un nume cunoscut îi atrase atenția: Emily Huang. Asistenta Em.

Puse un deget pe pagină, mimând cuvintele scrise direct sub nume. Palm Grove. Cuvintele nu însemnau nimic pentru ea. Erau și alte nume pe pagină, toate necunoscute, cu excepția dr. Saperstein, care era însoțit de o scurtă însemnare, Fundația Casa. Nici asta nu știa ce era, dar dedesubt era un ultim cuvânt, pe care îl recunoscu: Gainesville. Acela, știa, era un loc. Un loc mare. Jake și Gemma se certaseră dacă să iasă de pe autostradă, spre Gainesville, iar Jake anunțase că „nimeni nu vrea să meargă în Gainesville”, dar Gemma răspunsese „doar cei un milion de oameni care locuiesc acolo”. Se gândi că Palm Grove trebuia să fie tot un loc.

Luă agenda. Jake luase dosarul pe care ea îl furase, așa că erau chit. Se îndreptă și văzu că 72 îi umbla prin geantă Gemmei, după portofel. Îl apucă de umăr, scuturând din cap. Odată, cu ani în urmă, portofelul lui Nici-să-nu-te-gândești dispăruse din sala de mese și își aminti ce oribil fusese când s-au verificat toate paturile replicilor și toate cămăruțele lor întoarse cu susul în jos, cum Nici-să-nu-te-gândești fusese prost dispusă multe zile și o plesnise, pentru că o privise nu-știu-cum. Îl găsiseră, în cele din urmă, într-o gaură de sub salteaua Ursei Mari, laolaltă cu toate celelalte obiecte pe care le adunase de-a lungul anilor: șosete murdare și un cercel pierdut, jetoane de feribot, cheițe de la doze de suc, ambalaje de gumă.

Dar nu putea vorbi fără să riște să o trezească pe Gemma, așa că îl privi cum ia o parte din banii din portofelul ei, îi bagă în buzunar și pune portofelul la loc. Lyra lăsă agenda, totuși. Nu avea să uite de Palm Grove.

Escaladară poarta, pentru că nu știau să o deschidă, și odată ajunși pe partea cealaltă, pe o stradă ce lucea de la lumina felinarelor, începură să meargă la pas. Strada avea case pe fiecare parte, fiecare cu gardul ei viu și cu porți, iar Lyra nu se mai simțea foarte speriată. Dar în scurt timp ajunseră la un drum care se întindea întunecat într-un spațiu pustiu, iar ea simți un fel de groază asociată cu căderea: atât de mult spațiu, mai mult decât își imaginase vreodată. Abia atunci vorbi. Ajunseseră suficient de departe să nu îi audă nimeni. În plus, ura pustietatea drumului și felinarele aplecate tăcut deasupra lor, ca niște brațe înalte plantate în pământ.

— Știu pe cineva care ne poate ajuta, zise ea.

Picioarele lor scrâșneau pe pietrișul de pe marginea drumului. Acum era recunoscătoare pentru broaștele de copaci. Cel puțin ele le țineau companie.

— Să ne ajute?

72 își lăsă capul pe spate, să se uite la cerul și la stelele de deasupra lor. Nu își dădea seama dacă era speriat, dar se îndoia că era. Parcă nu îi era frică de nimic. Nici măcar de moarte. Poate că avusese timp să se obișnuiască cu ideea. Ea știuse că replicile erau mai fragile decât oamenii adevărați, mai predispuse la boli, mai bolnave și mai mici. Dar într-un anumit fel crezuse că la Haven putea fi în siguranță.

— Vreau să știu mai mult, ceru ea. Vreau să știu de ce ne-au făcut-o. De ce ne-au îmbolnăvit. Vreau să știu dacă există leac.

72 se opri. Se uită la ea:

— Nu există leac.

— Nu unul de care să știm noi. Dar ai zis chiar tu că nu știi exact ce făceau la Haven. S-ar putea să existe un leac. Poate că au dezvoltat unul.

— De ce ar fi făcut-o?

72 arăta de parcă se străduia să nu zâmbească. În clipa aceea, îl urî. Nu mai întâlnise pe cineva care să o facă să aibă sentimente atât de diferite, care să o facă să simtă, în primul rând.

— Nu știu. Nu știu de ce făceau ce făceau.

Se uită la ea, mestecându-și interiorul obrazului. Ea se gândi că, la urma urmei, nu era urât. Se gândi că era frumos, în felul lui, ciudat și osos, ca plantele aromate ce creșteau printre aleile de la Haven, cu frunze verde-închis, ca un evantai. O auzise pe Gemma spunând la telefon, în mașină. Poate că nu se gândise că Lyra asculta. „E o fată cu un băiat. Fata e bolnavă sau așa ceva. Băiatul e…” Și coborâse vocea, șoptind: „Frumos!” Lyra nu se gândise până atunci la fețe ca fiind frumoase, deși îi plăcuse geometria feței lui Jake și, gândindu-se acum, dr. O'Donnell era frumoasă. Cel puțin în amintirea ei.

Se întrebă dacă ea o fi urâtă.

Două lumini se iviră în depărtare. Ridică o mână la ochi, orbită pe moment și speriată, apoi își dădu seama că era doar o mașină care se apropia. Dar încetini și se temu din nou. Cumva, instinctiv, ea și 72 se luară de mâini. A lui era mare, uscată și mult mai plăcută decât mâinile medicilor, care, înfășurate în

mănuși de unică folosință, păreau mereu umede și reci, parcă fără viață.

— Totul e în regulă, copii?

Bărbatul din mașină fu nevoit să se aplece peste scaunul de lângă el, să le vorbească prin geamul deschis. 72 aprobă. Lyra era bucuroasă. Nu putea vorbi.

— Ciudat loc pentru o plimbare! Aveți grijă, da? Sunt mașini care vin pe drumul ăsta cu optzeci, nouăzeci de mile la oră.

Ridică geamul, iar Lyra expiră ușurată și uimită. În caz că își dăduse cumva seama că sunt replici, nu o arătase. Poate că diferențele nu erau atât de evidente cum credea ea.

— Bună! izbucni ea, geamul oprindu-se, apoi coborând din nou. Bună, repetă ea și înaintă un pas spre mașină, ignorându-l pe 72, care șuierase ceva, un avertisment, probabil. Ați auzit de Palm Grove?

— Palm Grove, Florida?

Bărbatul avea degete groase, cărnoase și o țigară aprinsă între ele.

— Doar n-aveați de gând să mergeți acolo pe jos?!

O spusese pe jumătate râzând, de parcă ar fi făcut o glumă. Dar când ea nu zâmbi, o privi mai atent, prin fumul care ieșea din țigara lui.

— Doisprezece merge drept în sus pe coastă, spre Palm Grove, în drumul spre Tallahassee. Dacă într-acolo vă îndreptați, nu aveți cum să ratați stația de autobuze. Dar e de mers. Cel puțin câțiva kilometri.

Lyra aprobă, deși nu știa ce e „doisprezece” sau cât de departe însemnă „câțiva kilometri”.

— N-o să prindeți niciun autobuz atât de târziu, totuși, zise bărbatul. Sper că aveți unde să stați peste noapte.

Încă se uita la ea, apoi ochii lui se îndreptară peste umărul ei, la 72, după care reveniră. Ceva se schimbă la fața lui.

— Ești sigură că te simți OK? Nu arăți prea bine.

Lyra se dădu repede înapoi.

— Sunt bine. Suntem bine.

Se uită la ei încă un moment lung.

— Aveți grijă la mașini pe aici, v-am spus. Dacă vă lovesc, își dau seama abia când sunt la jumătatea drumului spre Miami.

Apoi plecă, iar farurile lui din spate parcă erau vârfurile înroșite a două țigări, după care dispărură.

— Nu ar fi trebuit să vorbești cu el, zise 72. N-ar trebui să vorbești cu nimeni.

— El mi-a vorbit. În plus, ce e așa rău?

72 doar scutură din cap, încă privind în direcția în care dispăruse mașina, de parcă se aștepta să reapară.

— Ce e în Palm Grove?

— Cineva care ar putea să ne ajute, zise Lyra precaută.

— Cine?

72 era luminat din spate de felinar. Știa că era posibil ca el să refuze să meargă cu ea, iar dacă o făcea, ea tot avea să găsească drumul spre Palm Grove. Nu-și datorau nimic unul altuia. Soarta îi ținuse împreună până atunci. Totuși, ideea de a fi complet pe cont propriu o speria. Niciodată nu fusese singură la Haven. Cel puțin gardienii fuseseră mereu în preajmă. Dar nu vedea nicio cale de a minți convingător. Nu cunoștea pe nimeni, nu avea pe nimeni în lumea de afară, iar el știa asta.

— A fost asistentă la Haven.

— Nu, zise el imediat și începu să meargă din nou, lovind pietrișul cu piciorul.

— Stai!

Îi puse o mână în jurul brațului, cel plin cu cicatricile albe, foarte recente. Îl întoarse și avu un șoc: o clipă, corpul ei făcu ceva, îi spuse ceva ce nu înțelese.

— Nu, zise el din nou.

Îi lăsă brațul. Nu știa ce vrea de la el, dar ceva voia, iar asta o tulbura, o extenua și o făcea nefericită.

— Ea nu e ca celelalte.

Dr. O'Donnell spusese *ești o persoană bună,* chiar și când asistenta Em suspina și scotea sunetul ăla smiorcăit pe nări. *Tu vrei să faci să fie bine. Știu.* Asta însemna că e adevărat.

— De unde știi?

72 făcu un pas în față, iar Lyra aproape că se împiedică încercând să se dea la o parte. Nu voia să fie aproape de el, nu după cele întâmplate. Chiar și la câțiva centimetri distanță simțea un curent prin corpul ei, ceva cald și viu, ceva care șoptea. Ura acel ceva.

— Pur și simplu, știu. A plecat de la Haven. Voia să ne ajute.

În minte, adăugă: *Pentru că dr. O'Donnell credea în ea.*

Pentru că dr. O'Donnell avea mereu dreptate. Își dori, mai mult ca orice, să fi știut unde locuia dr. O'Donnell și își imagină

din nou senzația mâinii dr. O'Donnell pe creștetul ei. *Mamă.* Își imagina casa dr. O'Donnell albă și foarte curată, exact ca la Haven. Dar poate că în loc să fie pe ocean era pe un câmp, iar pe geamul deschis intra mirosul florilor, adus de vânt.

O altă mașină trecu pe lângă ei, cu muzică dată tare. Apoi alta. Geamul coborî și un băiat scoase capul, țipând ceva ce ea nu reuși să înțeleagă. O doză goală trecu pe lângă capul ei, la doar câțiva centimetri.

Mult timp, 72 doar se uită la ea. Se întrebă din nou dacă nu cumva era urâtă, dacă el observase asta atunci, în același fel în care ea văzuse că el era frumos. Cum o replică nu contase niciodată, nu ar fi trebuit să conteze nici acum, dar conta. Se întrebă dacă aceea era lumea umană, care acum o influența și pe ea, și dacă, făcându-se mai urâtă, ar putea deveni mai umană acceptându-se așa.

Nu voia să fie urâtă în ochii lui.

— Ar trebui să ieșim de pe drum și să căutăm un loc unde să dormim la noapte, vorbi el în cele din urmă.

Lyrei i se păru că el aproape zâmbise.

— Ei bine, nu putem dormi aici. Și l-ai auzit. Nu sunt autobuze, până dimineață.

Se îndepărtară de drum și o luară printre o grămadă de pahare de unică folosință călcate, mucuri de țigară și pungi din plastic goale. În scurt timp, ajunseră la o zonă cu clădiri ghemuite sub lumini care le înconjurau, inclusiv un semn luminat de neoane, pe care scria *Băuturi alcoolice.* Luminate în pustietate și izolare, îi amintiră Lyrei scurt și dureros de Haven noaptea, când, somnoroasă, se ridica să meargă la baie, se uita pe geam și vedea turnurile de pază și reflectoarele ce formau umbre de jur împrejur. Acoperișul înalt al uneia dintre clădiri se îngusta în formă de cruce, așa că se gândi că trebuie să fi fost o biserică, deși altfel era identică cu cele din jur: cu o singură față și gri, despărțită printr-o fâșie îngustă de asfalt crăpat de o benzinărie și un bistro, ambele închise la ora aceea. Lyra văzu că cineva scrisese *am fost aici* pe placaj și nu fu surprinsă. Într-o lume atât de mare, era ușor să te rătăcești și aveai nevoie de repere.

În spatele bisericii era un câmp plin cu buruieni, care se întindea spre un alt drum, unul și mai aglomerat. Farurile alunecau prin pliurile nopții ca sângele de-a lungul unei seringi.

Dar zgomotul era transformat de tot acel spațiu într-un fâșâit continuu, precum sunetul valurilor oceanului. Întinseră pătura acolo, iar Lyra era bucuroasă că hotărâseră să doarmă atât de aproape de drum și de lumini. Spațiul, vidul și distanța o speriau.

Pătura era mică, iar când se întinseră pe o parte, spate în spate, fură nevoiți să se atingă. Lyra habar n-avea cum o să poată dormi. Corpul ei îi transmitea din nou ceva, o îndemna să se miște, să fugă, să îl atingă. În schimb, își încrucișă brațele strâns și se uită spre cer, până când stelele deveniră foarte clare. Încercă să o aleagă pe Cassiopeia. Când era mică, îi plăcea să pretindă că stelele chiar erau lumini ale unor insule îndepărtate, de parcă nu s-ar fi uitat în sus, ci peste o mare întunecată. Acum știa adevărul, dar tot i se părea că stelele erau liniștitoare, mai ales în asemănarea lor perfectă. Un cer plin cu replici sclipitoare.

— Mai știi povești?

Lyra tresări. Crezuse că 72 dormea. Ochii lui erau închiși, iar un braț îi era aruncat peste față, așa că vocea îi era înfundată.

— Ce vrei să spui?

72 își lăsă brațul jos, dar ochii îi rămaseră închiși, astfel că putea să se uite la el. Din nou, fața lui părea dezgolită în beznă, de parcă în timpul zilei purtase o altă față, care abia acum, când avea ochii închiși, dispăruse. Lyra observă curbura specială a buzelor și a nărilor, linia fină a pomeților și își dori să îi atingă și să îi simtă cu degetele.

— Tu știi să citești. Ai spus povestea aceea, în mlaștini. Despre fata aceea, Matilda. Deci trebuie că știi mai multe.

Lyra își aminti de *Micul Prinț* și de copertele ei moi, de paginile cu ilustrații îndoite, de filele pătate și mirosul lor, acum pierdută pentru totdeauna. Își strânse tare toracele, parcă dorindu-și să trosnească.

— Doar încă una bună.

— Spune-o!

Fu surprinsă încă o dată.

— Cum?

De data aceea, el deschise ochii și se întoarse un pic spre ea.

— Spune-o! Te rog!

Genele lui erau foarte lungi. Buzele lui erau ca un fruct, ceva ce îți doreai să guști. Acum el zâmbi. Lyra îi văzu sclipirea albă a

dinților. Își întoarse privirea. Stelele se rotiră un pic deasupra, amețitor.

— Uite, zise ea și ridică un braț să-i arate. Vezi steaua aia?

— Care?

— Aia. Aia micuță, care clipește, chiar lângă cea care parcă e albastră.

Nu conta dacă el se uita exact la aceeași stea la care se uita ea. Dar după o clipă el zise:

— O văd.

— E Planeta B-612. E un asteroid, de fapt. De acolo vine Micul Prinț.

Lyra închise ochii, iar în minte auzi ecourile vocii dr. O'Donnell, simți mirosul de săpun de lămâie, văzu un deget trecând peste pagină, oprindu-se la anumite cuvinte.

— E o planetă mică, dar e a lui. Pe ea sunt trei vulcani, unul activ, doi inactivi. Și sunt baobabi, care cresc mai înalți decât orice. Există și un trandafir. Micul Prinț iubește trandafirul.

Aceea fusese porțiunea din carte care o nedumerise cel mai mult, dar o spusese oricum, știa că era important.

— Dar cine e Micul Prinț?

— Micul Prinț are păr auriu, o eșarfă și un râs adorabil, zise Lyra, recitând din memorie.

— Ce înseamnă „adorabil"?

Lyra se foi.

— Înseamnă…

Nu știa.

— Cred că înseamnă că cineva te iubește.

72 nu zise nimic. Ea voia să își continue povestea, dar simțea o apăsare în piept, de parcă cineva i-ar fi băgat un tub în plămâni.

— Cum ajungi să fii iubit? întrebă 72.

Vocea lui era slabă, adormită.

— Habar n-am, răspunse ea sincer.

Se bucură când el adormi sau se prefăcu. Nu prea mai avea chef să spună povestea.

DOISPREZECE

De dimineață îi trezi un strigăt. Lyra se gândi că i-a văzut cineva. Zări un bărbat cu mănuși groase, care încărca gunoiul din containere într-un camion imens. Hipnotizată pe moment, privi cum gunoiul era presat de mașinăria care parcă avea dinți metalici.

Mirosul era dulceag și vag grețos. Totuși, îi era foame.

Apoi își aduse aminte de banii furați din portofelul Gemmei. Se trezise și 72, iar bărbatul cu mănuși se holbă la ei, în timp ce se ridicară, strânseră pătura și o băgară în rucsac, dar nu zise nimic. Lyra începea să înțeleagă că oamenilor din afara Haven nu prea le păsa de ei. Poate că lumea lor era, pur și simplu, prea mare. Nu avea cum să le pese de tot.

Și lui 72 îi era foame, așa că se duseră la bistroul de lângă stația de benzină, intrară la baie și se spălară pe fețe și pe mâini. Lyra își udă și scalpul și se spălă pe dinți. Într-un automat de deasupra chiuvetei erau un vraf de pahare de unică folosință și apă de gură, de un albastru electric. Când se întoarse la masă, 72 umbla la telefonul furat de la Jake.

— Sună întruna, zise el.

Iar telefonul chiar se lumină în mâinile lui, scoțând un vag sunet muzical.

— Lasă-mă să încerc, zise ea.

Mai văzuse telefoane mobile, dar umblase cu unul doar o dată, cu ani în urmă, când asistenta Em îi arătase poze cu câinele ei, acasă la ea, pe continent. Un pomeranian. Alb și pufos, dar ca un șobolan, se gândise Lyra, dar nu o spusese. Poate că acel câine încă mai trăia. Nu știa cât trăiau câinii, în mod normal, și dacă trăiau mai mult decât replicile.

Reuși să facă telefonul să nu mai sune și i-l dădu lui 72, care îl băgă în buzunar. Lyra se întrebă de ce îi plăcea să îl care cu el, dacă nu aveau pe cine să sune. Poate din cauza a ceea ce spusese și din cauza scopului în care fugise: doar ca să vadă cum e. Doar pentru o vreme.

Meniul avea atât de mult scris, că pe Lyra o durea capul doar privindu-l. Era o întreagă secțiune numită *Ouă.* În câte feluri

puteau fi mâncate ouăle? La Haven, mereu erau omletă, bine făcute și maronii pe o parte.

— E o risipă, zise 72.

Părea enervat de meniu.

— Atâta mâncare…

Dar ea se gândi că e doar nervos pentru că nu poate să citească. 72 nu pomeni nimic de povestea pe care ea începuse să i-o spună seara trecută, despre Micul Prinț, și era bucuroasă. Întrebarea lui încă o sâcâia, la fel și senzația pe care o avusese după aceea, un vid ciudat, de parcă era deja moartă. O femeie veni să îi întrebe ce vor să mănânce. Lyra nu fusese întrebată asta niciodată, iar în clipa aceea simți că îi e tare dor de sala de mese de la Haven, de mâncarea luminată portocaliu de lămpi, de cum li se servea în farfurii, de femeile cu fețe acre și cu plase de păr.

72 comandă cafea și ouă. Așa că ceru și ea la fel. Ouăle, arse pe o parte, aveau același gust ca la Haven, iar asta o făcu să se simtă mai bine. Plătiră cu două dintre bancnotele Gemmei și primiră rest niște monede aiuritor de diverse. Lyra nu se putu abține să nu se gândească la felul în care replicile mai mici s-ar fi jucat cu toate acele monede, aruncându-le în sus sau rostogolindu-le pe podea, să vadă care dintre ele are mai multe cu cap, în șir. Se întrebă unde erau toate celelalte replici și își închipui că erau la un nou Haven, poate pe un munte înconjurat de mirosul proaspăt de pin, înainte să își amintească ce sunt. Purtătoare. Obiecte de unică folosință.

Lyra o întrebă pe chelneriță de Palm Grove, iar ea îi îndrumă în sus, spre stația de autobuz.

— Nu se poate să o ratați, zise ea. Doar urcați în doisprezece, spre Tallahassee. Cum vedeți parcul acvatic de distracții, acolo e Palm Grove. Mergeți la parc?

Lyra scutură din cap. Femeia făcu un balon de gumă.

— Păcat! Au un tobogan cât trei etaje. Se numește Cobra. De unde sunteți, copii?

Dar Lyra doar scutură din cap încă o dată și ieșiră în căldură.

•

Când ajunseră în stație, Lyra simțea că pantofii îi iau toată pielea de pe picioare. Nu era obișnuită să poarte pantofi, dar asfaltul era prea fierbinte pentru picioare goale, iar în umăr parcă avea cioburi de sticlă. În timp ce așteptau autobuzul, 72

își ridică tricoul, să se șteargă pe față, iar ea văzu transpirația curgându-i pe abdomenul neted și dispărând sub pantaloni. Nu o dezgustă.

Când veni numărul doisprezece, 72 fu mândru că știe măcar să citească numărul, aproape că îl strigă. Dar, odată urcați, aflară că au nevoie de bilet. Fură nevoiți să coboare, să se întoarcă înăuntru, unde bărbatul din spatele ghișeului strigă la ei să stea la rând, să îi dea monedele potrivite, iar Lyra se fâstâci și scăpă toți banii pe jos. Îi era prea jenă să-i adune, toată lumea se uita la ea, toată lumea știa, dar după ce și-au primit biletele au ieșit repede, deși oamenii strigau după ei. Dar autobuzul plecase și fură nevoiți să aștepte altul. Din fericire, următorul era aproape gol, iar Lyra și 72 găsiră locuri în spate, departe de ceilalți pasageri.

Era mai bine cu autobuzul decât cu mașina. O ajuta să îi fie mai puțin greață. Dar lumea de dincolo de geam tot părea să se miște cu o viteză amețitoare și era chiar mai mult de atât: autostrăzi ce urcau spre alte orașe, apoi coborau spre alte autostrăzi; întinderi pustii de pământ ars de soare; clădiri și clădiri și clădiri, ca un nesfârșit șir de dinți. După o oră, zări o uriașă spirală din plastic ce se înălța în aer, răsucindu-se ca un șarpe albastru-aprins, iar pe un panou publicitar imens scria *Bluefin și Water Park,* plus alte câteva cuvinte pe care nu avu timp să le citească.

Trecură pe lângă o parcare sclipind de mașini și oameni, oameni adevărați: copii bronzați, îmbrăcați doar pe jumătate și cărând cu ei prosoape colorate, bărbați și femei îndrumându-i spre intrare. Văzu o mamă ghemuită lângă o fetiță roșie la față de la atâta plâns, atingându-i fața cu un șervețel, dar autobuzul se mișca prea repede, în scurt timp un șir de copaci îi trecu pe dinainte și nu mai văzu nimic.

Șoferul anunță Palm Grove și opri autobuzul în fața unui motel ponosit, Starlite. Lyra își imaginase niște case în nuanțe pastelate, cum fusese cartierul pe care îl părăsiseră în toiul nopții. Dar Palm Grove era mare: drumuri largi, cu două benzi, restaurante și stații de benzină, magazine de haine și locuri de unde puteai cumpăra alimente. Indicatoarele strigau la ei de la fiecare colț. *Lapte, 3,99. Bărbați și femei, amfiteatrul Albert Irving, sâmbătă. Parcare o oră, de luni până sâmbătă.* Nu văzu nicio casă și numără cel puțin o duzină de oameni pe străzi,

intrând și ieșind din magazine, vorbind la telefoane. Era atât de cald, încât avea impresia că se află în interiorul unui corp, sub o piele de ceva, transparentă și alunecoasă. Câți oameni puteau fi acolo, într-un singur oraș?

— Iar acum? zise 72.

Fusese prost-dispus toată dimineața, de când îl întrebase de unde avea cicatricele de pe brațe, care erau altfel decât ale altor replici, cele de la înțepăturile spinale și de la analize. Toate, acum știa, pentru a afla cât de adânc pătrunseseră prionii, cât de repede se clonau, cât de repede vor muri replicile.

El îi spusese doar *accident* și abia vorbise cu ea, în autobus. În schimb, stătuse cu bărbia în piept, cu brațele încrucișate, cu ochii închiși. Lyra observase o aluniță mică pe lobul urechii lui, simțise un fior secret, pentru că stătea atât de aproape, după ce ani la rând nu văzuse replici masculine deloc.

— Ai încredere în mine! zise Lyra, cum spuneau mereu asistentele.

Șșșșt. Ai încredere în mine. Doar o pișcătură. Încetează cu zgomotul ăla. Crede-mă, se va termina tot în curând.

Lyra își luă inima în dinți și opri prima persoană care i se păru cam de vârsta ei. Fata stătea pe bordura din fața unui magazin numit Digs și era aplecată peste telefonul mobil, tastând. Când ridică privirea, Lyra văzu că era machiată și fu ușor surprinsă, cumva, ea crezuse că machiajul era pentru oameni mai în vârstă, precum asistentele.

— Bună ziua. O căutăm pe Emily Huang.

— Emily Huang.

Fata o măsură din ochi pe Lyra, apoi privi spre 72. Se îndreptă și îi zâmbi, ceea ce îi aminti Lyrei de actrițele la care se uitau asistentele la televizor și prin revistele lăsate uneori pe mese. Lyrei nu-i plăcu și pentru prima dată fu conștientă de diferențele dintre corpul ei și al fetei. Fata avea forme și era drăguță, cu piele catifelată și păr lung, frumos și des. Lyra, în hainele ei cenușii, cu oasele ascuțite și cu cicatricea de deasupra sprâncenei, se gândi din nou la cuvântul acela: *urâtă.*

— Emily Huang, repetă fata. E de la Wallace?

— Nu… nu cred.

Brusc, Lyra își dori să nu se fi oprit.

— Îmi pare rău.

Fata chiar arăta de parcă îi părea rău, dar privirea îi era tot la 72.

— N-o cunosc.

Apoi se întoarse și îi oferi Lyrei un zâmbet neprietenos, mai degrabă de parcă tocmai mâncase ceva ce nu trebuia.

— Super scalp, apropo! Imaginea de copil bolnav de cancer.

Trecură mai departe. Lyra încă simțea cum fata se uita după ei și se întrebă dacă 72 simțea la fel. El spuse doar:

— Prea mulți oameni, iar ea aprobă din cap, pentru că avea un nod în gât și nu putea vorbi.

Urâtă. Ceea ce însemna că cealaltă fată era drăguță. Ce mod ciudat de a trăi, printre toți oamenii ăștia! O făcea pe Lyra să se simtă mică și mai puțin importantă decât se simțise printre mii de replici crescute ca niște plante, în barăci.

Următoarea persoană pe care o opri era mai în vârstă și urâtă: riduri care o făceau să arate de parcă i se topea fața, pungi de piele ce i se legănau sub bărbie. Dar nu știa cine e Emily Huang și doar scutură din cap și plecă. Opriră un bărbat și un băiat de vreo doisprezece ani, care mergea pe o chestie plată cu roți, de care Lyra își aminti abia mai târziu că se numește skateboard. Nimeni n-o știa pe Emily Huang, iar Lyrei nu îi plăcu deloc cum se uită bărbatul la ei.

Lyrei îi era cald și sete și își pierdea speranța. Orașul continua să se extindă. Când ajungeau la capătul unui bloc, vedea o altă stradă ramificându-se, cu și mai multe clădiri, și mai mulți oameni.

— N-o s-o găsim niciodată, zise 72, iar ei îi displăcu faptul că el părea bucuros, de parcă i-ar fi dovedit ceva. La fel de bine putem continua să mergem.

— Stai așa! Stai!

Puncte colorate plutiră în fața ei. Tricoul i se lipise de spate. Făcu un pas și se trezi că asfaltul plutește spre ea. Se agăță de un indicator stradal – *Loc de încărcare, staționarea interzisă* –, să nu cadă.

— Hei!

Vocea lui 72 se schimbă. Brațul lui îi atinse cotul.

— Te simți bine?

— Cald, reuși ea să spună.

— Hai cu mine! Ai nevoie de apă. Și de umbră.

Aproape direct pe partea cealaltă a străzii era un parc, care îi aminti de curtea de la Haven, de zona cu o statuie în mijloc. Cea de aici era a unei femei, cu mâinile împreunate a rugăciune, cu capul plecat. Copaci înalți aruncau umbre peste gazon, iar băncile mărgineau aleile care se intersectau. 72 ținea o mână pe cotul ei, deși ea insistase că nu era nevoie. Se simți mai bine după ce bău din apa de la o fântână și găsi o bancă la umbră, unde putea să se odihnească un pic. Printre crengi, păsările ciripeau una cu alta. Era drăguț acolo, liniște. Parcul se întindea până spre o clădire enormă, din cărămidă roșie, cu porțiuni ale fațadei acoperite de o perdea lucioasă de iederă. Lyra văzu o altă cruce deasupra ușilor duble din sticlă și a inscripției de sub ea: *Wallace High School.* Îi tresări inima. Wallace. Fata de pe stradă pomenise de Wallace.

— Ce vrei să faci acum?

72 era foarte amabil, iar asta o făcu pe Lyra să se simtă mai rău. Știa că el credea că dăduseră greș. Știa că el știa cât de bolnavă era. Fără să îi răspundă, se ridică. Tocmai văzuse pe cineva mișcându-se în spatele ușilor din sticlă și înaintă, parcă atrasă de ceva magnetic.

— Lyra! strigă 72 după ea.

Dar nu se opri. Nu îi luă mult să o ajungă, dar ea deja era în fața Wallace, de unde ieșise o femeie, cu un vraf de dosare.

— Pot să vă ajut? întrebă femeia, iar Lyra își dădu seama că stă pe loc și se holbează.

— O căutăm pe Emily Huang, zise repede, înainte să-și piardă curajul.

Amintindu-și ce spusese fata, adăugă:

— Credem... s-ar putea să fie de la Wallace.

Nu era sigură nici ce însemna asta și-și ținu respirația, sperând că femeia știa. Femeia își puse ochelarii atârnați de un lănțișor. Clipind spre Lyra, semăna cu o țestoasă, după cum îi atârna pielea din jurul gâtului.

— Emily Huang, rosti femeia scuturând din cap. Nu, nu. Niciodată n-a fost aici.

Lyrei îi stătu inima-n loc. Încă un nu. Încă un drum închis. Apoi femeia povesti:

— Dar venea în fiecare an, de Ziua carierei, să le vorbească copiilor despre munca ei. Teribile unele lucruri pe care le-au spus despre ea! Era o fată bună. Îmi plăcea foarte mult.

— Deci o cunoști, zise Lyra.

Era brusc amețită de bucurie. Asistenta Em. Ea îi va ajuta. Ea îi va proteja.

— Știi unde o găsim?

Femeia îi aruncă o privire pe care nu prea reuși să o descifreze.

— Știam, răspunse ea încet. Locuia pe Willis Street, chiar în spatele școlii. Nu se poate să nu găsiți locul! O casă galbenă, drăguță, cu multe straturi de flori. Femeia care locuiește acum acolo le-a lăsat să crească de capul lor.

Și imediat fericirea dispăru. Se evaporă.

— A plecat? întrebă Lyra. Știți unde s-a dus?

Femeia scutură din cap din nou, iar atunci Lyra știu ce nume să dea expresiei de pe fața ei: milă.

— N-a plecat, scumpo. N-a plecat niciodată, într-un fel. S-a spânzurat în sufragerie, trebuie să fie trei, patru ani de atunci. Emily Huang a murit.

•

Lyra nu știa ce o făcuse să vrea să vadă locul unde trăise Emily Huang. Când întrebă cum se ajunge pe Willis Street, 72 nu zise nimic, iar ea se bucură. Nu ar fi știut cum să explice. În spatele școlii găsiră străzi liniștite, care se ramificau din centru ca niște spițe, și case, în sfârșit, nu ascunse după ziduri, ci la vedere, pe gazoane, cu flori în ghivece și cu jucării risipite prin iarbă. Era drăguț acolo și nu reuși să își imagineze de ce Emily Huang fusese atât de nefericită, de ce s-ar fi sinucis, la fel ca biata Piper. Totuși, își aminti cum asistenta Em suspinase, iar dr. O'Donnell o ținuse de umeri. *Te cunosc*, îi zisese. *Ești un om bun. Ai trecut printr-o situație dificilă.* Deci poate că fusese nefericită chiar și atunci.

Casa veche a asistentei Em fusese cândva – le spusese bătrâna – de un galben auriu și, astfel, ușor de zărit. Straturile cu flori arătau neîngrijite, iar pe gazon erau lăsate patru biciclete și atât de multe jucării că arătau de parcă ieșeau din pământ. De dincolo de gazon se auzea tare muzică.

Închise ochii și își aranjă în șir toate amintirile cu asistenta Em: în timp ce îi făcea baie Lyrei și altor o grămadă de replici, când erau prea mici să o facă singure, scufundându-le în apă și ridicându-le ca pe niște cățeluși alunecoși, lăsându-le apoi pe podeaua rece; în timp ce stătea în curte cu dr. Saperstein,

vorbind încet, iar el spusese „nu contează, ele nu înțeleg”, după ce asistenta Em se întorsese și o văzuse pe Lyra că se uita la ei; momentul acela din baraca îngrijitorilor, cu dr. O’Donnell.

— Îmi pare rău, zise 72, iar Lyra deschise ochii.

Poate că nu mai era furios pe ea. Ochii lui erau îmblânziți. Era prima dată când cineva îi spunea că îi pare rău.

— Pentru ce?

— Știu că sperai să ne ajute.

— Acum nu mai avem pe nimeni.

Lyra își apăsă o mână pe ochi. Nu voia ca 72 să vadă cât de supărată era.

— Și nici unde să mergem.

72 ezită. Îi atinse mana.

— Mă ai pe mine, zise el foarte încet.

Ea ridică privirea, surprinsă. Pielea i se înfioră, unde el o atinse.

— Da?

Simțea căldură în cap și în piept, dar era o senzație plăcută, ca atunci când stai la soare, după ce ai petrecut prea mult timp sub aerul condiționat. El aprobă din cap.

— Mă ai pe mine. Eu te am pe tine.

72 arăta de parcă ar fi vrut să spună mai mult, dar tocmai atunci ușa de la garajul casei de lângă cea a lui Emily Huang se deschise și văzură o femeie grasă imensă, în trening. Ieși legănându-se și trăgând după ea un container de gunoi, cu ochii pe ei. Lyra se simțea de parcă fuseseră prinși că făceau ceva nepotrivit, deși doar stăteau acolo. Așteptă ca femeia să se întoarcă și să se ducă înapoi înăuntru, însă ea rămase la capătul aleii, cu o mână pe container, respirând greu și holbându-se la ei.

— Aveți nevoie de ceva? le strigă ea, când își trase răsuflarea.

Își dezlipi tricoul de corp. O pată mare de transpirație îi apăruse între sâni.

— Nu, zise 72 repede.

Dar femeia continua să se uite la ei, așa că Lyra adăugă:

— Am venit să o căutăm pe Emily Huang. Am fost… prieteni.

Îi plăcu felul în care sună cuvântul și îi veni să îl repete, dar își mușcă limba, să nu o facă. Fața femeii se schimbă, se îngustă, de parcă le vorbea printr-o ușă întredeschisă.

— Ați cunoscut-o pe Emily?

Lyra nu fusese nevoită să mintă atât de mult niciodată. Se întrebă dacă și minciuna era o trăsătură omenească. Se chinui să găsească o scuză și, pentru o clipă, în creierul ei găsi doar vid zgomotos. Care era cuvântul?

— Părinți, zise ea, în cele din urmă.

Ideea îi veni în minte ca un chibrit care se aprinde.

— Era prietenă cu… părinții noștri.

Până și 72 se întoarse să se uite la ea. Obrajii îi ardeau. Minciuna aceea parcă era diferită, mai grea. Cuvântul părinți îi lăsase o senzație densă, de parcă se luptase să iasă din stomacul ei. Era sigură că femeia își va da seama că mințea. Însă ea doar gesticulă disperat. Abia când 72 se mișcă Lyra își dădu seama că femeia le făcea semn să înainteze.

— Intrați!

Avea un mers ciudat, ca de rață. Se tot întorcea să vadă dacă o urmăresc.

— Haide! Haide!

Lyra nu avea suficientă experiență să se întrebe dacă era sigur să urmeze o străină în casa ei, iar în scurt timp ajunseră în răcoarea garajului, iar ușa se închise în spatele lor, ca o pleoapă care se lăsa și împiedica lumina să mai intre. Garajul mirosea slab a îngrășământ și a chimicale.

— Scuze că am fost agresivă, zise femeia și se îndreptă spre o ușă care, Lyra știa, probabil că făcea legătura cu casa. Niciodată nu știi cine se uită. Toți sunt băgăreți. Asta era problema lui Em, dacă mă întrebați pe mine. Avea încredere în cine nu trebuia.

Deschise ușa.

— Eu sunt Sheri, apropo. Sheri Hayes. Intrați și haideți să stăm de vorbă. Arătați de parcă aveți nevoie de o limonadă sau o îmbucătură de ceva.

Lyra și 72 nu se uitară unul la altul, dar ea știa la ce se gândea el: acești oameni reali nu erau ca personalul de la Haven. Erau drăguți. Te ajutau. Totuși, ei nu știau ce erau, de fapt, Lyra și 72. Lyra simțea că, dacă ar ști, nu ar mai fi atât de drăguți. Își imagină interiorul corpului ei putrezit, plin de boală și se întrebă dacă în curând avea să înceapă să se vadă pe dinafară, în expresia de pe fața ei.

— Ei bine, hai. Nu stați acolo și vă holbați. Eu transpir de nu mai pot.

O urmară pe femeie – pe Sheri – în casă. Lyra fu surprinsă de o pisică ce traversă în fugă holul, chiar prin fața ei, și sări înapoi.

— Oh, nu ești alergică, nu? Am trei. Tabby, Tammy, Tommy. Toți pui. Mici teroriști, absolut toți. Dar nu vă faceți griji, nu vă mușcă.

Lyra văzu alte două pisici cocoțate pe o sofa, în sufrageria întunecată, cu ochii galbeni lucind. Inima ei încă galopa. Nu era obișnuită cu animalele hoinărind libere în felul acela. La Haven, animalele erau ținute în cuști. Se bucură că o luară spre bucătărie.

Sheri îi așeză la o masă din lemn și le aduse două limonade, în pahare înalte, pline ochi cu cuburi de gheață. Era delicioasă. Aduse și fursecuri, o farfurie întreagă.

— Deci, de unde sunteți, copii? întrebă ea, iar Lyra îngheță, prinsă din nou cu garda jos.

72 își plimba degetul pe un nod de pe masă. Iar Sheri parcă scoase un cotcodăcit.

— Înțeleg, răspunse ea. Lăsați-mă să ghicesc. Emily v-a ajutat să vă găsiți părinții, nu? Prin Fundația Casa?

Lyra habar n-avea despre ce vorbea, așa că nu zise nimic, iar Sheri păru să ia asta drept un răspuns afirmativ.

— Sigur că da. Voi doi nu semănați deloc.

Oftă.

— Biata Emily! Așadar, o cunoșteați bine?

— Într-un fel, zise Lyra precaut.

Știa că asistenta Em nu ar fi lovit niciodată replicile și nici nu le-ar fi spus că erau demoni. Știa că dr. O'Donnell o considera un om bun, care voia să facă lucrurile așa cum trebuie. Știa că fusese mai tânără decât multe alte asistente, pentru că o auzise pe dr. O'Donnell spunând și asta. *Erai tânără. Nu știai ce faci. Nimeni nu te va învinui.*

— Era o fată bună. Toată munca pe care o făcea pentru alții. I-aș fi omorât pentru ce au scris în ziare despre ea, după ce a murit. A fost un șoc pentru mine, știți, un adevărat șoc. Ea m-a sunat în ziua în care s-a întâmplat, m-a întrebat dacă vreau salată de macaroane sau de cartofi.

Sheri scutură din cap.

— Acum, ce persoană pe cale să se spânzure și-ar bate capul cu salata de macaroane sau de cartofi?

Lyra știa că nu așteaptă un răspuns.

— Foarte trist! continuă Sheri. Era și tânără. Treizeci și patru, treizeci și cinci. Cred că trebuie să fi fost vorba despre un bărbat. Poate mai mult. Ei bine, ceva semne au fost. Știți, după ce i-au găsit corpul, am căutat un pic pe Google. Am găsit unele semne de avertizare. Desigur, nu le-am văzut înainte. Dar și-a donat unele lucruri, în săptămâna dinainte de a muri, și exact asta trebuia căutat. Să donezi bunuri la care ții. Desigur, la vremea aceea, credeam că doar era drăguță.

— Cum adică era implicat un bărbat? întrebă 72, iar Lyra fu surprinsă, ca întotdeauna, să îl audă vorbind.

Își dădu seama că el abia dacă vorbea, cu excepția momentelor când erau singuri. Cumva, asta o făcu să se simtă specială. Paharul ei era gol, dar încă rece și și-l lipi de gât.

— Ei bine, nu așa e mereu? ridică femeia din sprâncene. În plus, nu era greu să-i observi pe toți bărbații ăia care veneau și plecau. Genul în costum. Ca ăia din finanțe sau așa ceva. Dar cu un aer răutăcios.

Lyra își aminti de Costumele care veniseră de câteva ori să inspecteze Haven și simți un fior ciudat pe șira spinării. Bărbații aceia. Cum le ziceau mereu asistentele. Sheri scutură din cap.

— Dar gusturile nu se discută, mereu am zis.

Lyra se chinuia să găsească următoarea întrebare pe care să i-o pună, nu știa ce însemnau toate acelea și dacă erau importante.

— Ziceai că își dona lucrurile, zise ea, șocată de ce putea însemna asta. Ți-a dat și ție ceva, nu?

Se gândea că poate asistenta Em îi lăsase lui Sheri ceva important, poate că îi lăsase ceva legat de Haven și de munca pe care o făcea acolo. Ceva legat de prioni. Ceva legat de un leac.

Sheri se așezase. Acum puse ambele palme pe masă, să se ridice.

— Niciodată n-am găsit un loc pentru ele. Dar nu mi-a venit nici să le arunc. Oh, mi-a spus că pot să le arunc. Mi-a spus că pot să le desfac și să vând ramele, dacă vreau. Dar, desigur, că nu am făcut-o.

Se duse în altă cameră. 72 se uită întrebător la Lyra, iar ea ridică din umeri. Nu știa ce aștepta sau ce căuta. Știa doar că acolo, în lumea reală, nu existau răspunsuri, doar imensitate și lucruri pe care nu le văzuse în realitate, și experiențe pe care nu

le înțelegea, și străini care nu știau ce era ea și care ar fi urât-o dacă ar fi știut. Nimic, în afară de boală. Nimic, în afară de a fi nimic și apoi de a muri. La Haven, niciodată nu își dorise nimic, nu într-un fel semnificativ. Fusese flămândă, obosită, plictisită și bolnavă. Își dorise mai multă mâncare, apă rece, mai mult somn, își dorise ca durerea să înceteze, își dorise să meargă afară. Dar niciodată nu avusese o dorință care s-o impresioneze, pentru care ținta să nu pară un final, ci un început. Niciodată nu avusese un scop. Dar acum avea. Voia să înțeleagă. Iar asta o făcea să se simtă mai umană, mai valoroasă decât se simțise vreodată.

Fu șocată să simtă mâna lui 72 în a ei. Se uită la el și simți că se întâmplă ceva ciudat cu corpul ei, de parcă ar pluti în aer. El se trase când Sheri se întoarse în cameră, cu trei poze înrămate. Le puse pe masă.

— Ei bine, vedeți voi, nu sunt chiar genul meu, zise ea.

Erau ilustrații. Lyra presupuse că sunt dintr-o carte de anatomie. Văzuse multe asemenea imagini în cărțile de medicină de la Haven.

— Îmi plac pisicile mele, și acuarelele, și uleiurile mele, ici-colo. Niciodată nu m-am dat în vânt după desene.

Lyra se gândi că desenele erau frumoase, îi plăcea linia fină a mușchilor, precizia oaselor și chiar literele estompate, prea mici să le poată citi, care explicau diverse trăsături fizice. Dar chiar și așa era foarte dezamăgită. Nu era nimic acolo, niciun mesaj secret sau vreun leac miraculos.

Undeva în casă sună un telefon. Sheri se ridică din nou.

— Nu se termină niciodată, nu? zise ea. Doar un minut.

Îndată ce plecă, o altă pisică, una gri, sări pe masă, iar Lyra apucă instinctiv una dintre ilustrațiile înrămate, ca pisica să nu calce pe ea.

— De ce să ai pisici în casă? îi șopti 72.

Dar nu reuși să îi răspundă, deși se întrebase același lucru. Simți o denivelare pe spatele pânzei și întoarse rama, cu o speranță bruscă în piept. Pânza fusese capsată de rama din lemn. Pe două laturi ale pânzei dreptunghiulare, capsele erau la locul lor. Dar pe două laturi lipseau și fuseseră înlocuite cu lipici, la intervale de câte 2,5 centimetri, iar pe alocuri lipiciul se întinsese și se întărise pe lemn. Lyra și celelalte replici petrecuseră la Haven mult timp căutând locuri unde să-și

ascundă lucrurile, să nu suspecteze că imaginea pe care asistenta Em i-o dăduse lui Sheri ascundea, de fapt, altceva în spatele ei. Asistenta Em îi spusese lui Sheri că poate să desfacă afurisitele alea. Dacă voise să spună că Sheri chiar ar fi trebuit să le desfacă? Telefonul nu mai suna, iar vocea lui Sheri, înfundată de pereți, se auzea acum slab. Probabil că închisese ușa. Înainte să-și piardă curajul, Lyra prinse un colț de pânză și trase de el.

— Ce faci?

72 se întinse și o apucă de încheietură, să o oprească.

— Asistenta Em a donat imaginile astea înainte să moară, șopti Lyra. Poate că ascundea ceva.

Temându-se atât că ar putea găsi ceva, cât și că nu va găsi nimic, băgă o mână în spatele pânzei. Aproape instantaneu degetele ei dădură de ceva lucios. Poze. 72 o privi cum le pune pe masă. Erau trei, în fiecare dintre ele fiind asistenta Em cu un bărbat înalt, brunet, cu barbă și o expresie ursuză. Într-o poză, asistenta Em stătea în brațele lui, iar el era cu capul întors dinspre cameră. În alta, ea îl săruta pe obraz, iar el ridica o mână, de parcă voia să nu fie pozat. Dar în ultima ea îl prinsese clar, sau altcineva o făcuse. Erau în fața unui drum oarecare. În depărtare se vedeau niște dealuri albăstrii. Ea avea o pălărie de pai și părea fericită. Lyra simți că i se face rău, fără să poată spune de ce.

— Dr. Saperstein, zise 72, rostindu-i numele primul.

Lyra doar aprobă din cap. Fără îndoială, bărbatul din poze era dr. Saperstein, pe care Lyra îl văzuse mereu cam cum îl vedeau oamenii pe Dumnezeul lor: cineva îndepărtat și atotputernic, cineva care conducea întreaga lume.

Lyra nu o mai auzea pe Sheri vorbind. Dar după un minut se auzi un hohot de râs subit, din cealaltă cameră, și își dădu seama că mai avea un pic de timp.

— Repede! spuse ea. Ajută-mă să verific și celelalte rame!

Întoarse a doua poză. Ca în cazul primei, spatele ei fusese dat la o parte și lipit la loc. Dar asta fusese lipită mai cu grijă și era mai greu de dezlipit. 72 se aplecă peste ea, cu un cuțit în mână, și tăie atent pânza, trecând foarte aproape de degetele ei.

— E mai rapid așa, comentă el și se aplecă să taie și a treia poză.

În spatele celei de-a doua găsiră o hârtie împăturită, care, la prima vedere, părea o listă de nume și un document printat, deși Lyra nu avu timp să-l citească. Nu avu timp nici să verifice a treia poză. În clipa aceea auzi o ușă deschizându-se și vocea lui Sheri, brusc amplificată.

— Te sun mâine, zicea, sunt nepoliticoasă…

Sheri trebuia doar să se uite la rame și ar fi observat ce făcuseră și ar fi ghicit, probabil, că fusese luat ceva din spatele imaginilor. Fără o vorbă, 72 se ridică și se îndreptă spre ușa din spate, cât de silențios posibil, ușă care dădea într-o curte mică. Sheri încă încerca să termine de vorbit la telefon. Lyra o zări scurt trecând și îngheță, cu o mână pe clanță.

— Am musafiri, zicea Sheri. Dar te-am înțeles, promit…

Apoi, Sheri, care patrula, dispăru din nou, fără să se uite spre ei. Lyra deschise ușa exterioară, tresărind când aceasta scârțâi. 72 se ghemui afară, în curtea pietruită. Una dintre pisici încă se uita la ea fără să clipească și, o clipă îngrozitoare, Lyra se gândi că ar putea deschide gura, să scoată un mieunat de alarmă. Dar nu scoase niciun sunet, iar Lyra se strecură după 72 și închise ușa în urma ei.

TREISPREZECE

Cumva, Lyra se aștepta ca Sheri să alerge după ei, dar ajunseră la câteva străzi distanță înainte să îi treacă prin minte că probabil erau în siguranță. Găsiră un alt parc, cu câteva cutii de nisip murdare și un leagăn ruginit, în mijloc. Dar erau copaci acolo, și umbră, și erau singuri.

Examină din nou pozele, una câte una. Văzuse povești de dragoste la televizoarele asistentelor, desigur, și auzise personalul de la Haven vorbind despre iubiți și iubite, despre soții și soți. Știa despre asta. Dar să știe despre ce făceau oamenii, despre relațiile pe care le aveau la televizor era altfel decât să vadă o astfel de dovadă. Dr. Saperstein o surprinsese nu atât ca om, ci mai degrabă ca un fel de zeitate de piatră care prinsese viață. Niciodată nu-l văzuse zâmbind. Era adevărat că nu zâmbea nici în pozele acelea, dar era îmbrăcat în tricouri și pantaloni scurți, cu dungi și avea o șapcă de baseball, de parcă putea fi oricine. Asta îl făcea și mai înfricoșător pentru ea, nu mai puțin înfricoșător. Își aminti de șerpii de la Haven, care își lăsau pieile lungi, aurii pe pământ, uscate, ca niște teci.

Asistenta Em era aproape de nerecunoscut. Părea foarte fericită. Lyra își aminti din nou de ultima dată când o văzuse, suspinând în brațele dr. O’Donnell. Și se sinucisese folosind o frânghie, nu un cuțit, ca Piper.

Ce se întâmplase?

Sheri pomenise de bărbații în costume, care o vizitaseră pe asistenta Em înainte să moară. Oare dr. Saperstein fusese unul dintre ei? Înainte să se uite la poze, Lyra nu îl văzuse decât în halatul de laborator.

Desfăcu lista. 72 se aplecă peste ea. Avea un miros dulce, de parcă transpira săpun.

— Ce zice? întrebă el nerăbdător, iar ea simți impulsul ridicol de a-l lua de mână, de a se cuibări în spațiul dintre brațul și umărul lui, cum făceau asistenta Em și dr. Saperstein în poză.

În schimb, citi cele treizeci și patru de nume – nu le cunoștea, nu recunoscu pe nimeni de la Haven, în ordine alfabetică. Donald Bartlett. Caroline Ciao. Brandy-Nicole Harliss. Se opri.

Numele acela îi părea cumva familiar, dar nu își dădea seama de ce. Dar când îl reciti avu cea mai ciudată senzație, ca atunci când o loveau medicii în genunchi, să îi testeze reflexele, iar ea își vedea corpul tresărind. De parcă ceva s-ar fi trezit în interiorul ei.

Cu a doua bucată de hârtie avu dificultăți să o descifreze, la început. Nu era o listă, ci o pagină plină de scris și își dădu seama în mijlocul unei propoziții. În timp ce citea, avea impresia că asistenta Em vorbea cu ea, cu un alt corp, invizibil, care exista dincolo de pagină.

…*ouă în mașina mea*, începea. Lyra citi fraza de câteva ori, încercând s-o înțeleagă, înainte să decidă că trebuie să fi existat încă o pagină, care se pierduse. Continuă să citească și, atât pentru că îi era mai ușor să silabisească, dar și pentru că 72 devenea nerăbdător, citea lent și cu voce tare.

„Mark îmi spune să nu-mi fac atâtea griji. Știu că sunt ciudate” – Lyra se împletici un pic la cuvânt, pentru că nu-l auzise niciodată – „dar nu sunt chiar atât de duse. Cineva m-a oprit zilele trecute, după ce am luat feribotul. Sunt zombi, nu? m-a întrebat. O femeie obișnuită. Genul pe care îl vezi la magazin.”

Continuă să citească.

Mi-a dat fiori, Ellen. O clipă mi s-a părut că știe. Chiar e atât de diferit, la urma urmei?

Îți spun, niciodată nu am crezut că o să-mi fie dor de Philadelphia. Nu mi-e doar de ierni, asta e sigur. Dar mi-e dor de tine, Elbow, și mi-e dor de cât de simple îmi păreau lucrurile atunci. Îmi e dor chiar și de apartamentul ăla de rahat, pe care l-am găsit prin Drexel – mai ții minte? — și de fostul tău iubit prost, care arunca cutii goale pe geam. Ben? Uneori mi-e dor de temele noastre (!!). Cel puțin simțeam că suntem pe drumul bun.

Știu ce o să spui. La fel spune și Mark. Și cred în știință, chiar cred. Dacă un părinte pierde un copil… ei bine, să ai din nou acel copil… Cine nu ar vrea asta? De ce să nu încerc? Când mă gândesc la oameni ca Geoffrey Ives… Toți banii din lume și un copil mort, pe care nu a putut să-l salveze, și tot ce vrea să facă e să îndrepte lucrurile. Să dea timpul înapoi.

Dar e corect? Mark crede că da. Dar eu nu știu. Nu pot să mă hotărăsc. Dr. Haven vrea să stăm departe de NIH, așa că se ține departe de clinici, deși au obținut țesut fetal, pe care îl vor vinde, doar în schimbul taxei de livrare. Dar fondurile deja se subțiază. Nu cred că o să rezistăm, dacă nu obținem ajutor federal și dacă bătrânul George W. Scoate în afara legii cheltuielile de cercetare...

Apoi mai e problema dr. Haven. De când a intrat în AA, s-a schimbat. Mark își face griji că va închide programul, că va închide instituția. Nu pare sigur, cel puțin nu mai e sigur, dar, dacă banii donatorilor se termină, va trebui să o luăm într-o cu totul altă direcție. Mark crede că pot exista alte soluții, cercetare militară, vindecări...

Scrisul se termină. Lyra întoarse pagina, dar nu mai era nimic. Fie fusese întreruptă, fie restul se pierduse. De asemenea, Lyra presupuse, după referirile la o Ellen, un nume, că asistenta Em scrisese mesajul cuiva anume. Nu îl trimisese. Dar simțise că fusese suficient de important să îl ascundă – să îl ascundă bine – și să îl dea cuiva, înainte să moară.

Sperase ca Sheri să îl găsească?

Ce sperase asistenta Em că o să vadă ea?

Era un puzzle. Erau informații. Era un cod, la fel ca ADN-ul. Toate codurile puteau fi citite, dacă știai cheia.

Ea și 72 rămaseră tăcuți o vreme, în umbra unei construcții de lemn, și frânghie, și plastic, al cărei scop nu îl cunoștea. Coduri peste tot. Asta era problema cu lumea de afară, lumea oamenilor. Totul era făcut din puzzle-uri, dintr-un limbaj pe care ea nu îl cunoștea bine.

— Ce înseamnă? întrebă 72, în cele din urmă, iar ea își dădu seama că despre aceea era vorba: despre faptul că stăteau în parc, despre el și dispozițiile lui, și despre felul în care își freca uneori partea din spate a gâtului, de parcă ceva îl sâcâia acolo, despre fuga lor și despre faptul că ei vor muri oricum, deși ea nu simțea că era pe moarte. Nu voia să moară.

Ce înseamnă?

Ea nu întrebase asta niciodată.

Se forță să recitească, strângând din ochi, de parcă astfel ar fi putut obține mai multe semnificații din litere. Știa că la Haven se făceau replici pentru țesut uman și știa, desigur, că trebuie

să fi provenit din oameni. Știa, fără să aibă habar de unde, că existau spitale și clinici care lucrau cu Haven. Era doar un fapt, la fel ca paturile, ca Oala cu Tocană, ca eșecul de dezvoltare. Știa ce erau zombii. Asistentele vorbiseră despre ei, despre câteva filme cu zombi și despre cât de înspăimântători erau. Lyra îi explică lui 72 ce sunt, dar și el auzise de ei. Lumea oamenilor – sau cel puțin o parte din ea – pătrunsese la Haven.

— Mai citește o dată, cu voce tare, zise el, iar ea citi, conștientă tot timpul de soarele de pe ceafa ei, și de 72 și mirosul lui, și de întrebarea aceea – *Ce înseamnă*? —, toate pâlpâind o clipă, și atât de prezente, și atât de inconsistente, precum ceva ce arde, e fierbinte și în același timp dispare aproape imediat.

Citi încet fiecare propoziție, care i se părea importantă.

> ...se *ține departe de clinici, deși au obținut țesut fetal, pe care îl vor vinde, doar în schimbul taxei de livrare...*

> *Când mă gândesc la oameni ca Geoffrey Ives... Toți banii din lume și un copil mort, pe care nu a putut să-l salveze...*

Și, în sfârșit, înțelese.

— Copii morți, zise Lyra.

Zombi. Chiar e atât de diferit?

— Făceau replici din copii morți.

Așa fusese și ea creată? Din țesutul unui copil iubit, deplâns și pierdut? Nu ar fi contat, și totuși conta, cumva. Nici măcar nu era vorba că muriseră copii, ci că la un moment dat fuseseră îndrăgiți.

Și totuși, procesul prin care fuseseră create dublurile lor – știința aceasta – le transformase pe Lyra și pe celelalte replici în altceva. Își aminti cum uneori vocile protestatarilor erau purtate de vânt, peste mile de mlaștini. *Monștri,* strigau ele.

Dar pentru prima dată Lyra simțea nu rușine, ci furie. Ea nu ceruse să fie creată. Ea fusese adusă pe lume ca monstru, iar apoi urâse asta și nu era vina ei, și nu exista niciun sens în spatele acestui fapt. Absolut niciunul.

— Nu are logică, zise 72. De ce să ne omoare, atunci?

— Ceva s-a schimbat, zise Lyra.

Abia dacă și-l amintea pe dr. Haven. Posibil să-l fi văzut o dată sau de două ori. Putea să își amintească bine fața lui, dar văzuse poze cu el toată viața ei: dr. Haven în picturi în ulei, uitându-se la ele din tablourile înrămate, de la capătul sălii de mese, dr. Haven în alb și negru, privind spre soare, în fața aripii G.

Rămaseră acolo tăcuți. Oare ea fusese creată pentru niște părinți umani al căror copil murise? Dar, dacă era așa, de ce nu veniseră niciodată după ea? Poate că veniseră, dar li se păruse oribilă? Poate că nu avuseseră curajul să se uite la ea, substitutul neconvingător al fetiței pe care o iubiseră și pe care o plânseseră.

— Pomenește de un leac, zise 72 încet. Poate că aveai dreptate. Poate chiar știa ceva ce ne-ar fi ajutat.

— Ei bine, e moartă, zise Lyra.

Vocea ei părea goală, de parcă vorbea într-o cană.

— Lyra!

72 îi atinse cotul, iar ea se trase. Atingerea lui parcă o ardea, deși știa că e imposibil. Pielea lui nu era mai fierbinte decât a altcuiva. Se întoarse dinspre el, clipi des și o clipă privi peste parc și spre casele din depărtare – toți acei părinți, familii, mame și tați – și transformă soarele de după-amiază, care bătea în geamuri, într-o flacără albă și-și imagină că dă foc întregii lumi, la fel cum se întâmplase cu Haven.

— În autobuz m-ai întrebat ce e cu tăieturile, zise 72.

Asta o surprinse și o clipă uită de furie și se întoarse spre el. În lumină, pielea lui părea ceva comestibil, cafea și lapte.

— Când eram mai tânăr, nu înțelegeam ce eram. Dacă eram.

Lyra nu trebui să spună nimic, să arate că înțelege. Ea se întrebase același lucru. Fusese confuză în legătură cu genul, o ciupise pe numărul 25, să vadă dacă și ea va simți, pentru că nu înțelegea unde se sfârșea ea și unde începea turma.

— Începusem să cred că poate nu sunt real. Apoi îmi făcusem griji că nu eram real, că o să dispar. Obișnuiam să…

Înghiți și-și frecă fruntea, iar Lyra își dădu seama cu entuziasm că știa ce simțea el: era speriat. Îl citise.

— E în regulă, zise ea automat.

— Am luat scalpelul unuia dintre medici, odată, zise el repede. L-am ținut în saltea, am scos ceva umplutură din ea, să nu îl găsească nimeni.

Lyra își aminti de gaura din salteaua Ursei Mari și de toate obiectele pe care le găsiseră îndesate acolo. Își aminti cum Ursa doar stătuse acolo și țipase, în timp ce salteaua ei fusese golită, un țipăt ascuțit, ca o alarmă.

— Obișnuiam să verific. Mă simțeam mai bine când vedeam sânge. Atunci știam că încă sunt viu.

Ridică privirea spre ea, iar în piept îi urcă o senzație de plonjare, de parcă ceva greu tocmai fusese eliberat.

— Ai vrut să știi. Ți-am spus.

Lyra nu știa ce să răspundă, așa că zise:

— Mulțumesc.

Lyra se întinse și-și plimbă degetul de la cotul lui spre încheietură, peste cicatrici, să îi arate că era în regulă și că înțelegea. Îl simțea cum o privește. Chiar îl simțea, îl simțea peste tot, de parcă el ar fi distorsionat aerul, îl făcea mai greu. Niciodată nu simțise ceva atât de puternic.

— O să ne întoarcem, zise 72, atât de încet, că aproape nu-l auzi.

— Să ne întoarcem? repetă ea.

El era atât de aproape, că deodată i se făcu teamă și se îndepărtă cu un pas.

— Fata, Gemma. Și Jake.

72 ezită.

— Ai avut dreptate. Ei ar putea să ne ajute. Ei știu despre Haven. Poate că știu și despre un leac.

— Dar…

Lyra scutură din cap.

— Ai zis că nu ai încredere în ei.

— Nu am. Dar eu nu am încredere în nimeni.

— Nici în mine?

Ceva se schimbă în privirea lui.

— Tu ești altfel, zise el, mai blând.

— De ce?

Era conștientă de cât de aproape erau și de liniștea după-amiezii, de toți copacii din jur și de tăcere. 72 aproape că zâmbi. Puse degetul mare pe buza ei de jos. Pielea lui era sărată.

— Pentru că suntem la fel.

•

Lyra știa că nu vor reuși să se întoarcă. Părăsiseră casa în toiul nopții și nu prea fuseseră atenți – se gândiseră doar să fugă –, iar ea nu-și amintea nicio trăsătură specifică a casei în care fuseseră duși, nimic care să o deosebească de cele învecinate. Din fericire, 72 își aminti că Jake le scrisese pe o hârtie adresa și numărul de telefon. Nu puteau să sune – 72 furase telefonul lui Jake, în plus, Lyra nu sunase niciodată, deși le văzuse des pe asistente vorbind la telefoane, nu era sigură cum se face așa că începură din nou să întrebe străini cum să ajungă pe Route 1211, Little Waller, Florida.

O femeie cu părul spre un portocaliu vag îi îndrumă spre o agenție de închiriat mașini, dar îndată ce intrară bărbatul din spatele tejghelei îi întrebă de permise și de carduri de credit și de alte lucruri pe care niciunul dintre ei nu le avea. Lyra se tulbură din nou și dărâmă cu cotul un mic raft cu hărți, care se risipiră pe tejghea. 72 se enervă. Îl acuză pe bărbat că striga la ei.

— Abia dacă am ridicat vocea, zise bărbatul. Sunteți un fel de ciudați sau ce?

Repede, 72 băgă mâna în buzunar, iar Lyra se temu că își căuta cuțitul. Bărbatul se îngrijorase și el, pentru că se dădu înapoi, lovindu-se de scaun. În schimb, 72 puse pe tejghea hârtia cu adresa lui Jake.

— Ai o hartă, zise el.

Vocea lui era groasă și încordată, de parcă vorbele erau legate laolaltă cu sârmă.

— Arată-ne cum ajungem aici. Te rog!

Omul se întinse după hartă, încet, cu ochii tot pe 72. Dintr-un televizor din colț se auzea public râzând, dar în afară de asta era liniște, că Lyra auzea plămânii bărbatului, de parcă avea ceva ud în piept, în timp ce acesta luă un pix roșu, sublinie diverse trasee de autobuze care duceau la Little Waller, aflat la o distanță de mai puțin de o oră. Lyra observă că lui îi tremura ușor mâna și, pentru prima dată, ideea de a fi o ciudată, de a fi un monstru o făcu să nu-i fie rușine, ci să se simtă puternică.

În autobuz mai erau doar doi pasageri, dintre care un bărbat în câteva straturi de haine, care mirosea a transpirație și a urină. Lyra și 72 se așezară în spate de tot. Stăteau așa de aproape, că genunchii și coapsele li se atingeau, iar Lyra simțea căldura intrând pe geam ca pe o blândă atingere de mână. În

timp ce autobuzul trecea pe lângă parcul de distracții, își lipi nasul de geam, dornică să vadă din nou toate acele familii de oameni adevărați. Dar soarele îi bătea în ochi și nu zărea decât siluete neclare. Apoi, ajunseră din nou pe drum și treceau pe lângă întinderi lungi de spații verzi, fără orașe și fără case, doar copaci care încoronau drumul, doar verdeață și spații întunecate.

72 tăcea de foarte mult timp, lăsat pe spate, cu ochii închiși, astfel că Lyra crezu că adormise. Apoi se întoarse spre ea. Soarele îi bătea pe piele, care parcă strălucea. Când vorbi, îi simți respirația pe ureche și în păr.

— Pot să te întreb ceva despre povestea ta? Despre micul prinț și trandafir?

— Bine.

Lyra trase aer în piept. Avea din nou senzația că trupul lui era extins în spațiu, simțea miracolul tuturor acelor molecule întrețesute, care îl țineau laolaltă. Ochii lui erau negri și se vedea reflectată în ei.

— Ai spus că Micul Prinț trăia pe o planetă B-612. Ai subliniat.

72 își mușcă buza, iar ea simți ciudata dorință de a o mușca și ea, de a-i simți buzele cu gura.

— Dar toate stelele arată la fel. Deci de unde știi?

— Dacă te uiți atent, nu arată la fel.

Corpul ei era fierbinte, ardea. Din cauza respirației lui pe umărul ei și din cauză că îl simțea lângă ea, în soarele după-amiezii.

— Asta a aflat și Micul Prinț, în călătoriile lui. La început, crezuse că trandafirul lui era singurul din univers. Dar apoi a venit pe Pământ și a găsit o grădină întreagă.

72 se foi, iar genunchii lor se atinseră din nou. Soarele îi făcea ochii să strălucească, iar restul lumii să dispară.

— Ce s-a întâmplat apoi?

Lyra încercă să-și amintească restul poveștii. Era greu să se concentreze, cu el atât de aproape. Își tot imagina pielea lui sub haine, iar sub piele organele, și coastele, și sângele curgând prin vene, se tot gândea la acel miracol, la faptul că el exista, că amândoi existau, în loc să fie doar spațiu gol. Dar îi veni în minte vocea dr. O’Donnell și felul în care ea se aplecase să citească acea parte a cărții, părul ei blond-șaten ieșit de după urechi.

— Era foarte trist, zise Lyra încet. Credea că trandafirul îl păcălise. Nu era special. Era exact ca alte mii de trandafiri. Identic cu ei.

— O replică.

— Exact, zise ea, deși era prima dată când făcuse legătura și înțelesese, înțelesese cu adevărat de ce dr. O'Donnell îi dăduse cartea aceea.

— Exact ca o replică. Doar…

— Ce?

— Doar Micul Prinț vedea că trandafirul lui era special. Că era unicul din univers. Pentru că îl îngrijise, vorbise cu el, îl protejase de omizi. Era trandafirul lui. Iar asta îl făcea special, îl deosebea de toți trandafirii din univers la un loc.

Soarele i se păru Lyrei supărător și clipi. Plângea. Se întoarse și-și duse repede o mână la față, sperând ca 72 să nu vadă. Dar el o prinse de mână. Și înainte ca ea să aibă timp să întrebe ce face trupul ei răspunse. Știu ce să fac. Simți o întrebare și un răspuns, astfel că se trezi că se întoarce spre el, pune o mână pe fața lui, astfel încât căldura lui să îi pătrundă prin degete. Se uitau unul la altul, într-un autobus suspendat în spațiu. Ea știa că era imposibil, dar avea impresia că inima ei se oprise de tot.

— Lyra! șopti el.

— Da? șopti și ea.

Fața lui era tăiată de umbre în forme geometrice, iar pentru ea era un puzzle frumos, misterios și mereu în schimbare. Dar el nu răspunse. Își duse degetele la fața ei. Îi atinse pomeții, și fruntea, și puntea nasului.

— Lyra, zise el din nou. Îmi place numele tău. Aș vrea să fi avut și eu un nume.

Lyra închise ochii. El atingea în continuare. Își trecu degetele peste scalpul ei, peste curba lungă a lobului urechii, apoi duse un deget în jos, pe gâtul ei, apăsând ușor, parcă voind să-i simtă pulsul. Și oriunde o atingea ea își închipuia că era vindecată. Își imagina că boala dispărea, pur și simplu, se evapora, ca apa sub soare.

— Putem să îți dăm un nume, zise ea, tot cu ochii închiși. Poți să-ți iei unul de la stele, ca mine.

El rămase tăcut o vreme. Mâna i se îndreptă spre umărul ei. Își trecu degetele peste clavicula ei. Puse degetul mare în adâncitura gâtului ei.

— Alege tu, zise și o fracțiune de secundă îi atinse și buzele.

Apoi, își puse palma pe pieptul ei, chiar deasupra inimii.

În întunericul din spatele pleoapelor ei Lyra văzu univers explodând și preformându-se în strălucire. Își imagină nume și stele de un albastru aprins, purpuriu, alb.

— Caelum, zise ea.

Știu că i se potrivea, îndată ce îl rosti cu glas tare.

— Tu o să fii Caelum.

— Caelum, repetă el.

Chiar și fără să deschidă ochii, își dădea seama că el zâmbea.

PAISPREZECE

Ceva se schimbase, Lyra nu putea spune exact ce, doar că ceva se îmblânzise la Caelum, în ea însăși ori în amândoi. Erau legați. Se aleseseră unul pe altul, să fie responsabili unul de altul, să aibă grijă unul de altul. Pe la patru după-amiază ajunseră la Little Waller, deși Lyra întrebă câteva persoane, ca să fie sigură. Un polițist îi zări la colț, chinuindu-se să înțeleagă indicatorul, și veni spre ei cu pas întins. Ea simți o strângere în piept, era îmbrăcat cu o uniformă la fel ca a gardienilor de la Haven și își aminti de noaptea aceea din mlaștini și de felul în care soldații se temuseră să o miște pe Cassiopeia, la gândul că putea fi contagioasă. *Știi cât de mult costă, să faci chestiile astea*? Dar polițistul doar îi întrebă dacă au nevoie de ajutor și le arătă pe unde s-o ia.

— Drept înainte și o țineți așa! zise el. Drumul ducea direct spre mlăștiniș. Nici că ați fi putut alege o zi mai frumoasă!

Lyra nu-și dădea seama dacă vorbea serios. Deja era așa de cald, că asfaltul licărea. În drumul lor prin oraș trecură pe lângă o clădire masivă, din ciment, numită Woodcrest Retirement Home. În spatele unui gard viu înalt, câteva aspersoare aruncau în sus apă, care se încrucișa în aer și forma curcubeie sclipitoare. Atât Lyra, cât și Caelum se aplecară să bea, iar ea se simți cam ca un câine, dar nu într-un fel rău. Ea și Caelum erau o echipă, o haită. Puteau supraviețui astfel. Aveau să supraviețuiască. Aveau să găsească o cale.

Împreună.

Caelum rămase de pază, până când Lyra își scoase tricoul și blugii murdari, se ghemui și intră sub apă, să se spele. Nu aveau prosoape, așa că fu nevoită să se îmbrace la loc imediat, dar nu conta: apa era plăcută și rece, iar ea era mai fericită decât își amintea să fi fost vreodată. Apoi rămase ea de pază pentru el, deși nu se abținu să nu se uite, după ce își dădu jos tricoul. Văzuse desene anatomice cu mușchii care legau omoplații și se răsuceau în jurul șirei spinării, dar nu își imaginase că puteau arăta astfel, unitari și grațioși. Frumoși.

Porniră din nou la drum, cu tricourile ude, cu șosetele lipăind în pantofi. Niciunuia nu îi păsa. Mergeau tăcuți, dar nu era neplăcut deloc. Lyra și Caelum: două replici cu nume rupte direct din stele.

•

Strada lui Jake nu era mai mult decât o potecă prăfuită, prin pădure, înconjurată de molizi înalți, și mușchi ce atârnau, și ciripit de păsări. Deodată, Lyra simți cum fericirea ei e înlocuită de neliniște, de senzația că acolo e ceva ascuns, care îi urmărește. Dar drumul era pustiu, cu excepția unei țestoase moarte, turtite de cauciucul unei mașini, și a unei păsări care o ciugulea. Pasărea își luă zborul de cum se apropiară.

Care era sentimentul acela? Stătea dezbrăcată în fața unei echipe de medici și asistente. Vedea luminile din sala de operații și umbrele oamenilor mișcându-se dincolo de geamuri.

Casa lui Jake, numărul 1211, arăta de parcă fusese pusă acolo, peste un cuib de verdeață. Două obloane erau rupte, iar locurile geamurilor erau goale. Dar o mică porțiune de iarbă fusese curățată, în fața verandei, și cineva vopsise din nou exteriorul galben ca să ascundă umiditatea din pricina căreia plinta avea mucegai. O pisică se furișă pe sub verandă și, pentru o clipă paranoică, Lyra fu sigură că Sheri Hayes îi urmărise tot drumul, să țipe la ei pentru că îi stricaseră pozele. Dar asta nu avea logică. Și doar existau multe pisici în lume. Erau multe din orice în lume aceea.

Lyra îl urmă pe Caelum spre ușa din față. Soarele o ardea pe ceafă și îl simțea apăsător. Bătură și sunară. Nu veni nimeni. Mașina lui Jake era pe alee, totuși. Lyra o recunoscu. Sunară din nou. Caelum se lipi de ușă să asculte. Dar, evident, nu era nimeni acasă. Nu se auzea absolut nimic din interior.

— Probabil că a ieșit, zise Lyra în cele din urmă, deși ura să recunoască.

Dezamăgirea era aproape fizică. Brusc, era extenuată.

— Atunci, o să-l așteptăm aici, zise Caelum.

Când Lyra se uită la el, ridică din umeri.

— Trebuie să se întoarcă, nu?

— A zis că mătușa lui se întoarce azi, zise Lyra.

Nu prea știa ce era o mătușă, dar știa că era vorba despre familie, ca mama și bunica.

— Dacă mătușa lui ne găsește prima?

Caelum încercă ușa, dar era încuiată.
— Haide! spuse. Trebuie să mai fie o intrare.
O luară spre spatele casei. Acolo, nu erau urme, nici iarbă: doar o curte mică asfaltată și ghivece cu niște chestii maronii pe moarte, plus o canapea veche, udată de ploaie și pătată de mucegai. Niște uși glisante dădeau în curte, iar acelea, spre ușurarea Lyrei, erau descuiate. Cel puțin puteau să aștepte înăuntru, unde nu se simțea atât de expusă.
Bucătăria era un dezastru. Pe masă erau împrăștiate hârtii. Sertarele erau deschise. Frigiderul era tras de la perete, lăsând să se vadă în spatele lui dischete din plastic cu otravă de insecte. Chiar și cuptorul cu microunde era deschis. Pe jos erau plicuri cu corespondența, iar Lyra văzu urme de tălpi, semn că cineva călcase pe ele.
— Nu e în regulă, zise ea îndată.
— Ce anume?
— Tot.
Lyra își aminti cum aranjase Jake un șervețel pe măsuța de cafea, înainte să pună pe ea paharul cu apă, cum își așezase laptopul, să fie paralel cu marginea mesei.
— Cineva a fost aici înaintea noastră.
Caelum se uită la ea.
— Sau nu-i place să strângă.
— Nu.
Lyra scutură din cap. Îi era frică.
— Cineva a fost aici.
Trecură din bucătărie într-o sufragerie mică. Și acolo era dezordine. Parcă explodase o bibliotecă. Hârtii, dosare, cărți. O cană de cafea răsturnată pe covor. Computerul lui Jack era pe canapea, iar pe el clipea o imagine, o poză din spațiu, în culori vii. Când Lyra îl atinse, imaginea dispăru, iar în locul ei apăru un pătrat mic, alb, unde se cerea o parolă. Atrasă, se aplecă și căută literele pe tastatură, una câte una. H-A-V-E-N. Dar parola fu refuzată și aproape imediat îi păru rău. Ajutorul de care aveau nevoie nu era acolo, în acel computer, oricum.
Caelum ieși din sufragerie. Lyra era pe cale să-l urmeze, când văzu câteva poze pe un raft montat pe un perete. Una dintre ele, un portret al lui Jake de când era copil, era înrămată. Celelalte două erau doar lăsate acolo, pătate de urme de degete. În una dintre ele, Jake stătea lângă un bărbat pe care la

început ea îl confundă cu o replică mult mai în vârstă – aveau aceiași ochi negri și păr brunet, aceeași bărbie bine croită și aceiași pomeți –, dar își dădu seama repede că bărbatul trebuie să fie tatăl lui. În alta, o femeie cu păr blond-alb și cu sânii ieșind de sub un maiou se strâmba la cameră, ținându-se de umărul lui Jake, de parcă se temea că el ar fi putut fugi. Aceea era o mătușă? Era din familie, era sigură. Și femeia avea bărbia pătrată a lui Jake. Fără să știe de ce, asta o întristă. Replicile erau singulare. Ele căpătau viață și mureau fără să lase pe cineva în urmă. Dar oamenii erau ființe interconectate cu o serie de alte persoane.

Luă o decizie bruscă: o să-l roage pe Caelum să fie familia ei. Așa, când va muri, nu va fi complet singură.

Dintr-o altă cameră, Caelum o strigă. Se întoarse și îl văzu pe hol. În lumina slabă, părea palid.

— Ce? Ce e?

Dar deja știa. El nu se uită la ea.

— A murit, zise el și dădu din cap o singură dată, iar ea puse pozele la loc, cu fața în jos, de parcă ar fi putut auzi. Jake a murit.

•

Jake atârna de ușa dulapului, agățat ca un costum vechi. Scrisese cu marker negru, pe unul dintre pereți: *Sunt atât de singur. Nu mai suport.* Încăperea aceea, dormitorul, era la fel de răvășită ca și celelalte. Un al doilea computer era deschis pe pat. Lyra văzuse nenumărate trupuri moarte, dar acela era primul care o făcu să privească în altă parte. Jake Witz nu mai arăta frumos. Fața lui era mov, de la sânge. Limba îi era scoasă, țeapănă și înnegrită, de parcă era un corp străin, care fusese înfipt acolo. Unghiile îi erau rupte, de la încercarea de a rupe cureaua, care era prinsă între tocul ușii și marginea îndepărtată a acesteia. Un strat gros de sânge și salivă i se uscase pe buze.

— Ce crezi? întrebă Caelum.

— Și asistenta Emily s-a spânzurat, zise Lyra și ieși pe hol.

Un val de amețeală o cuprinse și se ținu de perete. Caelum o urmă și, pentru o clipă, puse o mână pe spatele ei. Lyra își dori să fie din nou pe câmpul de noaptea trecută, cu trupurile lor conturate în beznă.

— Așa a zis Sheri.

Caelum o privi.

— Nu crezi?

Nu știa ce să creadă.

— Cineva a fost aici, repetă ea.

Făcu un pas spre bucătărie și se împletici. Caelum o prinse de cot, înainte să cadă.

— Sunt bine, zise ea gâfâind un pic. Trebuie doar să mă așez.

Dar nu se simți mai bine în bucătăria lui Jake, când bău apă din unul dintre paharele lui, care avea gust de săpun, de la mașina de spălat vase. Cineva fusese acolo. Cineva de la Haven? Nu puteau să rămână acolo. Dacă cine îl omorâse pe Jake se întorcea să curețe locul? Trebuiau să ajungă la Gemma, dar habar nu avea cum. Nu reușea să își adune gândurile. Se tot împrăștiau, ca punctulețele de lumină care îi traversau vederea. O alarmă se opri. Un bip. Se ridică. Atunci și-l aminti pe Jake scotocind prin rucsac: telefonul. Telefonul suna.

Telefonul.

— Credeam că l-ai oprit, zise Caelum.

— Probabil că s-a pornit iar. Dă-mi-l!

În dreptul numărului de pe ecran scria *Mătușa Kit,* iar ea așteptă, ținându-și respirația, până când telefonul se opri din sunat, cu pieptul plin de dureri ascuțite. Oamenii sunau telefoanele, telefoanele îi sunau pe oameni. Oare Gemma era în telefonul lui Jake? Poate. Dar habar nu avea cum să o caute, cum s-o găsească.

— Lyra!

Mâna lui Caelum îi găsi încheietura. Degetele îi erau reci. Dar în clipa aceea auzi și ea: pași afară, sunetul înfundat al unor voci. Abia reușiră să se strecoare în sufragerie, înainte să audă că se deschide ușa dinspre curtea din spate. O clipă Lyra speră, absurd, că poate Gemma îi găsise și se gândi să tragă cu ochiul în bucătărie, să verifice, dar auzi vocea unei femei necunoscute.

— Să cureți după ei, zise ea. Mă simt ca o afurisită de menajeră. Ce ar trebui să facem, mai exact?

— Ce vezi. Prima echipă a lăsat un dezastru. Livingston e îngrijorat că cineva ar putea deveni suspicios. Nu pare sinucidere. Se presupune că ar trebui să lași tot în ordine, nu să-ți devastezi nenorocita de casă.

— Au găsit ceva?

— Nu știu. Băiatul știa prea multe, totuși. Altfel, n-ar fi atârnat de o frânghie.

Între sânii Lyrei se strânseseră picături de transpirație. Avusese dreptate să își facă griji că ucigașii lui Jake aveau să se întoarcă. Oare ea și Caelum puteau să ajungă la ușa din față, fără să fie văzuți? Vor trebui să treacă prin fața bucătăriei. Dacă străinii erau ocupați sau erau cu spatele, dacă erau dincolo de frigider, fără să vadă pe hol, puteau să treacă.

Foșnet de hârtii. Un scaun târșâit. Cât le va lua să curețe bucătăria? Nu mult. Unul dintre ei fluiera. Lyra nu știa că oamenii pot fi la fel de relaxați în privința uciderii altor oameni, cum erau când omorau replici. Simți ceva tare și fierbinte în gât, de parcă înghițise exploziv. Mai fusese furioasă, și singură, și speriată. Dar niciodată nu urâse, nu așa.

Îi ura pe oamenii din încăperea alăturată. Îl ura pe dr. Saperstein. Îi ura pe oamenii care îl omorâseră pe Jake Witz și pe cei care-i aduseseră boala în sânge. Voia să îi vadă morți.

Caelum se strecură pe lângă perete și făcu semn spre ușa din față. Lyra dădu din cap, în semn că înțelesese, deși nu prea vedea cum putea să se miște. Era moartă de frică și de furie.

Îi venea să urle și abia se ținea pe picioare. Caelum se mișcă. O secundă care i se păru o veșnicie, când trecu pe lângă intrarea în bucătărie, el fu expus. Lyrei i se părea că stă acolo, atârnat în aer, cum Jake Witz atârna de ușă. Apoi ajunse pe hol, iar sunetul pașilor lui fu acoperit de tot zgomotul din bucătărie. Se întoarse să gesticuleze spre ea. *Haide.*

Lyra se dezlipi de perete. Își închipuia că, dacă se întorcea, își va vedea silueta întunecată și decolorată de transpirație. Pe computerul lui Jake încă se vedea o poză cu o plajă, apoi, din motive pe care nu prea le înțelegea, ea se mișcă nu spre ușă, ci în direcție opusă. Luă computerul, care era surprinzător de ușor, și îl strânse la piept. Avea impresia că trupul ei lua decizii și le transmitea creierului și nu invers.

Caelum era alb la față și se holba la ea. Lyra știa că el voia să țipe la ea să se grăbească. Știa că voia să-i strige: *Ce e în mintea ta?* În liniștea din jur simțea încărcătura fricii lui.

Făcu un pas spre ușă. Telefonul din buzunarul ei, telefonul lui Jake, începu să sune. Întreaga lume deveni tăcută și nemișcată. În capul ei, un val de panică, o viață ce lua sfârșit. Zgomotul din bucătărie se oprise de tot. Apoi:

— Ce dracu' e asta?

— Un telefon.

— Rahat! De unde vine?

Nu avu timp să gândească. Îl zări vag pe Caelum cum dispare pe hol. Luă telefonul din buzunar și îl aruncă pe covor, apoi se ghemui în spatele canapelei, încă ținând computerul, în timp ce bărbatul intră greoi în cameră. Lyra se lăsă la podea, pe burtă, inhalând mirosul de tapiserie veche și de praf. Când respiră, praful tresări în aer. Încercă să nu respire.

Văzu cum bărbatul lovește telefonul cu bocancul.

— Ia uite! Sună mătușa Kit.

Vocea femeii se auzea acum îndepărtat. Trebuie să fi intrat în dormitorul de la capătul holului.

— Ce credeau, că ascunde secrete de stat în colecția lui de pornoșaguri? Chiar au făcut dezastru aici, nu?

— Să iau telefonul?

Bărbatul se aplecă. Lyra îi văzu degetele lungi și un pic grase. Era o prostie, îi venea să plângă. Nu știa exact de ce. Și ei furaseră telefonul lui Jake, dar acum îl vedea ca pe un cadou, ceva ce trebuia să fie al lor. Nu-i plăcea să vadă degetele bărbatului pe el.

— La dracu', nu! E primul lucru pe care îl va căuta poliția. Vor ști că cineva a fost aici, dacă dispare. Copiii din ziua de azi…

Bărbatul se ridică, lăsând telefonul, care se oprise din sunat. Lyra așteptă până când auzi pașii lui pe hol, înainte să se ridice, simțind că i se face greață de frică și fiindcă aproape fusese descoperită. Mâna îi tremura când se întinse după telefon, iar când se ridică din nou se luptă să scape de valul de întunecime care îi apăru în față și care aproape că o făcu să cadă. Nu putea să i se facă rău acum. Aproape că ieșise. Aproape că era în siguranță. Făcu un pas spre ușă, încă unul. Era amețită. Întinse o mână, să se prindă de perete. Computerul părea mai greu decât cu un minut mai devreme. Capul îi era plin cu un bâzâit ciudat, ca zgomotul albinelor.

— Ah, la dracu'! Acum am lăsat telefonul meu…

Abia îl auzi pe bărbat vorbind din nou, înainte ca el să iasă pe hol și s-o vadă. Bărbatul scoase un strigăt și asta – acel moment de surpriză, de șoc – i-a salvat viața Lyrei. Își luă mâna de pe perete și țâșni prin sufragerie, astfel că îl pierdu din vedere, în timp ce patină pe holul din față.

Bărbatul striga. Femeia la fel. Și se auzeau pași alergând după ea, dar Lyra nu se uită înapoi, nu se opri. Caelum era la ușa din

față. Se chinuia să descuie. Zicea ceva ce ea nu auzea. Ușa se deschise. Lyra lovi tare cu cotul în ușa exterioară. Văzu o imagine cu un cer albastru, praf și iarbă și auzi voci răsunându-i ca niște alarme în cap, apoi ieșiră.

CINCISPREZECE

Nu avură timp să facă nimic, doar să se ascundă în spatele mașinii unui vecin, înainte să vadă o mașină bleumarin ieșind de pe aleea din fața casei lui Jake. Așteptară până când sunetul motorului se estompă, apoi se ridicară și porniră pe drumul noroios, cotiră pe următoarea stradă, plină cu iarbă și mărginită cu case vechi, în ruină. Trebuiau să se întoarcă în oraș. Dar Lyra era nedumerită. Pe unde veniseră? Cotiră din nou și înghețară. De la câteva străzi distanță, mașina venea încet spre ei. Se întoarseră și o luară la fugă. Lyra nu știa dacă fuseseră văzuți și era prea speriată ca să se uite. Avea un vuiet în urechi. Mașina, apropiindu-se?

— Oraș.

Lyra respir sacadat, de parcă ar fi avut ceva viu în piept.

— Trebuie să ne întoarcem în oraș.

Nu știa dacă el o auzise. Caelum coti brusc și o luă drept peste o curte plină cu ierburi înalte. Un câine începu să latre, dar nu ieși nimeni. Se înghesuiră în spațiul îngust dintre garaj și casă, exact când mașina coti și, privind în urmă, Lyra văzu fața femeii, albă de concentrare, scanând străzile, prin geamul deschis. Picioarele Lyrei tremurau atât de tare, încât Caelum fu nevoit să pună un braț în jurul ei, s-o țină în picioare. Pieptul lui se lipi de spatele ei, respirația lui era pe părul și pe gâtul ei, iar ea își dorea ca lumea să dispară, astfel încât să dispară și ea ca să nu mai fugă, iar Caelum să poată sta cu ea într-un spațiu închis și întunecat, ca îngropați.

Dar lumea nu se sfârși, desigur. Când mașina dispăru din nou din raza lor vizuală, Caelum îi dădu drumul.

— Acum, zise el.

Dar ea se trezi că nu poate să se miște. Era atât de obosită.

— Stai! Nu cred că pot.

— Bine.

Caelum arăta tânăr în amurg, cu cerul ca o arteră îngustă deasupra lor.

— O să stăm aici un pic.

— Nu. Nu cred că pot. Du-te!

Lyra încă respira greu. Parcă avea plămânii înfășurați în pansament. Se rezemă de garajul făcut din bolțari, care era foarte rece, și închise ochii. Locul era plin de pânze de păianjeni și frunze ude. Mirosea a putred.

Ce rost avea, oricum? Cât mai avea, de fapt?

Jumătate din ea voia să iasă pe stradă, pur și simplu, și să aștepte ca urmăritorii ei să o găsească. Unde ar duce-o? S-ar fi reîntâlnit cu celelalte replici, era sigură. Sau poate că ar fi fost omorâtă, iar corpul ei aruncat. Poate că ștergeau experimentul, scăpau încet de toate indiciile că Haven existase vreodată. Dar ar fi fost mai ușor. Mult mai ușor.

— Nu poți renunța acum, zise Caelum. Lyra. Ascultă-mă!

Puse o mână pe obrazul ei, iar ea deschise ochii. Degetul lui mare se plimbă pe marginea pomeților ei, ca în seara dinainte. Buzele lui erau foarte aproape. Ochii lui erau negri, cu gene lungi. Frumos.

— Tu mi-ai dat nume. Înseamnă că sunt al tău, nu? Eu sunt al tău și tu ești a mea.

— Mi-e frică.

Și chiar îi era frică să fugă, frică de ce se va întâmpla cu ei, dar frică și de cât de aproape stăteau, de felul în care trupul ei se schimba când o atingea și devenea parcă fluid, de parcă ceva tare s-ar fi înmuiat în interiorul ei. Știa că existau curenți electrici în corp și-și aminti în clipa aceea de curenții care curgeau între ei, de mii de lumini.

— Și mie mi-e frică.

Se aplecă și-și atinse fruntea de a ei. Iar corpul ei tot mai voia ceva, voia mai mult, și mai profund, și mai aproape, dar nu știa ce. Voia ca ei doi să iasă din corpurile care îi separau, își aduse aminte cuvântul „dragoste” și se întrebă dacă senzația aceea că niciodată nu ești suficient de aproape de cineva o fi dragoste. Niciodată nu fusese învățată. Dar așa credea.

— Te iubesc, zise ea.

Cuvintele sunară ciudat, străine pentru ea, ca o mâncare nouă. Dar nu neplăcute.

— Te iubesc, repetă Caelum și zâmbi.

Lyra vedea că și pentru el cuvintele erau la fel de surprinzătoare. Le repetă:

— Te iubesc.

În pieptul ei o ușă se deschise și-și dădu seama că în sfârșit respira mai ușor, iar acum avea puterea să continue.

•

Reușiră să se întoarcă în oraș fără să mai vadă mașina și erau în prima stație de autobuz care le ieșise în cale, discutând despre locul unde să meargă, când Lyra îl văzu pe bărbatul din casă în parcarea de peste drum, trecând printre magazinele înghesuite ca niște mărgele adunate într-un șirag. Luă mâna lui Caelum și se îndreptă repede spre cel mai aglomerat loc pe care îl găsiră: un restaurant slab luminat, numit Blue Gator, despărțit de drum de niște boscheți amărâți. O grămadă de bărbați erau adunați în jurul unei tejghele, unde beau și se uitau la sport, iar din când în când ovaționau sau oftau la unison. Lyra și Caelum se îndreptară spre fundul restaurantului, pe lângă mesele vechi din lemn pline cu tineri care se ciorovăiau aplecați peste farfuriile cu cartofi prăjiți și cupluri care beau și se uitau plictisite la televizor. Un hol ducea în spate, la bucătărie. O fată cu o tunsoare aproape ca a Lyrei stătea sub un semn care arăta spre o toaletă, cu degetele pe tastatura telefonului, cu bărbia proeminentă în lumina albastră a ecranului de la telefon. Lyra avu o idee. Scoase din buzunar mobilul lui Jake Witz.

— Bună!

Lyra întinse telefonul. Privirea fetei sări de la ecranul ei la Lyra și Caelum.

— Te rog, poți să ne ajuți?

— Să vă ajut cu ce?

Nu părea răutăcioasă, dar nici chiar prietenoasă. Caelum se tot întorcea să se uite spre ușă, să se asigure că nu fuseseră urmăriți, iar fata o ignora pe Lyra, privind spre el.

— Trebuie să o găsim pe Gemma, zise Lyra. În telefon, adăugă nerăbdătoare și, în sfârșit, fata cu păr scurt își luă ochii de la Caelum, să se uite la ea. Trebuie s-o găsim pe Gemma în telefon. Nu știm cum.

Fata pufni. Avea un inel metalic în nas.

— Pe bune?

Când Lyra nu răspunse, dădu ochii peste cap și luă telefonul. Făcu niște mișcări rapide din degete și îi dădu telefonul înapoi.

— Chiar ar trebui să țineți blocată chestia aia, știi? Acum primesc un premiu?

Inima Lyrei tresări. Apăsă telefonul pe ureche, dar nu auzi nimic. Scutură din cap.

— Nu funcționează.

— Iisuse! De unde veniți? Din secolul 18?

Fata îi luă telefonul, făcu alte câteva mișcări rapide, apoi îl duse la urechea Lyrei.

— Mulțumită?

Telefonul suna. Lyra își ținu respirația. Numără de câte ori sună, o dată, de două ori, de trei ori. Se întrebă cât timp avea să sune. Apoi, se auzi un clic slab.

— Jake?

Vocea Gemmei sună atât de aproape, că Lyra aproape luă telefonul de la ureche, de surpriză.

— Tu ești?

Lyra se întoarse, astfel încât fata cu păr scurt, care încă o privea suspicios, să nu o audă.

— Nu e Jake. Jake e mort. Și avem nevoie de ajutorul tău.

ȘAISPREZECE

Gemma și un băiat blond, pe nume Pete, sosiră exact când un bărbat cu șorț îi bătea la cap pe Lyra și pe Caelum să comande ceva sau să plece. Lyra se temea să meargă afară. Se gândea că era posibil ca oamenii care fuseseră în casa lui Jake să fie încă acolo, pe străzi, așteptându-i. Când ieși din mulțime – cu ochii mari și îngrijorați pe fața ei drăguță și rotundă, fața care până recent îi aparținuse lui Cassiopeia –, Gemma simți așa un val de ușurare, că aproape izbucni în plâns. Erau în siguranță.

— E în regulă. Ei sunt cu noi și plecăm, zise ea, iar bărbatul cu șorț dispăru. Sunteți bine? întrebă, iar Lyra aprobă.

Se simțea de parcă o mână se întinsese și o prinsese. Și din nou își aminti o senzație de căldură și apropiere, imaginea uneia dintre femeile purtătoare, care o legăna și-i cânta la ureche. Dar știa că probabil nu era reală. Femeile purtătoare nu țineau modelele umane pe care le creau. Ele veneau acolo și erau băgate în bezna barăcilor și erau trimise tot pe întuneric, după ce își primeau banii. Și nu erau bărbați printre ele. Dar în amintirea ei, în imaginația ei sau în fantezia ei simțea gâdilatul unei bărbi pe frunte, și ochi gri, limpezi, și mâinile unui bărbat cu cicatrici pe încheieturi, care-i atingeau fața.

Acum Caelum stătea mereu aproape de ea. Chiar și în mașină, era la doar câțiva centimetri de Lyra, cu o mână pe a ei. Ea înțelese că erau legați și se gândea la viețile lor și la soarta lor ca la o spirală dublă, încolăcite una în jurul alteia, legate prin semnificație. Și simțea că lângă el putea să înfrunte orice, chiar și o moarte lentă, chiar și lumea care se tot desfășura în noi drumuri, tot mai mulți oameni și un orizont și mai larg.

În mașină, Lyra îi povesti Gemmei cum îi luaseră urma lui Emily Huang și descoperiseră că este moartă.

— Puteam să vă spun eu asta, zise Gemma, iar Lyra simți nota critică din vocea ei.

Dacă nu ați fi fugit. Lyra începea să deosebească mai bine tonurile și dispozițiile. Îi povesti cum găsiseră biletul cu adresa lui Jake și hotărâseră să-l găsească. Îi povesti despre ușile

exterioare descuiate și despre cum îl găsiseră în dormitor, cu o dâră de sânge uscat pe buze.

— Probabil că s-au dus la el imediat ce am plecat noi, îi șopti Gemma băiatului, lui Pete. Doamne! Cred că o să vomit.

— Nu e vina ta, zise el și puse o mână pe coapsa ei.

Lyra observă și se întrebă dacă Gemma și Pete erau legați în același fel ca ea și Caelum.

— Amândoi spânzurați, să pară sinucidere, zise Gemma și se întoarse să tușească. Trebuie să fie specialitatea armatei.

— Mai puțin suspect, poate, decât o armă, zise Pete.

Lyra le spuse despre bărbatul și femeia care apăruseră după câteva minute, să termine treaba, și despre cum aproape că fusese prinsă și trebuise să se ascundă în spatele canapelei.

— La dracu'! exclamă Pete, iar de data aceea Gemma fu cea care se întinse să-l strângă ușor de picior.

— I-am luat computerul, zise Lyra.

Gemma se întoarse.

— Ce ai făcut?

— Nu știu de ce.

Lyra era încă jenată că furaseră telefonul lui Jake și plecaseră în toiul nopții. Nu voia ca Gemma să o urască.

— Credeam că ne-ar putea fi util, așa că l-am luat.

Gemma clipi. Dacă se uita în treacăt, Lyra putea pretinde că o vedea pe Cassiopeia, nu pe Gemma – o Cassiopeia sănătoasă, o Cassiopeia cu păr șaten moale și cu un zâmbet scurt. Putea să fi fost numărul 11.

— Genial! replică Gemma. Ești un geniu.

Caelum vorbi și el, să le explice de ce fugiseră, iar Gemma păru să înțeleagă. Lyra era profund ușurată: se întrebă dacă, într-un fel ciudat, prin cine știe ce mister al biologiei, ea și Gemma se înțelegeau din același motiv pentru care ei îi plăcuse întotdeauna Cassiopeia.

— Și aproape că am uitat.

Luă rucsacul de la picioarele lui Caelum și scoase hârtiile și pozele pe care le găsise ascunse în spatele imaginilor înrămate, acasă la Sheri.

— Înainte să moară, asistenta Em i-a dat trei obiecte de artă vecinei sale. Pe astea le-am găsit ascunse pe spatele lor.

Gemma luă hârtiile cu grijă, de parcă ar fi fost aripi de insecte. Se uită mult timp la lista de nume pe care Lyra nu reușise să o înțeleagă.

— Pot să păstrez asta?

— Da.

Lyra abia așteptase să își refacă colecția de materiale de citit, folosind paginile pentru a-și crea noua bibliotecă. Știa că puteau fi importante, trebuie să fi fost, dacă asistenta Em le ascunsese.

— O să ți le dau înapoi, promit, zise Gemma, parcă știind la ce se gândea Lyra.

Gemma părea să aibă acea abilitate ciudată. Lyra se întrebă dacă Gemma era specială sau dacă, pur și simplu, era prima persoană căreia îi păsa ce gândea și ce simțea ea. Gemma împături grijuliu paginile și le băgă în buzunar. Lyrei îi părea rău să le vadă cum dispar.

— Uite, zise Gemma, trebuie să îți spun ceva. Ceva legat de trecut.

Mașina se smuci. Pete abia apucase să vireze, să evite un obiect de pe drum, vreun animal, se gândi Lyra, deși trecuseră prea repede să își dea seama ce fusese.

— Ce? Ce e?

Brusc, îi era teamă, dar nu știa de ce. Își dădu seama că simțea pulsul lui Caelum în palma ei. Avea impresia că devenise mai rapid. Gemma privea de parcă se străduia să vadă dincolo de o lumină puternică.

— Tu nu ai fost creată la Haven.

O sclipire albă în spatele ochilor Lyrei, semn sigur că vine o migrenă. *Efecte secundare. Simptome.* Își imagină din nou mâinile acelea, cicatricele de pe degete, gâdilatul bărbii pe fruntea ei. Imaginație. Fantezie.

— Ce vrei să spui?

Caelum vorbise.

— Unde a fost creată?

— Nicăieri, zise Gemma, iar Lyra auzi cuvântul de parcă ar fi venit din apă.

De parcă s-ar fi scufundat. *Nicăieri.* Un cuvânt teribil, solitar.

— Asta e lista cu niște copii care au fost luați de la familiile lor și duși la Haven, într-o perioadă când institutul nu-și mai permitea să creeze modele umane. Al treilea nume, Brandy-

Nicole Harliss, e numele tău. Numele tău adevărat. Acela e numele pe care ți l-au dat părinții tăi.

Lângă ea, Caelum tresări. Plămânii Lyrei păreau să nu funcționeze. Abia putea să respire.

— Pă…

Nu reuși să rostească *părinți.* Nu înțelegea. Se gândi la femeile din barăci și la noile replici care dormeau în incubatoarele de la Postnatal. Aceea era lumea ei. De acolo venea ea.

— Ai părinți, zise Gemma blând, parcă îi dădea vești proaste.

Și chiar erau vești proaste. Era de neimaginat, oribil. Lyra se întrebase ades cum ar fi fost dacă dr. O'Donnell ar fi fost mama ei, cum ar fi fost să aibă părinți, dar niciodată nu se gândise cu adevărat că putea fi om, o persoană născută natural, adusă la viață prin întâmplare. Una de-a lor.

— Ei bine, ai tată. Te-a căutat, în tot acest timp. Te-a iubit, în tot acest timp.

Cuvântul acela, *iubire.* O șocă. O izbi ca un cuțit în piept și țipă, simțind durerea, surprinderea, ca o rană veche care se deschidea. Deși visase, când era mică, să meargă acasă cu vreuna dintre asistente, deși își imaginase în secret că într-o bună zi dr. O'Donnell se va întoarce pentru ea și îi va oferi o îmbrățișare mirosind a lămâie, acelea erau fantezii și chiar și în fanteziile ei acasă semăna cu Haven, cu pereți albi și lumini înalte, și cu sunetul liniștitor al tălpilor de cauciuc pe linoleum.

Nu voia dragoste, nu de la un străin, nu de la un tată. Ea era replică.

Caelum își luă mâna din a ei și se întoarse spre geam.

Nu, vru ea să zică. Se simțea murdară. *Nu e adevărat. Nu poate fi.* Dar era paralizată, sufocată sub greutatea celor spuse de Gemma. Nu putea să se miște, să atingă brațul lui Caelum, să-i spună că totul e în regulă. Nu putea să îi ceară să o ierte.

El nu se mai uită la ea deloc.

ȘAPTESPREZECE

Nu voia un tată.

Nici măcar nu știa ce face un tată, niciodată nu înțelesese bine de ce sunt necesari tații. Acum, când încercă să-și închipuie unul, se gândi la Creator, la barba lui neagră și la ochii înguști, la felul în care mereu părea să rânjească, până și când zâmbea. Se gândi la Werner, ale cărui degete erau galbene și miroseau a fum; sau la asistentul Pariem, care o ciupea înainte de a-i băga seringa, sau o bătea pe stomac, să vadă dacă e balonată.

Și totuși, pe lângă astea, mai era și imaginea aceea – amintirea ei? — cu paharul de plastic, cu mâinile care o legănau să doarmă și cu barba care o gâdila.

Caelum nu mai vorbi, până se opriră într-un loc numit Savannah, unde rămaseră peste noapte. Lyra era atât ușurată, cât și dezamăgită să afle că se vor opri. Îi era groază să își întâlnească tatăl, oricine era, dar era și disperată să termine odată cu asta, și presupunea că Gemma o va duce direct la el. Acum va trebui ca, în loc să trăiască cu fantezia ei despre el, cu fața lui prinzând diverse contururi ale medicilor și asistenților de la Haven, ale soldaților din mlaștini, cu căști și arme, ale bărbaților duri care veneau cu barjele să ia trupurile moarte ale replicilor: erau singurii bărbați pe care îi văzuse vreodată.

Se opriră într-o parcare imensă, plină cu mașini, ferită de drum, după un șir des de copaci și umbrită de pădure, din toate părțile. Gemma îi spuse că astfel de locuri existau prin țară pentru cei care călătoreau cu rulotele, un cuvânt pe care Lyra nu îl cunoștea, deși presupuse că se referea la genul de mașini parcate acolo și care arătau de parcă erau de patru ori mai mari decât cele normale și, încă o dată se gândi uluită la câți oameni există în lume, dacă și cei care merg dintr-un oraș în altul au propria lor rețea de locuri unde să se oprească peste noapte. O întristă. Se întrebă dacă va simți vreodată că are un loc în lume. Tot ce știa era că, dacă are un loc, trebuia să fie cu Caelum.

— Mă întorc, zise Caelum, când coborâră din mașină, primele cuvinte pe care le rosti după câteva ore.

— Vin cu tine, zise Lyra repede.

Dar se trezi că în timp ce mergea lângă el nu găsea cuvintele necesare să-i spună ce voia să spună. Parcă apăruse un zid între ei. Simțea că el era din nou un străin, parcă era din nou băiatul pe care îl întâlnise în mlaștini. Până și fața lui arăta altfel, mai dură, mai colțuroasă.

Într-un capăt al parcării era o clădire albă, cu băi separate pentru bărbați și femei și cabine de dușuri, în care puteai să intri cu ajutorul unor monede ce trebuiau introduse într-o fantă. Lyra își dădu seama că voia să facă un duș. Ar fi vrut să poată spăla ultimele câteva ore: realitatea amețitoare a faptului că undeva acolo în lume erau oameni care îi dăduseră viață, amintirea feței lui Jake Witz, umflată și oribilă, și mirosul de sânge și boală, care încă părea să fie în hainele ei. Și de unde să știe că Gemma chiar spunea adevărul? Dar avea încredere în Gemma instinctiv, indiferent ce suspectase Caelum la început, iar când Gemma îi oferi monede pentru duș le acceptă.

Dușul era lucios de la săpun și îi aminti de gresia de la Haven și de toate replicile care se spălau împreună, adunate sub dușuri în trei minute. Îi lipsea asta. Îi lipsea ordinea, rutina, asistentele care îi spuneau unde să meargă și când. Dar în același timp acea Lyra care se simțise bine plutind de la o zi la alta, care se întinsese pe paturile medicale acoperite cu hârtie și îi lăsase pe Strânge-mă și pe Thermoscan să își facă treaba, care îi considerase prieteni, îi părea acum ciudat de străină. Nu-și mai amintea cum era să fie acea fată.

Nu avea prosop, astfel că atunci când se îmbrăcă părul încă ud îi umezi umerii și tricoul. Dar se simțea mai bine, mai curată. Un tată. Se agăță de idee două-trei secunde, fără rețineri, acum. Se apropie de ea, o adulmecă, precum un animal care explorează ceva nou. Cum ar fi fost să aibă un tată? Ce făcea, de fapt, un tată? Habar n-avea.

Ieși de la duș, într-o noapte în care se auzeau râsete îndepărtate și cântecul broaștelor de copaci. Nu îl vedea pe Caelum. Ocoli clădirea și îl găsi în spate, aruncând cu pietre în tufișurile din zona unde era un fel de luminiș cu chiparoși și copaci.

— Caelum?

El nu se întoarse și, crezând că nu o auzise, mai înaintă un pas.

— Caelum?

— Nu-mi spune așa!

Se întoarse spre ea, cu fața luminată de reflectoare, iar ea simți un gol în stomac. Arăta de parcă o ura.

— Nu e numele meu.

De data aceea, el aruncă pietrele spre toalete și se loviră de pereții din stuc și de indicatorul care arăta drumul spre dușuri.

— Sunt șaptezeci și doi. Sunt o replică. Un model uman. Doar oamenii au nume.

Atunci, ea știu că se adeverea ceea ce se temuse că se va întâmpla. O ura pentru ce era sau pentru ce nu era.

— Te înșeli.

Se simțea strânsă între două farfurii uriașe, de parcă întreaga lume s-ar fi redus la clipa aceea.

— Nu asta face diferența.

— Serios? Tu știi, cred.

El se uită în altă parte.

— Credeam că suntem la fel, dar nu suntem. Suntem diferiți. Tu ești diferită.

— Și ce dacă?

Lyra făcu un pas spre el. Erau despărțiți de mai puțin de un picior, dar el putea la fel de bine să fie pe partea cealaltă a lumii. Lyra se simțea disperată, la fel cum se simțise când fugise, după ce Haven luase foc. El se întoarse din nou spre ea, încruntat.

— Da, suntem diferiți. Cui îi pasă? Am ales să fugim împreună. Am ales să rămânem împreună. Noi ne-am ales unul pe altul, nu?

Ți-am dat un nume, aproape că adăugă ea, dar amintirea acelei nopți, când stătuse întinsă lângă el, în timp ce întunericul îi cuprindea trupul, o făcu să simtă un nod în gât.

— Asta contează. Să alegi. Și ceea ce alegi.

Trase aer în piept.

— Eu te-am ales pe tine.

— Cum poți?

Vocea lui suna dur.

— Știi ce sunt. Locul meu nu e nicăieri.

— Locul tău e lângă mine.

Când o spuse tare, își dădu seama că era adevărat.

— Te rog!

Niciodată nu fusese nevoită să ceară ceva, pentru că niciodată nu avusese un motiv să o facă. Dar asta trezi în ea nevoia și dorința de a cere, senzația că, dacă el nu spunea da, nu va putea merge mai departe.

— Te rog, repetă, pentru că nu era în stare să spună altceva.

Dar în același timp mai făcu un pas spre el și-i puse o mână pe piept, deasupra inimii, pentru că mereu exista acel loc la care să se întoarcă, mereu există adevărul din bătaia inimii și acela că fiecare persoană, oricum și oriunde ar fi creată, are o inimă, care funcționează la fel.

Erau la câțiva centimetri unul de altul. Îi ardea pielea. Și, cu toate că îl simțea, îl atingea, știa că era diferit, în clipa aceea află ceva nou, că e posibil ca, atingându-l, să dizolve tot spațiul dintre ei.

— Sunt un nimeni, zise el.

Ea se reflecta în ochii lui.

— Am fost creat să fiu nimeni.

— Ești cineva pentru mine. Ești totul.

El îi luă fața în mâini și o sărută. Niciunul dintre ei nu învățase să sărute. Dar, cumva, el știa. Și ea la fel. Era mai mult decât instinct. Era bucurie.

Totuși, erau stângaci. Se clătinară, apoi ea se trezi rezemată de perete. Se trase spre el și, spre uimirea ei, se trezi că trupul ei știa mai mult decât să o doară, să tremure ori să fie extenuat. Știa să cânte. Abia dacă se atingeau altfel decât cu gura, explorând împreună *dinți-limbă-buze,* tremurând de bucuria descoperirii. Pentru prima dată, se născuseră în trupurile lor. Se născuseră împreună. Veniseră în lume împreună, așa cum ar fi trebuit să facă toți, speriați, nesiguri, uimiți, recunoscători.

Pentru ei, și lumea se născuse atunci, în toată complexitatea și măreția ei ciudată. În sfârșit, aveau un loc în ea și o împărțeau. Indiferent ce se întâmpla, indiferent ce probleme îi așteptau, Lyra știa că le vor înfrunta împreună, așa cum erau atunci: transformați în oameni prin bucurie, printr-un sentiment al apartenenței, la fel ca libertatea.

LAUREN OLIVER

REPLICA

LYRA

virtual-project.eu